ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και τον Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Executive MBA in Financial Planning

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Πανδημία Covid – 19 και οι επιπτώσεις της στην Ελληνική οικονομία. Μελέτη περίπτωσης: Η περίπτωση της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε

Αφροδίτη Ηλιοπούλου

Επιβλέπων Καθηγητής: Βασίλειος Γιαννόπουλος

Διατριβή υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η παρούσα διατριβή αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Διοίκηση και τον Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Καλαμάτα, Ιούνιος 2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και τον Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Executive MBA in Financial Planning

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Γιαννόπουλος Βασίλειος

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μακρής Ηλίας

Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μπαμπαλός Βασίλειος

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η Αφροδίτη Ηλιοπούλου

δηλώνω υπεύθυνα ότι:

1) Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

2) Αποδέχομαι ότι το Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Διοίκηση και Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου υπό την επίβλεψη του καθηγητή κυρίου Βασιλείου Γιαννόπουλου.

Θερμές ευχαριστίες, από καρδιάς, στον επιβλέποντα καθηγητή για την συμβολή του και την αμέριστη συμπαράστασή του κατά την διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Ευχαριστίες και στην οικογένειά μου για την διαχρονική συμπαράστασή της και την στήριξη των επιλογών μου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη …….. …….. VII

Abstract ……...…… IX

Κατάλογος Γραφημάτων ……. X

Κατάλογος Πινάκων …… XII

Κατάλογος Εικόνων …… XIII

Συντομογραφίες …….. XV

Εισαγωγή ……. 1

Α. Μέρος (Θεωρητική Προσέγγιση) ……... 3

1 Πανδημία Covid-19 και οικονομία …….. 3

1.1 Εισαγωγή …….. 3

1.2 Η πανδημία του Covid-19 …… 3

1.3 Covid-19 και παγκόσμια οικονομία ……. 4

1.4 Covid-19 και ευρωπαϊκή οικονομία ……. 6

2 Ελληνική Οικονομία και Covid-19 ……. 10

2.1 Γενικά …… 10

2.2 Η πορεία της Ελληνικής οικονομίας στην περίοδο του Covid-19 …… 10

2.3 Ο μετασχηματισμός της Ελληνικής οικονομίας στη περίοδο του Covid-19 ……. 13

2.4 Η αντίδραση των επιχειρήσεων στην πανδημία του Covid-19 ……. 17

2.4.1 Γενικά ……. 17

2.4.2 Οι αντιδράσεις των ελληνικών επιχειρήσεων …… 19

2.5 Επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας μετά τον Covid-19 …….. 28

3 Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ……... 33

3.1 Γενικά …… 33

3.2 Αριθμοδείκτες …… 33

3.2.1 Γενικά ……. 33

3.2.2 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας ……... 34

3.2.3 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας ……. 36

3.2.4 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής – Βιωσιμότητας ……... 37

3.2.5 Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους (Χρηματοοικονομικής μόχλευσης και πιστοληπτικής ικανότητας) ……. 39

3.2.6 Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί …… 40

Β. Μέρος (Μελέτη Περίπτωση) …….. 43

4 Μελέτη Περίπτωση: Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ) Α.Ε. ……... 43

4.1 Η εταιρία …… 43

4.2 Ιστορική αναδρομή …… 44

4.3 Οικονομικές καταστάσεις …….. 45

4.4 Χρηματοοικονομική ανάλυσης εταιρίας ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. (2018-2021) … 46

4.4.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας ……... 46

4.4.2 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας …… 49

4.4.3 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής – Βιωσιμότητας …… 55

4.4.4 Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους (Χρηματοοικονομικής μόχλευσης και πιστοληπτικής ικανότητας) ……. 57

4.4.5 Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί …… 61

5 Μελέτη Περίπτωση: Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. ……... 64

5.1 Η εταιρία …… 64

5.2 Ιστορική αναδρομή …… 64

5.3 Οικονομικές καταστάσεις …….. 66

5.4 Χρηματοοικονομική ανάλυσης εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.(2018-2021) …. 66

5.4.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας ……... 66

5.4.2 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας …… 70

5.4.3 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής – Βιωσιμότητας …… 73

5.4.4 Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους (Χρηματοοικονομικής μόχλευσης και πιστοληπτικής ικανότητας) ……. 76

5.4.5 Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί …… 79

6 Σύγκριση Αριθμοδεικτών εταιριών ΕΛ.ΠΕ και ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ …… 82

7 Συμπεράσματα ……..……..…….. 85

7.1 Συμπεράσματα ……... 85

7.2 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα ……. 86

Βιβλιογραφία …….. 87

Παραρτήματα …….. 93

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζεται η επίδραση της πανδημίας του Covid-19 στην ελληνική οικονομία και συγκεκριμένα πως αυτή επηρέασε την οικονομική κατάσταση των εταιριών Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. Οι εταιρείες αυτές είναι ηγέτιδες εταιρίες στους τομείς του κλάδου βιομηχανίας, στον οποίο ανήκουν, και συγκεκριμένα στον τομέα της ενέργειας και στον τομέα της παραγωγής προϊόντων (σαπουνιών και υγρών καλλυντικών). Προκειμένου να εξεταστεί η επίδραση της πανδημίας του Covid-19 στην οικονομική θέση των παραπάνω εταιριών γίνεται χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων τους με την χρήση αριθμοδεικτών. Αναλύονται και ερμηνεύονται πέντε από τους βασικότερους αριθμοδείκτες, αυτοί της ρευστότητας, αποδοτικότητας, βιωσιμότητας, εξυπηρέτησης χρέους και επενδυτικοί. Η χρονική περίοδος της ανάλυσης εκτείνεται από το έτος 2018 έως και το έτος 2021, ώστε να γίνει σύγκριση της πορείας τους στην χρονική περίοδο πριν και κατά την διάρκεια της κρίσης του κορωνοϊού Covid-19 και πως αυτές ανταπεξήλθαν.

Από την συγκεκριμένη μελέτη προκύπτει ότι η πανδημία του Covid-19 είχε διαφορετικό αντίκτυπο στην οικονομική κατάσταση των υπό μελέτη εταιριών. Η εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. είδε τα έσοδα και τα κέρδη της να μειώνονται σημαντικά εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση για την αποφυγή της εξάπλωσης του κορωνοϊού Covid-19. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις της μειώθηκαν από 8.967 εκ. ευρώ το 2018 σε 8.425 εκ. ευρώ το 2021, με το 2020 να διαμορφώνονται σε 5.114 εκ. ευρώ. Αντίστοιχα τα κέρδη της μειώθηκαν από 523 εκ. ευρώ το 2018 σε 229 εκ. ευρώ το 2021, με το 2020 να προκύπτει ζημία 338 εκ. ευρώ. Τα οικονομικά της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. παρουσίασαν βελτίωση και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι την περίοδο της πανδημίας η εταιρία ασχολήθηκε με παραγωγή προϊόντων υψηλής, για την περίοδο της πανδημίας, ζήτησης. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις της αυξήθηκαν από 24,240 εκ. ευρώ το 2018 σε 54,768 εκ. ευρώ το 2021. Αντίστοιχα αυξήθηκαν και τα κέρδη της από 1,105 εκ. ευρώ το 2018 σε 4,925 εκ. ευρώ το 2021.

Η εργασία ολοκληρώνεται με την παράθεση συμπερασμάτων και προτάσεων για περαιτέρω μελέτη.

Λέξεις κλειδιά: πανδημία Covid-19, ελληνική οικονομία, χρηματοοικονομική ανάλυση, αριθμοδείκτες, Ελληνικά Πετρέλαια, Παπουτσάνης.

Abstract

This paper examines the impact of the Covid-19 pandemic on the Greek economy and specifically how it affected the financial situation of the companies Hellenic Petroleum SA. and Papoutsanis SA. These companies are leaders in the industry to which they belong, and in particular in the field of energy and in the field of production soaps and liquid cosmetics products. In order to examine the impact of the Covid-19 pandemic on the financial position of the above companies, an analysis of their financial statements is performed with the use of financial ratios. We analysed and interpreted five key financial ratios, those of liquidity, profitability, capital structure, debt service and investment. The period of the analysis extends from the year 2018 to the year 2021, to compare their results and financial position during the period before and during the Covid-19 crisis and how they responded.

This study shows that the Covid-19 pandemic had a different impact on the financial situation of the companies under study. Hellenic Petroleum SA's revenue and profit fall significantly due to the restrictive measures taken by the Greek Government to prevent the spread of the Covid-19 coronavirus. More specifically, its sales decreased from 8.967 million euros in 2018 to 8.425 million euros in 2021, with 2020 reaching 5.114 million euros. Respectively, the profit decreased from 523 million euros in 2018 to 229 million euros in 2021, with a loss of 338 million euros in 2020. Papoutsanis SA's financials showed improvement due to the fact that during the pandemic period the company was engaged in the production of products that had high demand this period. Specifically, its sales increased from 24,240 million euros in 2018 to 54,768 million euros in 2021. Respectively, its profits increased from 1,105 million euros in 2018 to 4,925 million euros in 2021.

The paper is completed by presenting conclusions of the study and suggestions for further study.

Keywords: Covid-19 pandemic, Greek economy, financial analysis, financial ratios, Hellenic Petroleum, Papoutsanis.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Αριθμός εργαζομένων (Μελέτη KPMG, 2020) ……..…… 23

Γράφημα 2: Κλάδος επιχειρήσεων (Μελέτη KPMG, 2020) …….…….. 24

Γράφημα 3: Έσοδα επιχειρήσεων – Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020 ……....…….. 25

Γράφημα 4: Λήψη μέτρων αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020) 26

Γράφημα 5: Μέτρα ανά κατηγορία αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020) …… 27

Γράφημα 6: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΕΛ.ΠΕ.) …… 47

Γράφημα 7: Αριθμοδείκτης Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος (ΕΛ.ΠΕ.) ……... 47

Γράφημα 8: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΕΛ.ΠΕ.) …… 50

Γράφημα 9: EBIT (ΕΛ.ΠΕ.) …… 50

Γράφημα 10: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΕΛ.ΠΕ.) ……...…… 56

Γράφημα 11: Αριθμοδείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (ΕΛ.ΠΕ.) ……. 59

Γράφημα 12: Αριθμοδείκτης Leverage (ΕΛ.ΠΕ.) …… 59

Γράφημα 13: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΕΛ.ΠΕ.) ……. 62

Γράφημα 14: Αριθμοδείκτης DPR (ΕΛ.ΠΕ.) ……...……..… 62

Γράφημα 15: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….……..… 67

Γράφημα 16: Αριθμοδείκτης Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) …… 68

Γράφημα 17: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….……. 70

Γράφημα 18: EBIT (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….……. 71

Γράφημα 19: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….……..… 74

Γράφημα 20: Αριθμοδείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ). 77

Γράφημα 21: Αριθμοδείκτης Leverage (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….…...…… 77

Γράφημα 22: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)…….…..…… 79

Γράφημα 23: Αριθμοδείκτης DPR (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)……...……...…… 80

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1:	Αριθμός εργαζομένων (Μελέτη KPMG, 2020) ….....….	22
Πίνακας 2:	Κλάδος επιχειρήσεων (Μελέτη KPMG, 2020) ……..…..	23
Πίνακας 3:	Έσοδα επιχειρήσεων – Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020 ……..…..	24
Πίνακας 4:	Λήψη μέτρων αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020) …..	25
Πίνακας 5:	Μέτρα ανά κατηγορία αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020) ……..	26
Πίνακας 6:	Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΕΛ.ΠΕ.) ……..	46
Πίνακας 7:	Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΕΛ.ΠΕ.) …….	49
Πίνακας 8:	Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΕΛ.ΠΕ.) …….	55
Πίνακας 9:	Αριθμοδείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (ΕΛ.ΠΕ.) ……	57
Πίνακας 10:	Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΕΛ.ΠΕ.) ……..……	61
Πίνακας 11:	Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) …….……..	66
Πίνακας 12:	Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) …….…….	70
Πίνακας 13:	Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) ……..….	73
Πίνακας 14:	Αριθμοδείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) ...	76
Πίνακας 15:	Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ) ..……...……	79

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Έρευνα CSA Institute → ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ (Χώρες προέλευσης επιχειρήσεων) …..……..……. 11

Εικόνα 2: Έρευνα CSA Institute → ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ (Δραστηριότητα κλάδου) ..…….. 11

Εικόνα 3: Έρευνα CSA Institute → ελκυστικότητα της Ελλάδας προορισμός ΑΞΕ (Αλλαγές προγραμματισμένων ΑΞΕ) …….. 12

Εικόνα 4: Έρευνα Euromoney → διαχρονική παρουσίαση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ …….. ……...……... 13

Εικόνα 5: Έρευνα PWC → οικονομικά εισηγμένων επιχειρήσεων - Covid-19 ……. 21

Εικόνα 6: Έρευνα KPMG → κλάδοι που επηρεάστηκαν από την πανδημία Covid-19..…….. 27

Εικόνα 7: Υπουργείο Οικονομικών → διατήρηση οικονομικής μεγέθυνσης από το 2021….. 31

Εικόνα 8: Έρευνα ICAP GROUP → επιστροφή κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στα προ Covid-19 επίπεδα ……...…….……..…….…. 32

Εικόνα 9: Επιχειρησιακές εξελίξεις ομίλου ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. (2020) …… 53

Εικόνα 10: Επιχειρησιακές εξελίξεις ομίλου ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. (2021) .....…… 54

Εικόνα 11: Βασικά οικονομικά μεγέθη χρήσης 2020, Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. ……. 72

Εικόνα 12: Βασικά οικονομικά μεγέθη χρήσης 2021, Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. ……. 73

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
Α.Ξ.Ε.	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
Δ.Ν.Τ.	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
Δ.Π.Χ.Α.	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Σ.	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΛ.ΠΕ.	Ελληνικά Πετρέλαια
ΕΛ.ΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία
Ε.Τ.Επ.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Ε.Τ.Σ.Ε.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων
Ε.Σ.Ε.Ε.	Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας
Ε.Τα.Ε.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
Π.Δ.Π.	Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο
Π.Ο.Υ.	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
Σ.Δ.Λ.Π.	Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
Σ.Ε.Β.	Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών
IATA	International Air Transportation Association
WHO	World Health Organization

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2008 ξεκίνησε η παγκόσμια οικονομική κρίση από τις ΗΠΑ, η οποία έπληξε την Ελλάδα το 2009, με δραματικές συνέπειες στις επιχειρήσεις, και στην παγκόσμια οικονομία γενικότερα.

Το 2019 ξεκίνησε από την Κίνα η παγκόσμια υγειονομική κρίση λόγω του κορωνοϊού, covid-19 της οποίας η μετάδοση ήταν ιδιαίτερα ταχεία και έφτασε στη χώρα μας στις αρχές του έτους 2020. Η κατάσταση αυτή που δημιουργήθηκε και η οποία οδήγησε σε lockdown όλες τις χώρες, έπληξε για άλλη μια φορά σε μεγάλο βαθμό την παγκόσμια οικονομία.

Η πανδημία του Covid-19, που βρήκε όλες τις χώρες απροετοίμαστες να αντιμετωπίσουν την δύσκολη κατάσταση που προέκυψε, οδήγησε όλες τις οικονομίες σε πρωτόγνωρη ύφεση με συνέπεια την αύξηση της ακραίας φτώχιας παγκοσμίως.

Το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού Covid-19 βρήκε την Ελλάδα να έχει μόλις ορθοποδήσει από τις ολέθριες συνέπειες της οικονομικής κρίσης του 2009 κλείνοντας το 2019 με θετικά οικονομικά αποτελέσματα. Ταυτόχρονα βρέθηκε αντιμέτωπη με την υγειονομική κρίση του Covid-19 από την οποία δέχτηκε ένα νέο ισχυρό πλήγμα, και την έφερε αντιμέτωπη με μια νέα οικονομική κρίση, πιθανότατα δυσκολότερη αυτής του 2009.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να γίνει μια αναφορά στην επίδραση της πανδημίας του Covid-19 στην οικονομία παγκοσμίως, με ιδιαίτερη αναφορά στις επιπτώσεις του στην ελληνική οικονομία, στις αντιδράσεις των ελληνικών επιχειρήσεων και στο μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας λόγω της πανδημίας Covid-19.

Επίσης θα γίνει χρηματοοικονομική ανάλυση των εταιριών Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.) και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. για τα έτη 2018 - 2021 προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για το πώς επηρεάστηκε η ανάπτυξη και η βιωσιμότητά τους από την πανδημία του Covid-19.

Δομή της Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, στη θεωρητική προσέγγιση, που αποτελείται από τα κεφάλαια 1 έως 3 γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στην παγκόσμια οικονομία γενικότερα και στην ελληνική οικονομία ειδικότερα. Γίνεται αναφορά στην πορεία της ελληνικής οικονομίας στην περίοδο του Covid-19 στον μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας και στις αντιδράσεις των ελληνικών επιχειρήσεων. Τέλος γίνεται μια συνοπτική ανάλυση των αριθμοδεικτών οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν στην ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε..

Στο δεύτερο μέρος, στη μελέτη – χρηματοοικονομική ανάλυση των εταιρειών Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε., που αποτελείται από τα κεφάλαια 4 έως 7, γίνεται μελέτη των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων τα έτη 2018 – 2021 και εξάγονται συμπεράσματα για την πορεία τους και πώς τις επηρέασε η πανδημία του Covid-19.

Σύμφωνα με μελέτη της PWC (2020) την περίοδο του Covid-19 η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκε σημαντικά σε παγκόσμιο επίπεδο και η αγορά των καυσίμων συρρικνώθηκε δραματικά καθώς τα αεροπλάνα ήταν ακινητοποιημένα και οι μετακινήσεις ήταν περιορισμένες. Έτσι, ολόκληρος ο κλάδος της ενέργειας και των καυσίμων μεταφοράς δέχτηκε μεγάλο πλήγμα στην περίοδο του κορωνοϊού Covid-19. Την ίδια χρονική περίοδο, οι πωλήσεις του κλάδου της παραγωγής ειδών υγιεινής αυξήθηκαν κατακόρυφα. Σύμφωνα με μελέτης της Statista (2020) οι διαδικτυακές πωλήσεις απολυμαντικών χεριών και μαντηλιών αυξήθηκαν κατά περίπου 5.678% και των υγρών σαπουνιών για τα χέρια κατά 170% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος στην Αμερική. Μεγάλο μέρος της αύξησης αυτής προκλήθηκε από την πανδημία του κορωνοϊού.

Παρουσιάζει λοιπόν, μεγάλο ενδιαφέρον το πόσο διαφορετικά έχουν επηρεαστεί οι διάφοροι κλάδοι της οικονομίας από την πανδημία του κορωνοϊού. Έτσι, αποφασίστηκε η επιλογή για μελέτη εταιριών οι παραπάνω κλάδοι που είναι τελείως διαφορετικοί μεταξύ τους, ώστε να δούμε τα αποτελέσματα της επίδρασης του κορωνοϊού Covid-19 σε αυτές. Έτσι, επιλέχθηκαν για μελέτη οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρίες Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. που ανήκουν στους παραπάνω τομείς της βιομηχανίας επειδή και οι δύο βρίσκονται στην κορυφή στις λίστες των 10 εταιριών του τομέα τους όσο αφορά τον κύκλο εργασιών τους. Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στα οικονομικά των εταιριών αυτών ήταν τελείως διαφορετικές. Τα μέτρα που λήφθηκαν από την Ελληνική Κυβέρνηση για τον περιορισμό της μετάδοσης του Covid-19 όπως περιορισμός των μετακινήσεων, αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων, καταστημάτων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κ.α. είχαν αρνητικές επιπτώσεις στα οικονομικά της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. Αντίθετα στην εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. η οποία με την έναρξη της πανδημίας του Covid-19 ασχολήθηκε με την παραγωγή προϊόντων υψηλής, για την περίοδο της πανδημίας, ζήτησης οι επιπτώσεις της πανδημίας είχε θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά της. Τέλος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των παραπάνω εταιριών.

Α. Μέρος: Θεωρητική Προσέγγιση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πανδημία Covid-19 και οικονομία

1.1. Εισαγωγή

Παγκόσμιες κρίσεις – Πανδημίες.

Ως κρίση νοείται κάθε απρόβλεπτη κατάσταση που διακρίνεται από ισχυρή ένταση και ανασφάλεια και η οποία επιφέρει δυσμενή αποτελέσματα δημιουργώντας προβλήματα και κινδύνους και επηρεάζει αρνητικά τους τομείς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα σε αυτήν. Συχνά συναντάται το φαινόμενο «κρίση», είτε οικονομική είτε υγειονομική, που ξεκινά από διάφορα κράτη να εξαπλώνεται και να εξελίσσεται σε παγκόσμια κρίση – πανδημία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει αλληλεπίδραση των αγορών παγκοσμίως και έτσι μια κρίση που εμφανίζεται σε μια χώρα μέσω της αλληλεπίδρασης μεταφέρεται από χώρα σε χώρα με αρνητικές συνέπειες για ολόκληρο το οικονομικό και κοινωνικό σύστημα. Η πρόσφατη πανδημία (υγειονομική κρίση) έχει προκαλέσει σοκ τόσο στο κοινωνικό όσο και στο οργανωσιακό σύστημα και ασκεί πιέσεις στις επιχειρήσεις, εκτός από τα οικονομικά τους και στην κουλτούρα, στις αξίες, στον τρόπο αντιμετώπισης των εργαζομένων και στην εταιρική τους φήμη και εικόνα (Κυριακίδου, 2020).

1.2. Η πανδημία του Covid-19

Υγειονομικές κρίσεις. Υγειονομική κρίση Covid-19.

Στην περίοδο που διανύουμε παγκοσμίως επικρατεί μία νέα κρίση, αυτή της πανδημίας του ιού covid-19. Ο ιός του Covid-19 που εμφανίστηκε αρχικά στην πόλη Γουχάν της Κίνας στο τέλος του 2019 και έγινε γνωστός στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.) στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (Wiki, 2020) εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον πλανήτη, πλήττοντας και την χώρα μας.

Σύμφωνα με ενημέρωση του Γενικού Διευθυντή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, ο Π.Ο.Υ. χαρακτήρισε τον Covid-19 ως πανδημία στις 11/3/2020 καθότι μέχρι την χρονική εκείνη στιγμή είχαν καταγραφεί 118.000 κρούσματα σε 114 χώρες του πλανήτη με 4.291 θύματα (WHO, 2020). Η πανδημία του covid-19 κατέστησε φανερό σε όλους δύο πράγματα: α) το γεγονός ότι ζούμε σε μια «συνδεδεμένη παγκόσμια κοινωνία» και β) ότι οι υγειονομικές κρίσεις πλέον δεν εντάσσονται στα φυσικά φαινόμενα, αλλά αποτελούν γεγονότα που αποσταθεροποιούν την

κοινωνία και τα οποία έχει δημιουργήσει ο ίδιος ο άνθρωπος. Τα κράτη που μέχρι πρότινως υπηρετούσαν την οικονομία και προωθούσαν την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, ανθρώπων και αγαθών αναγκάστηκαν, μετά την εξάπλωση του covid-19, και έβαλαν «φρένο» στην οικονομία προστατεύοντας τις ανθρώπινες ζωές, βεβαιώνοντας και με αυτόν τον τρόπο τον σεβασμό τους στον ανθρώπινο παράγοντα. Η πανδημία επιφέρει με τη σειρά της κρίσεις στην οικονομία, πολιτική, οικογένεια, πολιτισμό, τεχνολογία, κλπ., και προκαλεί τεράστια ζημιά στους ανθρώπους (ψυχική και σωματική) και σε ολόκληρη την κοινωνία (Τσέκερης και Ζέρη, 2020). Στην χώρα μας οι συνέπειες της υγειονομικής κρίσης θα είναι ακόμη εντονότερες αν ληφθεί υπόψη η δύσκολη θέση στην οποία ήδη βρισκόταν αρκετές επιχειρήσεις εξαιτίας της οικονομικής κρίσης από την οποία μόλις πολύ πρόσφατα είχαν ανακάμψει.

Η πανδημία του Covid-19 έχει προκαλέσει τεράστια ζημιά στην παγκόσμια οικονομία και είναι μεγάλη πρόκληση για επενδυτές και υπευθύνους χάραξης πολιτικής για να μετριάσουν τις συνέπειες αυτές. Το 2020 πραγματοποιήθηκε έρευνα - μελέτη από τους Padhan & Prabheesh προκειμένου να μελετηθούν οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στα οικονομικά παγκοσμίως. Η μελέτη δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Economic Analysis & Policy το Φεβρουάριο του 2021 με τίτλο «Τα οικονομικά της πανδημίας του Covid-19: Μια έρευνα». Η έρευνα έδειξε ότι είναι μεγάλη ανάγκη να υπάρξει συντονισμός σε εθνικό και διεθνές επίπεδο προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές συνέπειες της πανδημίας στα οικονομικά των χωρών παγκοσμίως. Στην μελέτη επισημάνθηκαν οι οικονομικές επιπτώσεις και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την αντιμετώπιση των δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων του Covid-19 απαιτείται συντονισμός μεταξύ νομισματικών, δημοσιονομικών και μακροπροληπτικών πολιτικών. Η νομισματική επέκταση θα αυξήσει τη συνολική ζήτηση και θα συμβάλλει στην ενίσχυση των επενδύσεων. Η δημοσιονομική πολιτική με μέτρα όπως επιδότηση των επενδύσεων των επιχειρήσεων και προγράμματα δημοσίων επενδύσεων θα συμβάλλει στην προώθηση των επενδύσεων. Τέλος οι συμβατικές μακροοικονομικές θεωρίες θα πρέπει να τροποποιηθούν και να συντονιστούν σύμφωνα με την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία της ζήτησης και της προσφοράς (Padhan and Prabheesh 2020).

1.3. Covid-19 και παγκόσμια οικονομία

Η υγειονομική κρίση που προκλήθηκε από τον Covid-19 επηρέασε την παγκόσμια οικονομία και από υγειονομική κρίση μετετράπηκε σε οικονομική και κοινωνική κρίση επηρεάζοντας την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και την ευημερία των εργαζομένων (Καρανίκας, 2020).

Οικονομική κρίση είναι το φαινόμενο στη διάρκεια του οποίου μια οικονομία χαρακτηρίζεται από διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας (απασχόλησης, τιμών, επενδύσεων κ.λ.π.). Κατά καιρούς έχουν δοθεί διάφοροι ορισμοί για την έννοια της οικονομικής κρίσης. Σύμφωνα με τον Ngowi (2013) ως οικονομική κρίση νοείται η μακροχρόνια οικονομική συγκυρία στο διάστημα της οποίας ο ρυθμός ανάπτυξης είναι αρκετά χαμηλός και η ανεργία κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Οι επενδυτικές και οι εμπορικές δραστηριότητες είναι σε ύφεση και γενικά όλη η οικονομική δραστηριότητα βρίσκεται σε πτωτική πορεία συμπαρασύροντας και τη ζήτηση των προϊόντων και υπηρεσιών και τις τιμές αυτών.

Η πανδημία του Covid-19 οδήγησε σε μια πρωτόγνωρη ύφεση εξαιτίας της βίαιης αναστολής της οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως το 2020. Η ύφεση οδήγησε σε αύξηση τόσο της ακραίας φτώχειας παγκοσμίως, όσο και του χρέους. Το 2021 με την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας εμφανίζεται έντονος ο πληθωρισμός εξαιτίας των διαταραχών που προκλήθηκαν από τον Covid-19 στις εφοδιαστικές αλυσίδες καθώς και της μεγάλης αύξησης των τιμών στην ενέργεια (Γιακούλας κα, 2021).

Η πανδημία του Covid-19 έχει σοβαρότατο αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία την οποία ανάγκασε σε μετασχηματισμούς. Οι επιπτώσεις αγγίζουν τόσο την ζήτηση όσο και την προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών. Ταυτόχρονα επήλθαν και αλλαγές στις καταναλωτικές τάσεις και συνήθειες.

Με την εμφάνιση του Covid-19 και ενώ ξεκινούσε σταδιακά η επιβολή των διαφόρων μέτρων από τις κυβερνήσεις, στοχεύοντας στον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, παρατηρείται μια αύξηση των καταναλωτικών αγαθών με στόχο την δημιουργία αποθεμάτων από τους πολίτες. Έτσι υπάρχει αύξηση στη ζήτηση ειδών πρώτης ανάγκης όμως η συνολική ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών μειώνεται. Στη συνέχεια η καραντίνα οδήγησε τους πολίτες στην χρήση των ηλεκτρονικών αγορών, εγκαταλείποντας τα φυσικά κανάλια λιανικής πώλησης και οδηγώντας σε ανάπτυξη των τομέων παράδοσης προϊόντων αλλά ταυτόχρονα και σε ανεργία των εργαζομένων στους τομείς του λιανικού εμπορίου.

Πέραν των αλλαγών στις καταναλωτικές και αγοραστικές συμπεριφορές σημαντικές, αρνητικές, επιπτώσεις συναντώνται στους τομείς υπηρεσιών (τουρισμός, μεταφορές, εστίαση κ.λ.π.) που οδηγούν με τη σειρά τους σε μείωση του εθνικού εισοδήματος και σε ανεργία. Η ανεργία επιφέρει μείωση στο ατομικό εισόδημα η οποία θα οδηγήσει με τη σειρά της σε μείωση της ζήτησης σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και όλο αυτό οδηγεί σ’ ένα φαύλο κύκλο.

Κατά καιρούς έχουν γίνει διάφορες έρευνες σχετικές με τις επιπτώσεις της πανδημίας σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

Έρευνα του 2020 σε πολυτελή ταξιδιωτικά γραφεία στη Κίνα, στην χώρα που πρωτοεμφανίστηκε ο Covid-19, έδειξε ότι τα διαφυγόντα έσοδα από τον τουρισμό το 2020 θα ανερχόταν στο 75% των ετήσιων εσόδων δηλαδή θα ανερχόταν στο ποσό των ενενήντα πέντε δισεκατομμυρίων δολαρίων (Ceylan, Ozkan, and Mulazimogullari, 2020).

Επίσης η IATA (InternationalAirTransportationAssociation) προέβλεψε ότι η αναμενόμενη απώλεια εσόδων από επιβάτες της αεροπορικής βιομηχανίας το 2020 θα ανέλθει σε εκατό δεκατρία δισεκατομμύρια δολάρια (Ceylan, Ozkan, and Mulazimogullari, 2020).

Έρευνα σε 214 πόλεις της Κίνας έδειξε ότι η εκτιμώμενη μείωση στο λιανεμπόριο και στις υπηρεσίες θα ανέλθει το 2020 στο 32%, με το ποσοστό αυτό για την περιοχή της Wuhan να αγγίξει το 70%. Οι ερευνητές προέβλεψαν επίσης μείωση κατά 1,2% στο συνολικό ΑΕΠ το 2020 (Ceylan, Ozkan, and Mulazimogullari, 2020).

Η πανδημία του Covid-19 έχει προκαλέσει τεράστια παγκόσμια οικονομική και κοινωνική καταστροφή. Εκτιμάται ότι το παγκόσμιο ΑΕΠ μειώθηκε σε σχέση με αυτό του 2019, που ανερχόταν στο ποσό των 87,55 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, κατά 4,5% μείωση που αντιστοιχεί σε 3,94 τρισεκατομμύρια δολάρια. Επίσης σύμφωνα με μελέτη του ILOMonitor (InternationalLaborOrganization) χάθηκαν παγκοσμίως εκατό δέκα τέσσερα εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Το παγκόσμιο χρέος (δημόσιο και ιδιωτικό) εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά είκοσι τέσσερα τρισεκατομμύρια δολάρια, σύμφωνα με μελέτη του 2021 (GlobalDebtMonitor του Instritute of InternarionalFinance) φτάνοντας στο τέλος του 2020 στο ποσό των διακοσίων ογδόντα ένα τρισεκατομμύρια δολάρια (Παπαδημητρίου, κα, 2021).

1.4. Covid-19 και ευρωπαϊκή οικονομία

Η πανδημία του Covid–19 έθεσε σε δοκιμασία τις αντοχές χωρών, περιφερειών, πόλεων και κοινωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωση και του κόσμο γενικότερα. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.) με την εμφάνιση της πανδημίας του Covid-19 αντέδρασε, άμεσα και με αποφασιστικότητα, προκειμένου να προστατεύσει τις θέσεις εργασίας και να στηρίξει τους κλάδους εκείνους της οικονομίας οι οποίοι επλήγησαν από την κρίση βοηθώντας την οικονομία να αντιμετωπίσει τον κλονισμό που υπέστη, καθότι εκατομμύρια υγιείς επιχειρήσεις ξαφνικά αντιμετώπισαν προβλήματα ρευστότητας λόγω των περιοριστικών μέτρων τα οποία επιβλήθηκαν για την αποφυγή της μετάδοσης του Covid-19. Η Ε.Τ.Επ. στάθηκε απέναντι στη νόσο του COVID-19 χρηματοδοτώντας επιχειρήσεις στηρίζοντας τα συστήματα υγείας χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλλοντας στην ανάπτυξη τεχνολογιών οι οποίες θα μειώσουν τη διάρκεια της πανδημίας. Η λήψη των μέτρων από μέρους της στόχο είχε τη διοχέτευση ρευστότητας στην οικονομία, κυρίως στις μικρές επιχειρήσεις, και ταυτόχρονα προετοίμασε ένα

ευρύτερο μέσο στήριξης, το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), είναι μέλος του Ομίλου της Ε.Τ.Επ., και ειδικεύεται στην παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για τη στήριξη πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία σε όλη την Ευρώπη. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) αποτελεί πρωτοβουλία του Ομίλου Ε.Τ.Επ. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με σκοπό να κινητοποιήσει πρόσθετες επενδύσεις συνολικού ύψους τουλάχιστον 500 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ευρώ έως το 2020, στόχος που επιτεύχθηκε το καλοκαίρι του 2020 και στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είχαν κινητοποιηθεί συνολικά πρόσθετες επενδύσεις ύψους 547 δισεκατομμυρίων ευρώ (Ε.Τ.Επ., 2021).

Η Διευθύντρια Διεύθυνσης Χρηματοδοτήσεων της Υπηρεσίας Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης Anita Fuerstenberg στην Έκθεση Δραστηριοτήτων 2020 της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων αναφέρθηκε στην βοήθεια της Ε.Τ.Επ. τόσο στην Κεντρική όσο και στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, λόγω της πανδημίας του Covid-19, που δημιούργησε έναν χρηματοδοτικό μηχανισμό ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για όλη την περιοχή. Έτσι η περιοχή αυτή κατάφερε να διαχειριστεί με επιτυχία το πρώτο κύμα της πανδημίας. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας που έπληξε πιο σκληρά την οικονομία των κρατών θα έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση της δανειοδοτικής δραστηριότητας και το 2021.

Εξαιτίας της πανδημίας του Covid-19 το ΑΕΠ της ΕΕ των 27 κρατών μελών προβλέπεται να συρρικνωθεί κατά 7,4% το έτος 2020 με πιθανότητα να μην μπορέσει το 2021 να επανέλθει στα επίπεδα της προ κρίσης περιόδου. Επίσης εκτιμάται ότι κανένα κράτος μέλος της ΕΕ δεν θα διατηρήσει το έλλειμμα του κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) στις 10/12/2020 δημοσίευσε την επισκόπηση με αρ. 6/2020 στην οποία διαπιστώνεται ότι τα μέτρα που έλαβε η ΕΕ και τα κράτη μέλη κατά την πρώτη φάση της πανδημίας του Covid-19 συνέβαλλαν στην διάσωση θέσεων εργασίας και επιχειρήσεων όμως επισημαίνεται ότι θα οδηγήσουν σε αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των κρατών μελών καθώς επίσης ότι είναι εμφανής ο κίνδυνος διεύρυνσης του οικονομικού χάσματος μεταξύ των κρατών μελών (Κανέλλος, 2020).

Η υγειονομική κρίση, πανδημία Covid-19, σύντομα μετατράπηκε σε οικονομική και κοινωνική κρίση με ανυπολόγιστες επιπτώσεις στις οικονομίες των κρατών μελών της ΕΕ. Από το ξεκίνημα της πανδημίας η ΕΕ έλαβε μέτρα για να αντιμετωπίσει την κρίση θέτοντας τα σε άμεση εφαρμογή προκειμένου να καταστεί δυνατή η παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη. Στις 9/4/2020 το Eurogroup πρότεινε δέσμη μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ για την απασχόληση και τους εργαζομένους, τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη. Οι ηγέτες της ΕΕ αποφάσισαν την σύσταση ταμείου ανάκαμψης. Στις 27 Μαΐου

2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε την πρότασή της δηλαδή ένα σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη.

Στις 21/7/2020 οι ηγέτες της ΕΕ ενέκριναν ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων ύψους 1.824,3 δισεκατομμυρίων ευρώ**,** **(**πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)**,** ύψους 1.074,3 δισεκατομμύρια ευρώ, πλέον μιας προσπάθειας ανάκαμψης ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ, το NextGeneration EU)**.** Μαζί με τα ήδη υπάρχοντα κονδύλια ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ η συνολική στήριξη της ανάκαμψης από την ΕΕ ανέρχεται στο ποσό των 2.364,3 δισεκατομμυρίων ευρώ**.**

Αναλυτικό Χρονολόγιο - Ενέργειες του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πανδημία Covid-19

21/4/2020. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Michel και η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κα vonderLeyen, παρουσίασαν ένα κοινό χάρτη πορείας για την ανάκαμψη
23/4/2020. Οι ηγέτες της ΕΕ συμφωνούν για τη σύσταση ταμείου ανάκαμψης και ανατίθεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταρτίσει άμεσα σχετική πρόταση

27/5/2020. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου καλεί το Συμβούλιο προκειμένου να εξετάσει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το σχέδιο ανάκαμψης

9/6/2020. Οι υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών μελών συζητούν για τον τρόπο στήριξης της μεταρρύθμισης και των επενδύσεων μέσω του ταμείου ανάκαμψης

17-21/7/2020. Σε συνεδρίασή τους στις Βρυξέλλες οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν για το πακέτο ανάκαμψης και τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό για την περίοδο 2021-2027. Συμφώνησαν μια προσπάθεια ανάκαμψης ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη της ΕΕ να αντιμετωπίσουν την κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία της COVID-19 καθώς και για τον προϋπολογισμό ύψους 1074 δισεκατομμυρίων ευρώ της περιόδου 2021-2027

1-2/10/2020. Οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν ότι ποσοστό τουλάχιστον 20 % των κονδυλίωντου Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας να διατεθεί για την ψηφιακή μετάβαση 18/11/2020. Η γερμανική Προεδρία του Συμβουλίου και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε μια επείγουσα νομοθετική πρωτοβουλία (REACT-EU) για μια πρόσθετη χρηματοδότηση των κρατών και περιοχών που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία του Covid-19 ύψους 47,5 δισεκατομμυρίων ευρώ που θα διατεθεί το 2021 ποσό 37,5 δισεκατομμυρίων ευρώ και το 2022 ποσό 10 δισεκατομμυρίων ευρώ.

11/2/2021. Το Συμβούλιο ενέκρινε τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ποσού 672,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας

22/4/2021. Η Πορτογαλία πρώτη υποβάλλει το σχέδιο (μεταρρυθμίσεις και έργα δημοσίων επενδύσεων) που θέλει να υλοποιήσει με τη στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF)

23/6/2021. Το Συμβούλιο αξιολογεί θετικά τα πρώτα υποβληθέντα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των δώδεκα χωρών Αυστρίας, Βελγίου, Δανίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Ελλάδας, Ιταλίας, Λετονίας, Λουξεμβούργου, Πορτογαλίας, Σλοβακίας και Ισπανία και εγκρίθηκαν από τους υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών μελών στις 13/7/2021.

28/7/2021. Το Συμβούλιο εγκρίνει τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας τεσσάρων ακόμη χωρών μελών της ΕΕ και συγκεκριμένα των Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία και Σλοβενία

8/9/2021. Το Συμβούλιο εγκρίνει τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Τσεχίας και Ιρλανδίας

5/10/2021. Το Συμβούλιο εγκρίνει το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Μάλτας

29/10/2021. Το Συμβούλιο εγκρίνει τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Εσθονίας, Ρουμανίας και Φινλανδίας (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ελληνική οικονομία και Covid-19

2.1. Γενικά

Ο ευρωπαϊκός καπιταλισμός δέχτηκε ισχυρό πλήγμα από το κραχ του 2008. Η παγκόσμια κρίση του 2008 με τη σειρά της επηρέασε και την Ελλάδα. Έτσι το δημόσιο χρέος το 2009 ανήλθε στο 126,8% του ΑΕΠ και το έλλειμμα στο 15,4% του ΑΕΠ (Βαρουφάκης, κα, 2011). Η ελληνική οικονομία, μετά την οικονομική ύφεση που διήρκησε περίπου μια δεκαετία, άρχισε σιγά σιγά να ορθοποδεί και να παρουσιάζει μια ανοδική πορεία. Την ανοδική αυτή πορεία όμως ήρθε να ανακόψει απότομα η εμφάνιση του κορωνοϊού (Covid-19).

2.2. Η πορεία της Ελληνικής οικονομίας στην περίοδο του Covid-19

Για την ελληνική οικονομία το 2020 ήταν ένα «έντονα υφεσιακό έτος» με το ΑΕΠ να μειώνεται κατά 9,6%, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά από αυτή της Ισπανίας. Η ύφεση κορυφώθηκε το 2ο τρίμηνο του 2020 και παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα και τα επόμενα τρίμηνα ($3^{ο}$ και $4^{ο}$) σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες που περιορίστηκε σημαντικά (Γιακούλας κα, 2021).

Στην Ελλάδα σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2020 εκτιμάται σε 16,1 δισεκατομμύρια ευρώ που αντιστοιχεί στο 9,7% του ΑΕΠ, σε αντίθεση με το 2018 και 2019 που υπήρχε δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 1,7 δισεκατομμύρια ευρώ και 2,1 δισεκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα και το ύψος του δημόσιου χρέους το 2020 εκτιμάται στα 341 δισεκατομμύρια ευρώ που αντιστοιχεί στο 205,6% του ΑΕΠ. Το Φεβρουάριο του 2021 ο κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο παρουσίασε πτώση σε ποσοστό 11,3% σε αντίθεση με τις λιανικές πωλήσεις μέσω ηλεκτρονικών παραγγελιών που παρουσίασαν ετήσια αύξηση σε ποσοστό 45,8% (Παπαδημητρίου, κα, 2021).

Το 2020 και συγκεκριμένα από 22 Μαΐου έως και 9 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική έρευνα από το CSA Institute, για λογαριασμό της EY Attractiveness Survey. Διεξήχθησαν 203 τηλεφωνικές συνεντεύξεις, σε 100 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και σε 103 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε 20 χώρες στο εξωτερικό από τις οποίες 11 επιχειρήσεις είχαν παρουσία και στην Ελλάδα. Το 55% των επιχειρήσεων του δείγματος (111 επιχειρήσεις) δραστηριοποιούνται στη Ελλάδα. Στον παρακάτω χάρτη αποτυπώνονται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και αντιπροσωπεύουν τις χώρες προέλευσης των σημερινών και δυνητικών ξένων επενδυτών στην Ελλάδα με αντίστοιχους κλάδους.

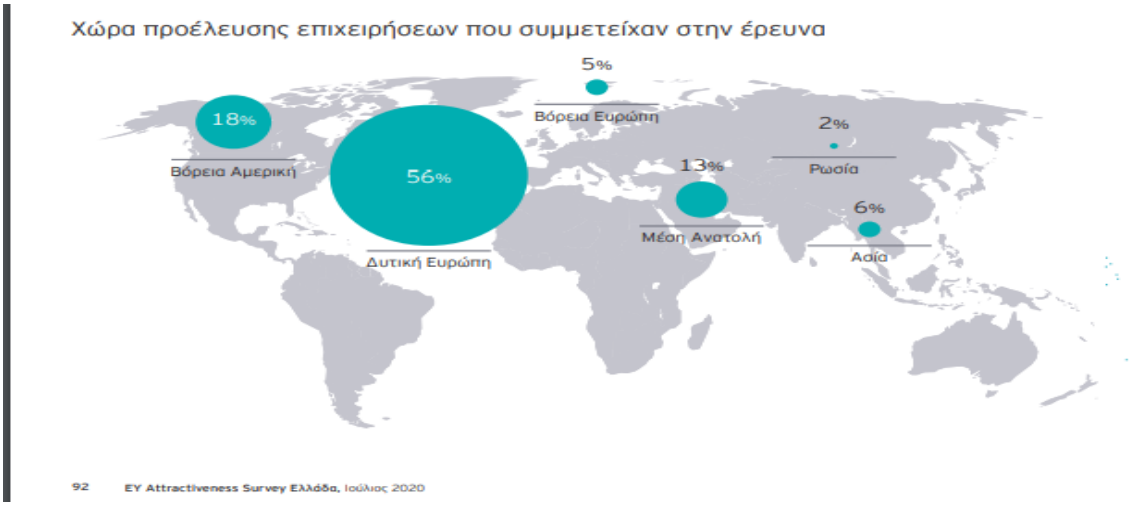

Εικόνα 1: Ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ (Χώρες προέλευσης επιχειρήσεων)

Πηγή: CSA Institute, https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gr/topics/attractiveness/ey-attractiveness-survey-greece-2020.pdf [Πρόσβαση: 15 Δεκεμβρίου 2021].

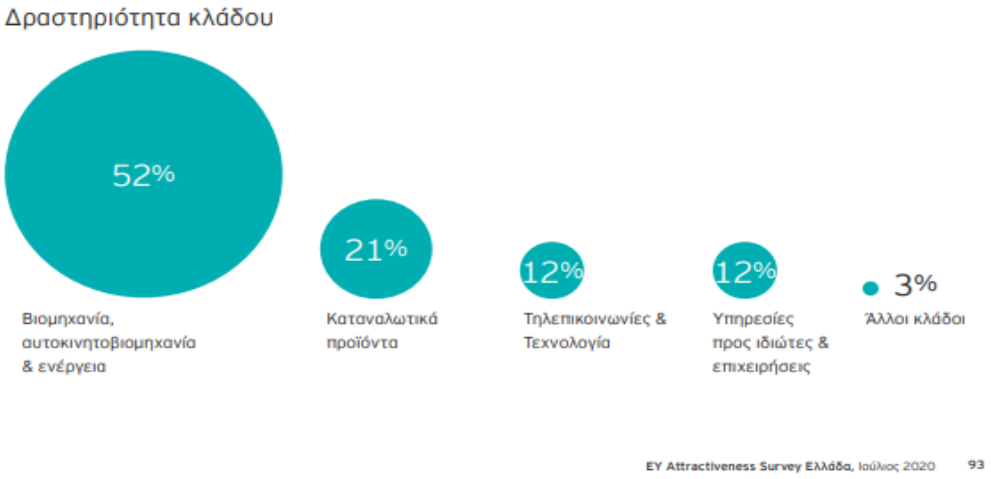

Εικόνα 2: Ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ (Δραστηριότητα κλάδου)

Πηγή: CSA Institute, https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gr/topics/attractiveness/ey-attractiveness-survey-greece-2020.pdf [Πρόσβαση: 15 Δεκεμβρίου 2021].

Η έρευνα σκοπό είχε να παρουσιάσει τις απόψεις της επενδυτικής κοινότητας για την ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμό για Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ). Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το κλίμα για ΑΞΕ είναι θετικό για την Ελλάδα παρά τη στάση αναμονής που έχει δημιουργήσει η πανδημία. Από τους ερωτηθέντες επενδυτές το 38% απάντησαν ότι η εικόνα της Ελλάδας ως πιθανός προορισμός για επενδύσεις έχει βελτιωθεί τον τελευταίο χρόνο, το 62% (έναντι του 50% της αντίστοιχης έρευνας του 2019) απάντησαν ότι η Ελλάδα ακολουθεί μια πολιτική για επενδύσεις που την καθιστούν ελκυστική, το 69% εκτιμούν ότι η εικόνα της Ελλάδας θα βελτιωθεί τα επόμενα τρία έτη και το 28% απάντησαν ότι

σκοπεύουν να επενδύσουν στην Ελλάδα το επόμενο έτος. Με βάση πάντα την έρευνα, η επενδυτική κοινότητα θεωρεί ότι οι παράγοντες που συνέβαλαν στην βελτίωση της εικόνας της Ελλάδας ως επενδυτικού προορισμού είναι α) το 77% θεωρεί την επιτυχή αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, το 73% θεωρεί την ταχύτητα της ψηφιοποίησης του Δημόσιου Τομέα στη διάρκεια της πανδημίας και το 72% θεωρεί τα μέτρα στήριξης της οικονομίας στην περίοδο της πανδημίας. Η πανδημία του Covid-19 φαίνεται να μην επηρέασε τα σχέδια των επενδυτών όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια.

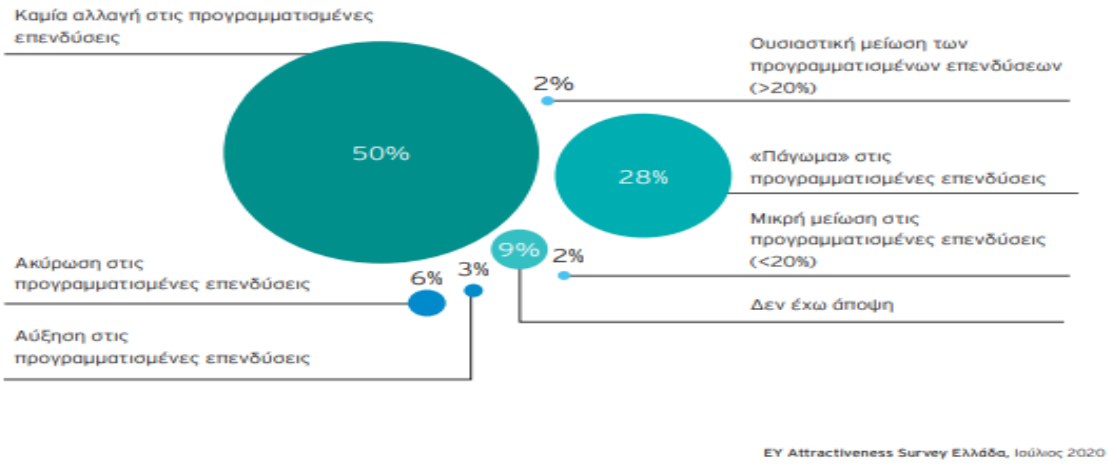

Εικόνα 3: Ελκυστικότητα της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ (Αλλαγές προγραμματισμένων ΑΞΕ)

Πηγή: CSA Institute, https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gr/topics/attractiveness/ey-attractiveness-survey-greece-2020.pdf [Πρόσβαση: 15 Δεκεμβρίου 2021].

Θεωρείται σημαντικό να αναφερθεί ότι η αντίστοιχη έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε το 2019 είχε δείξει ότι η επενδυτική κοινότητα είχε εντοπίσει ανασταλτικούς παράγοντες για την προσέλκυση των ξένων επενδυτών. Συγκεκριμένα το 67% θεώρησε προβληματικό το διοικητικό – γραφειοκρατικό περιβάλλον, το 64% την φορολογία των επιχειρήσεων και το 61% την απουσία σταθερού πολικού και κοινωνικού περιβάλλοντος (CSA Institute, 2020).

Το 2021 από 29 Μαρτίου έως και 28 Απριλίου πραγματοποιήθηκε νέα, μέσω online συνεντεύξεων, έρευνα από τη Euromoney για λογαριασμό της ΕΥ Ελλάδος. Διεξήχθησαν 253 συνεντεύξεις, σε 127 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και σε 126 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε 22 χώρες στο εξωτερικό από τις οποίες 30 επιχειρήσεις είχαν παρουσία και στην Ελλάδα. Το 62% των επιχειρήσεων του δείγματος (157 επιχειρήσεις) δραστηριοποιούνται στη Ελλάδα και το 32% δεν είναι ακόμη εγκατεστημένες στην Ελλάδα. Η έρευνα του 2021 επιβεβαιώνει το γεγονός της θετικής μεταστροφής της παγκόσμιας επενδυτικής

κοινότητας απέναντι στην Ελλάδα σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη που επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι η Ελλάδα το 2020 προσέλκυσε 39 ΑΞΕ έναντι 22 το 2019. Το 76% των επενδυτών θεωρούν ως το πλέον ελκυστικό στοιχείο της Ελλάδας την διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού με τεχνολογικές δεξιότητες και το 86% αυτών (έναντι 67% το 2020) ανέφεραν ότι θα ήταν περισσότερο πρόθυμοι να επενδύσουν στη Ελλάδα, αν αυτή αντιμετωπίσει κάποιες αδυναμίες. Στα θετικά της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ είναι η διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού με τεχνολογικές δεξιότητες (76%) και η υποστήριξη από τις αρχές της υλοποίησης των ψηφιακών στόχων (75%). Στα αρνητικά εντάσσονται τα επίπεδα ικανοποίησης από την προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (45%) και ο ρυθμός εισαγωγής και λειτουργίας δικτύων 5G (43%). Για να βελτιώσει την ελκυστικότητά της η Ελλάδα θα πρέπει, σύμφωνα πάντα με τους επενδυτές που συμμετείχαν στην έρευνα, να βελτιώσει το εκπαιδευτικό σύστημα και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού (38%), να υποστηρίζει τους κλάδους υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας (33%) και να μειώσει το φορολογικό και το ασφαλιστικό κόστος που επωμίζονται οι επιχειρήσεις (33%). Η πολιτική που ακολουθεί η Ελλάδα όσο αφορά τις επενδύσεις την καθιστά όλο και πιο ελκυστική από χρόνο σε χρόνο, σύμφωνα πάντα με τους επενδυτές του δείγματος, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα,

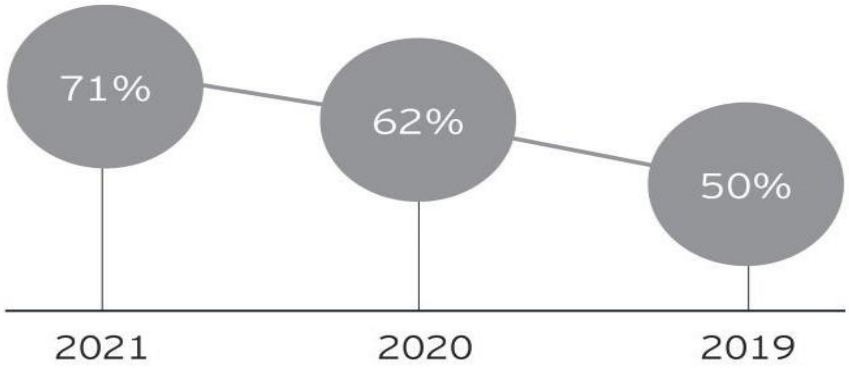

Εικόνα 4: Διαχρονική παρουσίαση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως προορισμός ΑΞΕ

Πηγή: Euromoney, https://www.ey.com/el_gr/attractiveness/21/ereyna-ey-gia-tis-ameses-ksenes-ependyseis-stin-ellada-2021 [Πρόσβαση: 16 Δεκεμβρίου 2021].

2.3. Ο μετασχηματισμός της Ελληνικής οικονομίας στη περίοδο του Covid-19

Με τον όρο «ψηφιακός μετασχηματισμός» μιας επιχείρησης δεν νοείται η ανάγκη αυτής για αγορά επιπλέον ηλεκτρονικών υπολογιστών, και άλλων προγραμμάτων για Η/Υ (software). Είναι αυτονόητο ότι η επιχείρηση θα πρέπει να αλλάζει τη διαδικασία που ακολουθεί για να εκτελέσει μια εργασία έτσι να πραγματοποιείται με τρόπο περισσότερο αποτελεσματικό

και καινοτόμο, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την μελλοντική επιτυχία της επιχείρησης. Η επιχείρηση χρησιμοποιεί πλέον μηχανισμούς με τους οποίους μετατρέπει τα δεδομένα που συγκέντρωνε μέχρι τότε σε χαρτί, σε ψηφιακά και ενοποιημένα δεδομένα, σε πληροφορίες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν. Έτσι μετακινούνται οι επιχειρήσεις από τη χρησιμοποίηση αναλογικών μεθόδων στον ψηφιακό κόσμο που τα δεδομένα αποθηκεύονται ψηφιακά και με αυτόν τον τρόπο γίνονται πιο αποτελεσματικές όλες οι διαδικασίες (Λαμπριανίδης, 2020).

Η διεθνής εταιρεία συμβούλων Deloitte εκπόνησε μελέτη για λογαριασμό του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) σχετικά με την «Ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα οικονομίας και επιχειρήσεων» τον Ιούνιο του 2020. Σύμφωνα με την μελέτη αυτή η Ελλάδα κατατάσσεται στην 28η θέση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ-28, έχοντας να καλύψει σημαντικό έδαφος μέχρι να φτάσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η εμφάνιση και ταχεία εξάπλωση του Covid-19 δημιούργησε μια κατάσταση πρωτόγνωρη και γεμάτη προκλήσεις. Έπρεπε, λοιπόν, να ληφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία των πολιτών όπως περιορισμός των μετακινήσεων, αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων, καταστημάτων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Ο Covid-19 ήταν αυτός που συνέβαλλε στην επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού όλων των χωρών ξεκινώντας από το δημόσιο τομέα. Η αντίδραση της Ευρώπης ήταν άμεση. Οι χώρες της Ευρώπης προχώρησαν σε διαφορετικού βαθμού αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών ανάλογα με την υφιστάμενη τεχνολογική τους ωριμότητα. Οι κυριότερες ενέργειες στις οποίες προέβησαν ήταν: α) εργασία εξ' αποστάσεως. Εφαρμόστηκε από μεγάλο αριθμό εταιρειών αρκεί να το επέτρεπε το αντικείμενό τους. Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών εκτιμά ότι οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα σε ποσοστό 32,8% θα μπορούσαν να εργάζονται από το σπίτι. β) Εκπαίδευση εξ' αποστάσεως. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων εφάρμοσαν την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση των μαθητών τους. γ) Ηλεκτρονική έκδοση εγγράφων και πιστοποιητικών. Πολλά ευρωπαϊκά κράτη έχουν προχωρήσει στην ψηφιακή έκδοση εγγράφων και πιστοποιητικών του δημόσιου τομέα. Στην Ελλάδα λειτουργεί η ψηφιακή πύλη gov.gr για την έκδοση και παραλαβή πιστοποιητικών. δ) Τηλεϊατρική. Σε πολλά κράτη υπάρχουν εργαλεία τηλεϊατρικής ώστε οι ασθενείς να επικοινωνούν με το γιατρό τους. ε) Τηλεδιασκέψεις. Αν και ακυρώθηκαν συνέδρια, παρουσιάσεις, συναντήσεις κ.λ.π. εν τούτοις αρκετές συναντήσεις - συμβούλια πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη. στ) Ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce). Η λήψη περιοριστικών μέτρων (περιορισμός μετακινήσεων κ.α.) συνέβαλε στην ραγδαία ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Στην Ελλάδα το ηλεκτρονικό εμπόριο παρουσίασε μια αύξηση της τάξης έως 17% εβδομαδιαίως σε σύγκριση με την αντίστοιχη εβδομάδα του 2019 (στοιχεία του Ελληνικού Συνδέσμου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA)).

Η Ελλάδα αν και βρίσκεται χαμηλά στην κατάταξη μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ-28 όσο αφορά την ψηφιακή και τεχνολογική της ωριμότητα του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της αναγκάστηκε να προβεί σε ενέργειες ψηφιακού μετασχηματισμού προκειμένου να προσαρμοστεί στις συνθήκες που επέβαλε ο Covid-19. Μερικές από τις κυριότερες δράσεις της Ελλάδας μετά τον Μάρτιο του 2020 στον τομέα αυτό ήταν: α) Ειδοποίηση από τον Ευρωπαϊκό Αριθμό Έκτακτης Ανάγκης 112. Με αφορμή των εκτάκτων μέτρων εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η αποστολή αυτόματου μηνύματος από το 112 στα κινητά τηλέφωνα των Ελλήνων. β) Παροχή ηλεκτρονικής βεβαίωσης μετακίνησης από το 13033. Ο περιορισμός στις μετακινήσεις υποχρέωσε τους Έλληνες να λαμβάνουν βεβαίωση κίνησης που τους παρέχονταν έπειτα από αποστολή ειδικού SMS στο 13033. γ) Αποστολή εγγράφων και πιστοποιητικών από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ). Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης υλοποίησε διαδικασία εξυπηρέτησης και αποστολής εγγράφων και πιστοποιητικών από τα ΚΕΠ. δ) Εθνικό Μητρώο Ασθενών Covid-19. Η δημιουργία του μητρώου αποτελεί ένα μοναδικό σημείο αναφοράς για τα κρούσματα του Covid-19. ε) gov.gr – η νέα διαδικτυακή πύλη του ελληνικού κράτους. Λειτουργεί από τον Μάρτιο του 2020 και φιλοξενεί όλες τις ψηφιακές υπηρεσίες των υπουργείων, φορέων, οργανισμών και ανεξάρτητων αρχών και εμπλουτίζεται συνέχεια με νέες online υπηρεσίες με σκοπό την εξυπηρέτηση των πολιτών εν μέσω πανδημίας. στ) Συνταγογράφησης μέσω SMS ή email. Οι πολίτες λαμβάνουν τις συνταγές τους στο κινητό τους (άυλη συνταγογράφηση) και δεν απαιτείται να τις εκτυπώνουν. ζ) Θεσμοθέτηση της τηλεργασίας στο Δημόσιο. Πρόκειται να υιοθετηθεί ως μόνιμος τρόπος εργασίας, υπό προϋποθέσεις, στο Δημόσιο ιδιαίτερα για διοικητικούς υπαλλήλους. Στην περίοδο του lockdown εργάστηκαν πάνω από 10.000 υπάλληλοι του Δημόσιου Τομέα από το σπίτι τους (Deloitte, 2020).

Ο Παναγιώτης Παπάζογλου (2020), διευθύνων σύμβουλος της ErDenst & Young Global Limited (ΕΥ) Ελλάδος έδωσε συνέντευξη στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ) που δημοσιεύθηκε στις 30/5/2020 στο www.amna.gr σχετικά με την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας στην μετά Covid-19 περίοδο. Στη συνέντευξή του αυτή μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στα αποτελέσματα της παγκόσμιας έρευνας της EY Global Risk Survey που διεξήχθη το 2020 στην οποία έλαβαν μέρος μέλη διοικητικών συμβουλίων των επιχειρήσεων του δείγματος. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 79% των μελών των διοικητικών συμβουλίων που έλαβαν μέρος στην έρευνα αυτή εκτιμούσαν ότι οι επιχειρήσεις τους δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένες για να αντιμετωπίσουν καταστάσεις σε περιόδους κρίσης και έκτακτες ανάγκες οι οποίες δημιουργούνται μετά από συνθήκες όπως αυτές του Covid-19.

Την περίοδο Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2019 πραγματοποιήθηκε έρευνα από το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σε συνεργασία με την MARC A.E., σε 801 επιχειρήσεις πανελλαδικά σχετική με την ψηφιακή ωριμότητα των μικρών επιχειρήσεων, τον βαθμό κατανόησης των νέων τεχνολογικών εφαρμογών, τον βαθμό ενσωμάτωσης νέων ψηφιακών συστημάτων, το επίπεδο αξιοποίησης των δυνατοτήτων του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών προμηθειών, και το επίπεδο επενδύσεων στην κατεύθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού. Συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι ο ερχομός της νέας «ψηφιακής εποχής» αναδεικνύει την ανάγκη διαμόρφωσης ενός πλαισίου πολιτικών ψηφιακής ανάπτυξης με ιδιαίτερη στόχευση και έμφαση στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, 2020).

Τον Σεπτέμβριο του 2020 πραγματοποιήθηκε έρευνα από την Krataion Consulting, υπό την αιγίδα του Greca (Greek Ecommerce Association) (Έρευνα για το Retail στην COVID19 εποχή) σε δείγμα 1000 καταναλωτών ηλικίας από 18 έως 54 ετών και σε 50 επιχειρήσεις λιανεμπορίου (retailers). Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με αφορμή τις μεγάλες αλλαγές που επέφερε η πανδημία του Covid-19 στον τομέα του λιανεμπορίου. Από τους ερωτηθέντες καταναλωτές σχετικά με τις online αγορές το 77% αγοράζουν περισσότερο online, το 16% ψώνισαν για πρώτη φορά μέσω διαδικτύου όταν ξεκίνησε η πανδημία και το 60% δηλώνουν ότι θα εξακολουθήσουν να αγοράζουν online. Από τη μεριά των επιχειρήσεων λιανεμπορίου το 87% παρατήρησε αύξηση των αγορών μέσω κινητού. Οι επιχειρήσεις λιανεμπορίου προσπάθησαν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες αυξάνοντας τον προϋπολογισμό του ψηφιακού μάρκετινγκ και επενδύοντας στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Όσο αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό, 65% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι έχει υιοθετήσει ψηφιακά εργαλεία σε μεγάλο ή και σε πολύ μεγάλο βαθμό. Απ’ ότι φαίνεται όμως οι ελληνικές επιχειρήσεις λιανεμπορίου δυσκολεύονται ακόμα να υιοθετήσουν εργαλεία όπως η χρήση τεχνητής νοημοσύνης (91%), εφαρμογές για κινητά (87%), χρήση ηλεκτρονικής τιμολόγησης (75%), χρήση cloud (67%) ή big data analytics (60%) και το 60% αυτών δήλωσαν ότι το προσωπικό τους δεν έχει επαρκώς εκπαιδευτεί. Από την έρευνα προέκυψε ότι οι Έλληνες επιχειρηματίες που ασχολούνται με το λιανεμπόριο έχουν ακόμα αρκετό δρόμο για να πετύχουν τον «πολυπόθητο» ψηφιακό μετασχηματισμό (Krataion Consulting, 2020).

Η πρωτόγνωρη κατάστασης που έχει βιώσει η οικονομία εξαιτίας της πανδημίας του COVID-19 κατέστησε αναγκαίο τον ψηφιακό μετασχηματισμό τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα ώστε να είναι δυνατή η αδιάλειπτη λειτουργία του κράτους και της οικονομίας και σε ακραίες συνθήκες κρίσεων όπως αυτές στις οποίες οδήγησε η πανδημία του Covid-19. Η σύσταση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει στόχο την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τον ευρύτερο ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας, με

πρωταρχικό σκοπό του την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και η πρόσβασή τους από ένα ενιαίο σημείο μέσω ενιαίας ταυτοποίησης. Η υιοθέτηση της ψηφιακής τεχνολογίας και η αξιοποίηση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθίστανται πλέον υποχρεωτικές για την επιβίωση των επιχειρήσεων. Οι χρήστες των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών μπορούν να κάνουν χρήση της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης gov.gr μέσω της οποίας μπορούν να έχουν πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών και των ψηφιακών υπηρεσιών που χρειάζονται (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2020).

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιμετώπισαν έντονες πιέσεις από την πανδημία του Covid-19 καθότι δραστηριοποιούνται κυρίως στην εστίαση, στον τουρισμό, στις μεταφορές, στις ενοικιάσεις και εκμισθώσεις κ.α. Όμως, η κρατική στήριξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τις βοήθησε να απορροφήσουν τους κραδασμούς στην διάρκεια της πανδημίας και έτσι ο αριθμός των νέων επιχειρήσεων το 2020 διατηρήθηκε στο επίπεδο του 2019, και περιορίστηκε ο αριθμός των επιχειρήσεων που έκλεισαν. Τον Σεπτέμβριο του 2020 το Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών πραγματοποίησε έρευνα για λογαριασμό της Cosmote με θέμα «Η Ψηφιακή Ετοιμότητα των Μικρών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα – Η επίδραση του Covid-19». Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι 8 στις 10 μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα αναγκάστηκαν σε σημαντικές αλλαγές του τρόπου λειτουργίας τους στην περίοδο της πανδημίας με μεγαλύτερα προβλήματα την μείωση των πωλήσεών τους (79% των ΜμΕ), την αδυναμία είσπραξης των απαιτήσεών τους (67%), την προμήθεια πρώτων υλών (52%) και την παράδοση υπηρεσιών και προϊόντων (48%). Το θετικό της πανδημίας ήταν η ανάγκη για εκτεταμένη χρήση των ψηφιακών εφαρμογών και υποδομών που υιοθέτησαν και αξιοποίησαν και οι ΜμΕ. Σύμφωνα με την έρευνα του ELTRUN, το 2020, παρατηρήθηκε μια αυξητική τάση στη δημιουργία ηλεκτρονικών καταστημάτων (17% των συμμετεχόντων το 2020, έναντι 14% το 2019), των ψηφιακών διαφημίσεων (από 32%, σε 36% το 2020), των εργαλείων τηλεδιάσκεψης (από 34% σε 40%), αλλά και των τηλεφωνικών παραγγελιών (48% των ερωτηθέντων), των διαδικτυακών πωλήσεων (47%) και της τηλεργασίας (50%). Όμως αρκετές φορές εξαιτίας της έλλειψης πόρων, οι ΜμΕ στρέφονται σε απλές, ελλιπείς ή ερασιτεχνικές ψηφιακές λύσεις (ELTRUN, 2020).

2.4. Η αντίδραση των επιχειρήσεων στην πανδημία του Covid-19

2.4.1. Γενικά

Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στις αγορές και στις οικονομίες γενικότερα και στις επιχειρήσεις ειδικότερα είναι τεράστιες και οι μεγαλύτερες που έχουν βιώσει παγκοσμίως μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 2021 αναμένεται μία χρονιά τελείως διαφορετική από όλες τις προηγούμενες όπου τα στελέχη των επιχειρήσεων πρέπει να προετοιμαστούν και να λάβουν

σημαντικές αποφάσεις (Shames et Cline, 2020). Οι επιχειρήσεις θα βρεθούν αντιμέτωπες σε σημαντικές αλλαγές και τάσεις και θα πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτές προκειμένου να είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν, να επιβιώσουν. Η λήψη μέτρων, από όλες τις πλευρές, για τη αντιμετώπιση των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του Covid-19 κρίνεται επιτακτική και άμεση. Άμεσες και πολλές και οι αντιδράσεις.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) με την εμφάνιση της πανδημίας έδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την οικονομική πολιτική με σκοπό να μετριαστούν οι επιπτώσεις, κυρίως οι οικονομικές που προκλήθηκαν από τον Covid-19. Σύμφωνα πάντα με τις κατευθυντήριες οδηγίες απαιτούνται αποφάσεις και ενέργειες άμεσες από όλες τις αρχές, υγειονομικές, φορολογικές, εποπτικές και τράπεζες για να αντισταθμιστούν οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας. Ειδικότερα οι κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να μειώσουν το κόστος δανεισμού για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις στηρίζοντας τους με τον τρόπο αυτό (International Monetary Fund, 2020). Η κα Kristalina Georgieva επικεφαλής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου ανέφερε ότι θα επηρεαστεί και η ζήτηση και η προσφορά εξαιτίας των θανάτων και των μέτρων που θα ληφθούν για τον περιορισμός της διασποράς του covid-19. Επίσης τόνισε ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΔΝΤ οι οικονομικές απώλειες θα είναι κατά το ένα τρίτο άμεσες και θα προέλθουν από την απώλεια της ζωής, από το κλείσιμο των επιχειρήσεων και από το μέτρο της καραντίνας και τα δύο τρίτα έμμεσες από την μείωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών της επιδείνωσης του επιχειρηματικού κλίματος. Το ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης που προκλήθηκε από την πανδημία του Covid-19 διαθέτει πενήντα δισεκατομμύρια δολάρια στις αναπτυσσόμενες χώρες που πλήττονται από την πανδημία από τα οποία τα δέκα δισεκατομμύρια δολάρια θα διατεθούν με μηδενικό επιτόκιο για τις χώρες με χαμηλά εισοδήματα (IN.EM.Y, 2020).

Η Παγκόσμια Τράπεζα

Το διοικητικό Συμβούλιο της Παγκόσμιας Τράπεζας και της Διεθνούς Χρηματοοικονομικής Συνεργασίας (IFC) ενέκρινε, προκειμένου να μετριαστούν οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19, χρηματοδότηση δεκατεσσάρων δισεκατομμυρίων δολαρίων για τις επιχειρήσεις και τις χώρες. Μεγάλο μέρος της χρηματοδότησης αυτής θα δοθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για να μπορέσουν να χρηματοδοτήσουν με τη σειρά τους τις επιχειρήσεις.

ΟΟΣΑ

Ο ΟΟΣΑ σε αναλύσεις του με αφορμή την παγκόσμια οικονομική κατάσταση όπως αυτή διαμορφώθηκε λόγω της πανδημίας του Covid-19, αναφέρει ότι διάφοροι παράγοντες όπως οι

περιορισμοί στις μετακινήσεις ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών, η λήψη μέτρων όπως το κλείσιμο εργοστασίων κ.λ.π. έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ζήτηση και στην προσφορά τόσο στην Κίνα απ' όπου ξεκίνησε η πανδημία όσο και παγκοσμίως καθώς διακόπτονται οι διεθνείς εμπορικές σχέσεις μεταξύ των χώρων σε όλο τον κόσμο. Επεσήμανε επίσης ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν λόγω του μεγέθους τους τις μεγαλύτερες επιπτώσεις της πανδημίας.

Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF)

Το WEF θεωρεί αναγκαία την παγκόσμια συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, διεθνών οργανισμών και επιχειρηματικής κοινότητας προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί παγκοσμίως λόγω του Covid-19. Σύμφωνα με το WEF η οικονομική επίδραση του Covid-19 στην οικονομία είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλης προηγούμενης πανδημίας στην παγκόσμια παραγωγή, στο χρηματιστήριο και στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και επηρεάζει τομείς όπως το πετρέλαιο, τις αλυσίδες εφοδιασμού δημιουργώντας προβλήματα σε διάφορους κλάδους (μεταφορές, τουρισμός κ.α.)

2.4.2. Οι αντιδράσεις των ελληνικών επιχειρήσεων

Το ξέσπασμα της πανδημίας βρήκε την ελληνική οικονομία να έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα προσαρμογής μετά την οικονομική κρίση του 2009 και να βρίσκεται σε μια κατάσταση με θετικά δημοσιονομικά μεγέθη. Όμως το γεγονός ότι η οικονομία της Ελλάδας σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από τον τουρισμό και την εστίαση την έκανε ευάλωτη στην πανδημία όπως και το γεγονός ότι χαρακτηρίζεται από χαμηλό βαθμό ψηφιοποίησης και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Παρ' όλα αυτά η Ελλάδα αντέδρασε άμεσα στην πανδημία και εκσυγχρονίστηκε το κράτος επιταχύνοντας την ψηφιοποίηση κρίσιμων λειτουργιών της δημόσιας διοίκησης. Ταυτόχρονα και ένα μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων παρά το «ψηφιακό έλλειμμα» τους προσαρμόστηκαν γρήγορα στις ανάγκες που δημιούργησε η πανδημία υιοθετώντας την τηλεργασία και άλλες ψηφιακές λύσεις όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο για να μπορέσουν να συνεχίσουν την λειτουργία τους.

Διάφορες μελέτες έγιναν για να απεικονίσουν την αντίδραση των ελληνικών εταιριών στην πανδημία του Covid-19.

Μελέτη της PWC για την αντίδραση στον Covid-19 εισηγμένων ελληνικών εταιρειών

Η ελεγκτική εταιρία PWC προκειμένου να διερευνήσει τις επιπτώσεις της πανδημίας στις ελληνικές επιχειρήσεις και τον βαθμό της αντίδρασής τους σε αυτή πραγματοποίησε μελέτη με θέμα «Οι επιπτώσεις της πανδημίας στις επιχειρήσεις». Η μελέτη χρησιμοποίησε ένα δείγμα 142 εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών επιχειρήσεων αντιπαραβάλλοντας τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του 2020 με αυτά του αντίστοιχου του 2019. Από το σύνολο των 142 εταιριών το 37% (53 εταιρίες) ανήκουν στον κλάδο της βιομηχανίας, το 19% ανήκουν στον

κλάδο των υπηρεσιών, το 18% ανήκουν στον κλάδο του εμπορίου, το 10% ανήκουν στον κλάδο επενδυτικών εταιρειών, το 7% στον κατασκευαστικό τομέα, το 6% ανήκουν στις υποδομές και το 3% ανήκουν στον τουρισμό. Στο δείγμα δεν περιλαμβάνονται τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες. Από την μελέτη - ανάλυση του δείγματος εξήχθησαν τα παρακάτω συμπεράσματα. Η αβεβαιότητα που προκάλεσε στους καταναλωτές το γενικευμένο lockdown τον Μάρτιο και Απρίλιο του 2020 οδήγησε σε μείωση της ζήτησης η οποία αποτυπώθηκε στα συμπιεσμένα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα των εισηγμένων εταιριών. Έτσι παρατηρείται το πρώτο εξάμηνο του 2020 η συνολική χρηματιστηριακή αξία των εισηγμένων να παρουσιάζει μια μείωση σε ποσοστό 28% που αντιστοιχεί σε 13,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Επίσης ο κύκλος εργασιών τους παρουσίασε μείωση κατά 21% έναντι αυτού του πρώτου εξαμήνου του 2019 όπως και τα λειτουργικά τους έξοδα μειώθηκαν κατά 19% αντίστοιχα η οποία μείωση, όμως, δεν μπόρεσε να αντισταθμίσει την αρνητική κερδοφορία. Για να απορροφήσουν τις ζημίες τους και να θωρακιστούν σε τυχόν μελλοντική επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης προέβησαν σε αύξηση των ταμειακών τους διαθεσίμων κατά 0,9 δισεκατομμύρια ευρώ που για αν τα εξασφαλίσουν οδηγήθηκαν σε αύξηση του δανεισμού τους κατά 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ. Τέλος αυξήθηκαν οι ημέρες είσπραξης των απαιτήσεων τους όπως και της πληρωμής των υποχρεώσεών τους εξαιτίας της αστάθειας της αγοράς και της πιθανότητας να επιδεινωθεί το πιστωτικό περιβάλλον. Γενικά οι εταιρείες στην πανδημία και εξαιτίας της αβεβαιότητας εμφανίστηκαν ιδιαίτερα επιφυλακτικές και για το λόγο αυτό δεν προέβησαν σε επενδύσεις διακρατώντας ταυτόχρονα τα ταμειακά τους διαθέσιμα ως δικλείδα ασφαλείας. Στις εταιρείες του δείγματος και όσο αφορά τους κλάδους του εμπορίου οι οποίοι παράγουν προϊόντα ανελαστικής ζήτησης όπως για παράδειγμα προϊόντα που καλύπτουν βιοτικές ανάγκες παρέμειναν οριακά ανεπηρέαστες από την πανδημία ενώ οι υποδομές, τα αγαθά και οι υπηρεσίες που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητα (ενέργεια, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες) αύξησαν τα μεγέθη τους. Επίσης υπήρξαν επιχειρήσεις ορισμένων κλάδων που αύξησαν τον κύκλο εργασιών τους, ενώ αρκετές επιχειρήσεις στον κλάδο του εμπορίου παρά την αναστολή λειτουργίας των φυσικών τους καταστημάτων συνέχισαν να λειτουργούν μέσω των ηλεκτρονικών καταστημάτων. Μεγάλο πλήγμα δέχτηκαν στον κλάδο των υπηρεσιών οι μεταφορές λόγω του περιορισμού των μετακινήσεων στην πανδημία. Το ίδιο συνέβη και στις πετρελαϊκές επιχειρήσεις λόγω του περιορισμού των μεταφορών και μετακινήσεων, της ζήτησης για καύσιμα και της πτώσης της τιμής του πετρελαίου διεθνώς.

Οι εισηγμένες επιχειρήσεις αντέδρασαν στην μείωση της ζήτησης με μείωση του λειτουργικού τους κόστους.

Ταυτόχρονα η μείωση της ζήτησης οδήγησε αυτές σε ζημίες

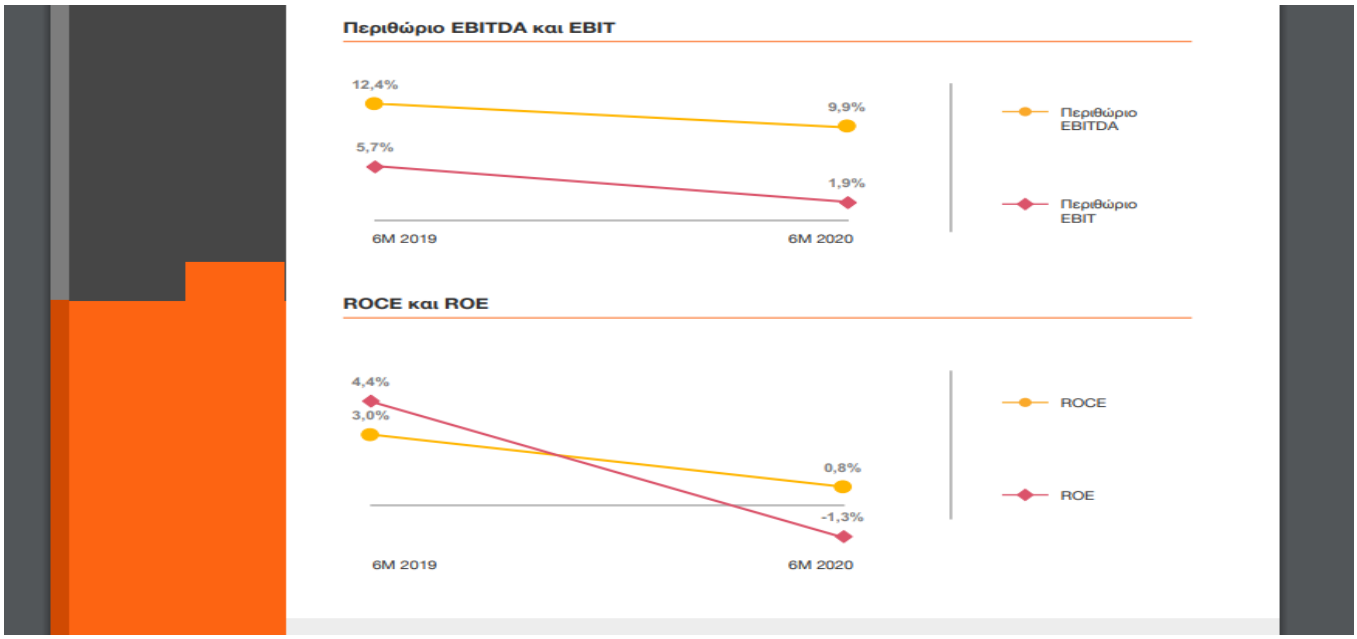

Εικόνα 5: Οικονομικά εισηγμένων επιχειρήσεων - Covid-19.
Πηγή: PWC, https://www.pwc.com/gr/en/publications/Greece_Covid_Report.pdf [Πρόσβαση: 13 Δεκεμβρίου 2021].

Μελέτη της KPMG για την αντίδραση των Οικογενειακών Επιχειρήσεων στον Covid-19

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις μπορούν πιο εύκολα να ανταποκρίνονται και να προσαρμόζονται σε καταστάσεις τις οποίες δημιουργούν απροσδόκητα γεγονότα όπως αυτό της πανδημίας του Covid-19. Με αφορμή το δεδομένο αυτό το Successful Trangenerational Entrepreneurship Practices (STEP) Project Global Consortium και η KPMG Private Enterprise τον Ιούνιο του 2020 ξεκίνησαν μια παγκόσμια έρευνα για τον αντίκτυπο του Covid-19 στις οικογενειακές επιχειρήσεις παγκοσμίως. Η έρευνα διήρκησε από τον Ιούνιο του 2020 έως τον Οκτώβριο του 2020. Σε αυτήν συμμετείχαν συνολικά 2.493 ηγέτες οικογενειακών επιχειρήσεων σε Ευρώπη, Αμερική, Ασία, Μέση Ανατολή και Αφρική. Τα αποτελέσματά της δημοσιοποιήθηκαν το 2021 και είχαν ως εξής:

Μελέτη KPMG (Ιούνιος - Οκτώβριος 2020) σχετική με την αντίδραση των Οικογενειακών Επιχειρήσεων στον Covid-19

Τα αποτελέσματα της έρευνας, όσο αφορά:

α) των αριθμό των εργαζομένων των επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος

Πίνακας 1: Αριθμός εργαζομένων (Μελέτη KPMG, 2020)

1	Αριθμός Εργαζομένων	Ελλάδα	Παγκοσμίως
	1 – 20	34%	36%
	21-50	21%	17%
	51-200	31%	21%
	201 και πάνω	14%	26%
		100%	100%

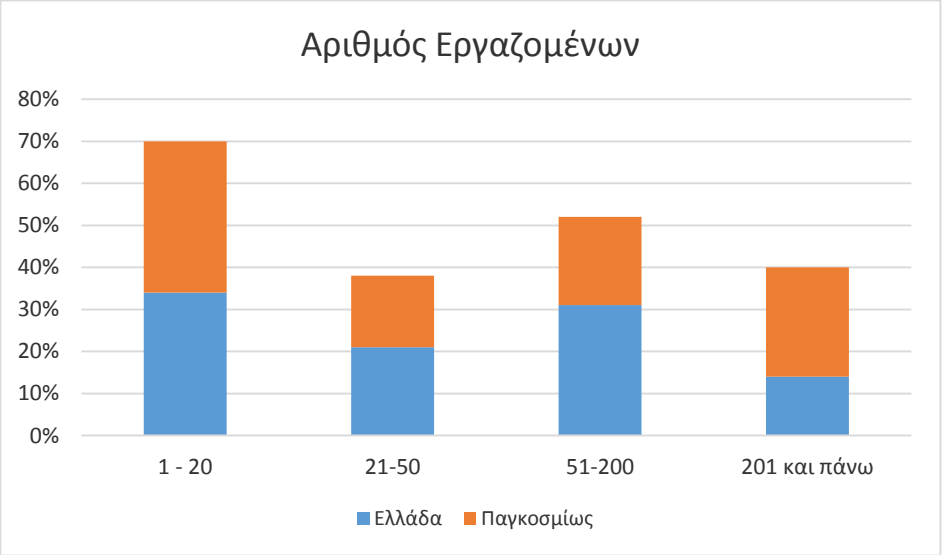

Γράφημα 1: Αριθμός εργαζομένων (Μελέτη KPMG, 2020)

β) τον κλάδο στον οποίο ανήκαν οι επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος

Πίνακας 2: Κλάδος επιχειρήσεων (Μελέτη KPMG, 2020)

2	Κλάδος που ανήκαν	Ελλάδα	Παγκοσμίως
	Υπηρεσιών	63%	62%
	Βιομηχανίας	32%	25%
	Κατασκευών	2%	9%
	Πρωτογενής	3%	4%
		100%	100%

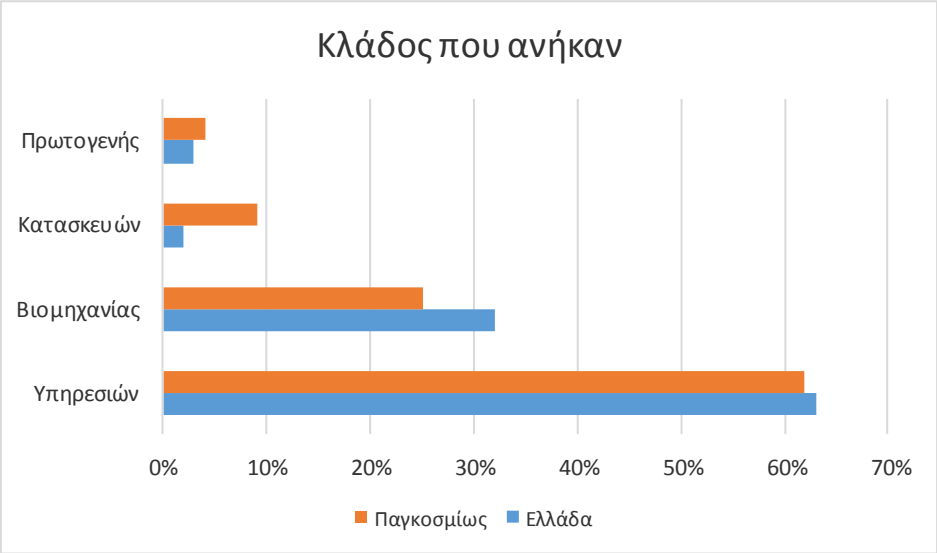

Γράφημα 2: Κλάδος επιχειρήσεων (Μελέτη KPMG, 2020)

γ) την επίδραση του Covid-19 στα έσοδα των επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος

Πίνακας 3: Έσοδα επιχειρήσεων – Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

3	Πως επηρέασε ο Covid-19 τα έσοδά τους	Ελλάδα	Παγκοσμίως
	Μείωση	63%	69%
	Αύξηση	19%	9%
	Αμετάβλητα	18%	22%
		100%	100%

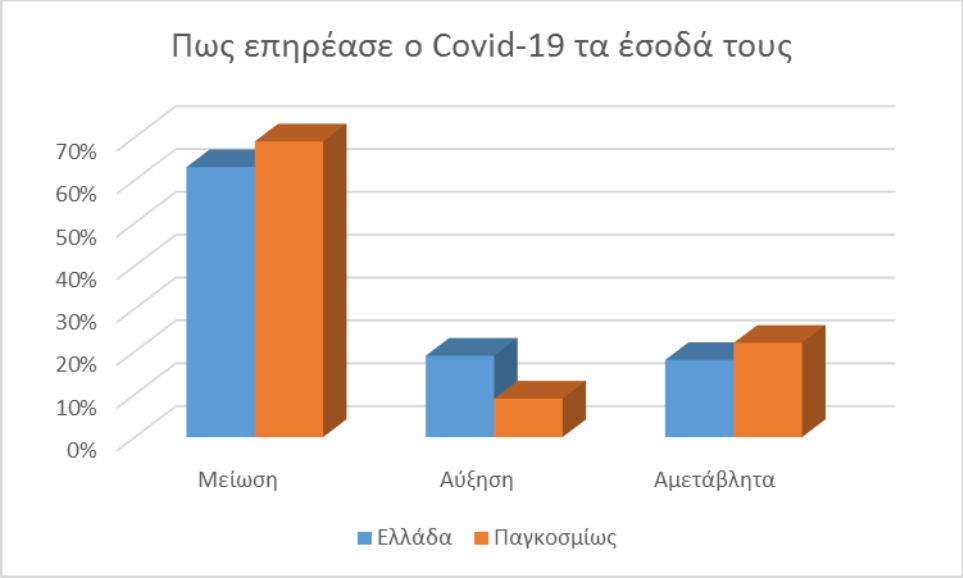

Γράφημα 3: Έσοδα επιχειρήσεων -Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

δ) τι αφορούσαν τα μέτρα που πήραν οι επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος

Πίνακας 4: Λήψη μέτρων αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

4	Λήψη μέτρων για ανά κατηγορία αντιμετώπιση της Πανδημίας	Ελλάδα	Παγκοσμίως
	Εργαζόμενους	32%	36%
	Επενδύσεις	45%	41%
	Επιχείρηση	16%	14%
	Στελέχη	7%	9%
		100%	100%

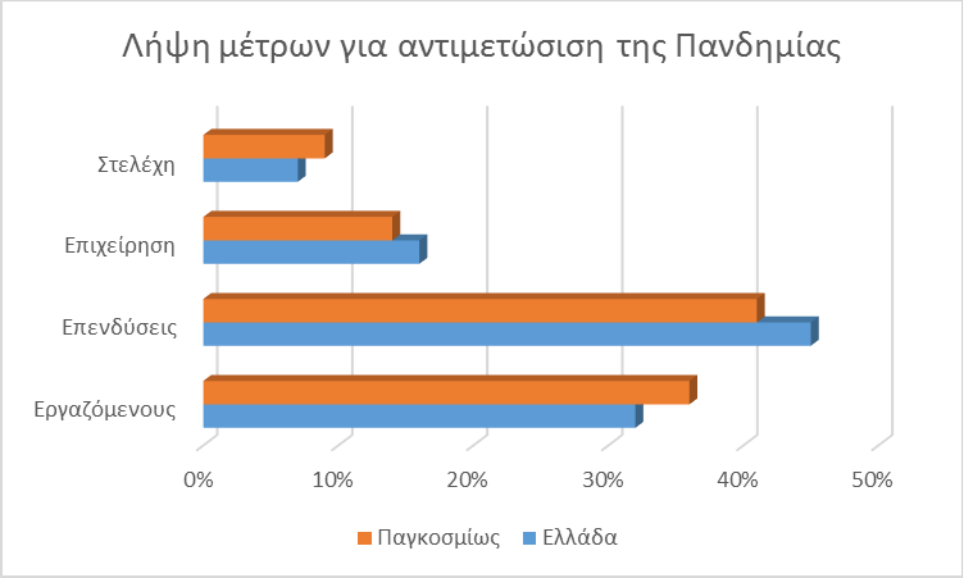

Γράφημα 4: Λήψη μέτρων αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

ε) τι μέτρα λήφθηκαν από τις επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος

Πίνακας 5: Μέτρα ανά κατηγορία αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

5	Μέτρα ανά κατηγορία	Γενικά
	Περικοπή δαπανών - αναβολή επενδύσεων	41%
	Μείωση αριθμού εργαζομένων - ωρών εργασίας – αμοιβών	36%
	Αλλαγές στην επιχείρηση-αναδιάρθρωση προσωρινή ή και οριστική παύση εργασιών	14%
	Μείωση αμοιβών στελεχών- αλλαγή παροχών και κινήτρων	9%
		100%

Γράφημα 5: Μέτρα ανά κατηγορία αντιμετώπισης του Covid-19 (Μελέτη KPMG, 2020)

Οι κυριότεροι κλάδοι επηρεάστηκαν από θετικά ή αρνητικά από τον Covid-19 αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Εικόνα 6: Κλάδοι που επηρεάστηκαν από την πανδημία Covid-19
Πηγή: KPMG, https://home.kpmg/gr/el/home/insights/2021/04/antiktypos-covid19-stis-oikogeneiakes-epixeiriseis.html [Πρόσβαση: 13 Δεκεμβρίου 2021].

2.5. Επανεκκίνηση της Ελληνικής οικονομίας μετά τον Covid-19

Η ελληνική οικονομία, όπως και η παγκόσμια, το 2020 εξαιτίας του Covid-19 αντιμετώπισε πολλές προκλήσεις. Τα περιοριστικά μέτρα που λήφθηκαν προς αποφυγή της εξάπλωσης του ιού είχαν επιπτώσεις γενικότερα σε όλους τους τομείς της οικονομίας και ειδικότερα στον τουρισμό και στο διεθνές εμπόριο. Η πανδημία επηρέασε αντίστοιχα και την οικονομία της Ελλάδας όπου παρατηρείται το πρώτο τρίμηνο του 2020 μια πτώση του ΑΕΠ κατά 10% περίπου έναντι του αντίστοιχου του προηγούμενου έτους.

Οι συνέπειες του lockdown στην ελληνική οικονομία ήταν αρνητικές. Η ελληνική οικονομία μόλις είχε αρχίσει να βγαίνει από την οικονομική κρίση του 2009 που είχε κρατήσει περίπου 10 χρόνια και προσπαθούσε να επανέλθει στην κανονικότητα, με το 2019 να κλείνει με θετικούς οικονομικούς δείκτες. Σύμφωνα με άρθρο του προέδρου της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ) κ. Καρανίκα στην Εφημερίδα των Συντακτών στις 27/12/2020, οι αρνητικές συνέπειες του lockdown που αποτυπώνονται στο οικονομικούς δείκτες κατά το 3ο τρίμηνο του 2020 σε σχέση με αυτούς του 2019 έχουν ως εξής: μείωση του ΑΕΠ κατά 11,7%, μείωση των εξαγωγών κατά 7,9% και μείωση του κύκλου εργασιών κατά 15,8%. Το 2020 κλείνει με δυσμενείς συνθήκες για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που προσπαθούν να ισορροπήσουν μεταξύ της βιωσιμότητάς τους και της προσαρμογής τους στους μεγάλους μετασχηματισμούς της οικονομίας που προκλήθηκαν από την πανδημία. Είναι λοιπόν αδιανόητο να δοθεί απάντηση για το αν η επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας θα πραγματοποιηθεί το 2021. Αυτό επειδή ο κυριότερος παράγοντας που θα οριοθετήσει την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας είναι η οριστική αντιμετώπιση της πανδημίας του Covid-19, της υγειονομικής κρίσης.

Η λέξη επανεκκίνηση συνδέεται με δράσεις οι οποίες στόχο έχουν την μόχλευση των οικονομικών δυνάμεων ώστε να υπάρχει ομαλή μετάβαση στην επαναλειτουργία της αγοράς. Η επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας πρέπει να στηριχθεί σ΄ ένα μηχανισμό με ευκίνητα μοντέλα δράσεων που θα αποτελούν τμήμα ενός οικοσυστήματος το οποίο θα έχει την δυνατότητα, όταν οι συνθήκες το απαιτούν, να αλλάζει ανάλογα με τα εκάστοτε δεδομένα που θα ισχύουν, να προσαρμόζεται ανάλογα και να μετασχηματίζεται (Ροδόπουλος, 2021).

Στις 20/7/2020 πραγματοποιήθηκε ψηφιακή συζήτηση με διοργανωτή το Ελληνικο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο σχετικά με τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας καθώς και οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να επέλθουν στην οικονομία. Συγκεκριμένα το θέμα της ψηφιακής συζήτησης ήταν «Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας μετά την πανδημία: Τρέχουσες δημοσιονομικές προκλήσεις και προοπτικές». Στη

συζήτηση συμμετείχε, εκ μέρους της Κυβέρνησης, και ο Υπουργός Οικονομικών της Ελλάδος κ. Σταϊκούρας Χ. ο οποίος, μεταξύ άλλων, υποστήριξε ότι «η στόχευση της επόμενης ημέρας δεν είναι μόνο πως θα αυξήσουμε το ΑΕΠ, αλλά πως θα βελτιώσουμε τη σύνθεση του πλούτου της χώρας με την εφαρμογή μιας συνετής δημοσιονομικής πολιτικής μέσα από τη σταδιακή μείωση φορολογικών συντελεστών, τη συνέχιση του προγράμματος αποκρατικοποίησης αλλά και την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας». Αναφέρθηκε επίσης και στην παροχή φορολογικών κινήτρων για την μετάβαση σ΄ ένα νέο μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης με έμφαση στην ψηφιακή και πράσινη οικονομία. Στην ίδια συζήτηση ο κ. Μπακάλης Ε., HeadofTaxControversyandTaxLitigation, KBVLLawFirm, MemberofDeloitteLegalNetwork, ανέφερε με τη σειρά του ότι στην περίοδο που ζούμε όπου όλοι επιζητούν την επιστροφή στους ρυθμούς της καθημερινότητας και η οικονομία προσπαθεί να ορθοποδήσει και να επανέλθει στην προ του κορονοϊού περίοδο θα πρέπει από την πολιτική ηγεσία να εξασφαλιστούν φορολογικά και οικονομικά κυρίως κίνητρα δηλαδή οι συνθήκες εκείνες που θα οδηγήσουν σε ένα καλύτερο αύριο (Μπακάλης, κα, 2020).

Κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις για τον χρονικό ορίζοντα της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας και πότε αυτή θα επανέλθει στην προ της υγειονομικής κρίσης κατάσταση και συγκεκριμένα σε αυτή του έτους 2019 που είχε αρχίσει η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας μετά την οικονομική κρίση του 2009.

Σε άρθρο του ο Πρόντζας (2021) αναλύει τρία σενάρια (βασικό, αισιόδοξο και δυσμενές) όπου εκτιμά την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας έως το τέλος του 2023. Τα σενάρια έχουν ως εξής: α) Βασικό σενάριο. Αναμένεται θετική ανάπτυξη στην οικονομία περίπου κατά 4% ετησίως, με αποτέλεσμα στο τέλος του 2023 το ΑΕΠ να έχει ανέλθει στο επίπεδο του 2019, β) Αισιόδοξο σενάριο. Αναμένεται επιτάχυνση της ανάπτυξης στην οικονομία πάνω από 5,5% ετησίως με αποτέλεσμα στο τέλος του 2023 το ΑΕΠ να έχει ξεπεράσει κατά 4,5% περίπου αυτό του 2019, και γ) Δυσμενές σενάριο. Αναμένεται βραδεία ανάκαμψη της οικονομίας σε ποσοστό κάτω του 2% με αποτέλεσμα για να φτάσει το ΑΕΠ στο επίπεδο του 2019 να χρειαστούν δύο επιπλέον χρόνια δηλαδή μέχρι το τέλος του 2025.

Σύμφωνα πάντα με τον Πρόντζα το σενάριο που θα επικρατήσει θα εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες με κυριότερους τον βαθμό ανάκαμψης της κατανάλωσης, την αύξηση των επενδύσεων και την άμεση βελτίωση της τουριστικής ζήτησης και καταλήγει ότι σύμφωνα με τις σημερινές ενδείξεις το σενάριο που θα επικρατήσει είναι το βασικό.

Το Υπουργείο Οικονομικών στις 23/4/2021 γνωστοποιεί τους στόχους όσο αφορά την επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας. Θέτονται οι παρακάτω πέντε (5) μεσο-μακροπρόθεσμοι στόχοι: *1ος στόχος* «Η επίτευξη υψηλών και διατηρήσιμων ρυθμών μεγέθυνσης

την επόμενη περίοδο (>3%)», εφαρμογή - υλοποίηση το 2021. *2ος στόχος* «Η έξοδος της χώρας από το καθεστώς της Ενισχυμένης Εποπτείας.», εφαρμογή - υλοποίηση εντός του 2022. *3ος στόχος* «Η επίτευξη μονοψήφιου ποσοστού μη εξυπηρετούμενων δανείων («κόκκινα» δάνεια)», εφαρμογή – υλοποίηση μέχρι το τέλος του 2022. *4ος στόχος* «Η επίτευξη δημοσιονομικής ισορροπίας και ικανοποιητικών πρωτογενών πλεονασμάτων», εφαρμογή – υλοποίηση ,δημοσιονομική βελτίωση από το 2022 και ικανοποιητικά, ρεαλιστικά πρωτογενή πλεονάσματα από το 2023. *5ος στόχος* «Η επίτευξη επενδυτικής βαθμίδας», εφαρμογή – υλοποίηση έως το 1ο εξάμηνο του 2023. Οι παρακάτω 10 δράσεις θα συμβάλουν, σύμφωνα πάντα με το Υπουργείο Οικονομικών, στην επίτευξη των τιθέμενων στόχων. *1η δράση* «Η συνέχιση ενίσχυσης πληττόμενων νοικοκυριών και επιχειρήσεων και η σταδιακή μετάβαση σε μέτρα επανεκκίνησης της οικονομίας». *2η δράση* «Η υλοποίηση μιας συνετής δημοσιονομικής πολιτικής στην κατεύθυνση μείωσης ασφαλιστικών εισφορών και φορολογικών συντελεστών, κυρίως για τη μεσαία τάξη. (Μόνιμες μειώσεις φόρων σε λιγότερο από 2 χρόνια, παρά την κρίση!) (Μη-μόνιμες μειώσεις φόρων, με στόχο, ανάλογα με το δημοσιονομικό χώρο, να μονιμοποιηθούν)». *3η δράση* «Η υλοποίηση του Νόμου για τη Ρύθμιση Οφειλών και την Παροχή 2ης Ευκαιρίας». *4η δράση* «Η παράταση του Προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ». *5η δράση* «Η συνέχιση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και η προώθηση αξιοποίησης της ακίνητης δημόσιας περιουσίας». *6η δράση* «Η συνέχιση της υλοποίησης διαρθρωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων». *7η δράση* «Οι επιτυχείς και έγκαιρες ολοκληρώσεις των επόμενων αξιολογήσεων από τους θεσμούς». *8η δράση* «Η βέλτιστη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων». *9η δράση* «Η εμπροσθοβαρής άντληση πόρων από τις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. (Ήδη, από τον Ιούλιο του 2019, έχουμε αντλήσει, μέσω μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, 22 δισ. ευρώ από τις αγορές)». *10η δράση* «Η διασφάλιση του υφιστάμενου καθεστώτος των ελληνικών κρατικών χρεογράφων» (Υπουργείο Οικονομικών, 2021).

Δείκτης	(% μεταβολή, σταθερές τιμές)					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Πραγματικό ΑΕΠ	1,9	-8,2	3,6	6,2	4,1	4,4
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,9	-5,2	2,6	2,9	2,1	2,8
Δημόσια Κατανάλωση	1,2	2,7	1,5	-3,0	-1,0	-0,5
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	-4,6	-0,6	7,0	30,3	12,3	10,8
Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	4,8	-21,7	10,4	13,8	7,5	6,2
Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	3,0	-6,8	6,9	8,5	4,0	3,4
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	0,2	-1,5	0,2	1,0	1,2	1,6
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	0,5	-1,3	0,0	0,7	1,3	1,6
Συνολική Απασχόληση	1,2	-1,3	0,7	2,3	1,3	1,3
Ποσοστό Ανεργίας (σε εθνικολογιστική βάση)	15,2	14,5	14,6	12,8	11,7	10,5
Ποσοστό Ανεργίας (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)	17,3	16,3	16,3	14,4	13,2	11,9

Εικόνα 7: Διατήρηση οικονομικής μεγέθυνσης από το 2021

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/epanekinisi_ellinikis_oikonomias.pdf [Πρόσβαση: 27 Νοεμβρίου 2021]

Έρευνα πραγματοποιήθηκε από 10/9/2020 έως 3/11/2020 από το ICAP GROUP με δομημένο ερωτηματολόγιο σε ένα δείγμα 1.513 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα σχετική με τις επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στις επιχειρήσεις και τους κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι 3 στις 4 εταιρείες ανήκουν σε πληττόμενους ΚΑΔ ή διέκοψαν την λειτουργία τους στην περίοδο του lockdown. Το 67% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι ο κύκλος εργασιών τους θα μειωθεί το 2020, ενώ το 25% ότι θα αυξηθεί, επίσης περιμένουν αντίστοιχες μειώσεις τόσο για τα EBITDA τους (-21%), όσο και για την ρευστότητά τους (-22%). Οι ερωτώμενοι απάντησαν ότι η πανδημία θα αντιμετωπιστεί με εξασφάλιση ρευστότητας (68%) και με συγκράτηση δαπανών (56%). Όσο αφορά τα επενδυτικά τους πλάνα το 30,2% τα ανέστειλε πλήρως ενώ 1 στις 4 επιχειρήσεις (25,4%) απάντησαν ότι θα τα αναστείλουν προσωρινά το 2020. Τέλος όσο αφορά την επιστροφή των επιχειρήσεων στα επίπεδα της προ Covid-19 περιόδου το 33% θεωρεί ότι ο κύκλος εργασιών τους θα επιστρέψει στα προ Covid-19 επίπεδα το 2022 και το 17,3% το 2023, και μόνο το 9,7% δήλωσε ότι ο κύκλος εργασιών παρουσίασε αύξηση το 2020.

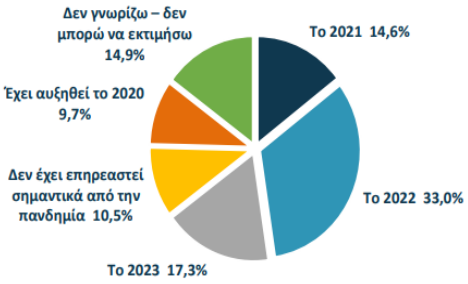

Εικόνα 8: Επιστροφή κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στα προ Covid-19 επίπεδα

Πηγή: ICAP GROUP, https://dir.icap.gr/mailimages/icap.gr/Conference/13th_GR_CRC_2020_presentation_PANTELAIOU.pdf [Πρόσβαση: 16 Δεκεμβρίου 2021]

Συγκρίνοντας τις επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στην ελληνική οικονομία με αυτές της οικονομικής κρίσης της περιόδου 2009 – 2013, η πλειοψηφία των εταιρειών του δείγματος (55%) θεωρεί ότι οι συνέπειες της πανδημίας θα είναι μεγαλύτερες των συνεπειών της οικονομικής κρίσης ενώ μόλις 1 στις 4 εταιρείες θεωρεί ότι θα είναι μικρότερες. Τέλος προτείνεται για την επαναφορά της οικονομίας στην κανονικότητα ότι πρέπει να γίνουν μεταξύ των άλλων και επενδύσεις για ψηφιακό μετασχηματισμό και εκπαίδευση του προσωπικού στις νέες τεχνολογίες και ανάπτυξη συστημάτων για τηλεργασία, ανάπτυξη νέων προϊόντων/υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις νέες διαμορφωμένες συνθήκες της αγοράς με περαιτέρω ανάπτυξη ηλεκτρονικών καταστημάτων (e-shops) (Παντελαίου, 2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

3.1. Γενικά

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις (financial statements) είναι πίνακες στους οποίους εμφανίζονται τα στοιχεία του Ισολογισμού και άλλων οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων. Είναι μια από τις σημαντικότερες πηγές παροχής πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους (μετόχους, επενδυτές, δανειστές κ.λ.π.) καθότι σε αυτές απεικονίζονται τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης (περιουσιακά στοιχεία, πηγές προέλευσης κεφαλαίων, αποτελέσματα χρήσης κ.α). Σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία κύριος στόχος σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι η παροχή πληροφορίες στη διοίκηση, στους επενδυτές, στους πιστωτές κ.α. Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορεί να χαρακτηριστεί σαν μια διαδικασία μέσω της οποίας προσδιορίζονται τα «δυνατά» και τα «αδύνατα» σημεία της επιχείρησης από την εξέταση κυρίως των στοιχείων του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσης. Οι αναλυτές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης μπορεί να ανήκουν στο εσωτερικό ή και στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης (Γεωργόπουλος, 2014).

Ο όρος «ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων» σημαίνει σύγκριση κατ' αξία στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων προς το σύνολό τους ή και προς τα στοιχεία οικονομικών καταστάσεων άλλων ετών της ίδιας επιχείρησης ή άλλων ομοειδών επιχειρήσεων με σκοπό την μελέτη της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την λήψη αποφάσεων προς όφελος της επιχείρησης (Αδαμίδης, 1998).

Σκοπός της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι η μελέτη των σχέσεων των οικονομικών δεδομένων αυτών σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή όπως και των τάσεων που διαμορφώνονται διαχρονικά.

Τέσσερα είναι τα βήματα που ακολουθούνται στην ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Πρώτο βήμα ο σαφής προσδιορισμός των στόχων της χρηματοοικονομική ανάλυσης. Δεύτερο βήμα η διατύπωση συγκεκριμένων κριτηρίων που είναι συνεπή με τους στόχους της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Τρίτο βήμα ο εντοπισμός των πλέον αποτελεσματικών εργαλείων που διαθέτει μια χρηματοοικονομική ανάλυση. Τέταρτο βήμα η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της χρηματοοικονομικής ανάλυσης (Μπαμπαλός, 2021).

3.2. Αριθμοδείκτες

3.2.1. Γενικά

Οι αριθμοδείκτες εκφράζουν ένα λόγο (κλάσμα) που συνδέει δυο στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως ο λόγος ιδίων προς ξένα κεφάλαια (Μπαμπαλός, 2021). Η σύγκριση αυτών των στοιχείων εκφράζεται και με την λατινική λέξη Ratio που

σημαίνει σχέση – λόγος. Στην χρηματοοικονομική ανάλυση ως αριθμοδείκτης θεωρείται μια απλή μαθηματική σχέση ανάμεσα σε δύο λογιστικά μεγέθη τα οποία λαμβάνονται από ίδιες ή διαφορετικές καταστάσεις. Είναι με απλά λόγια ένα κλάσμα και μπορεί να εκφραστεί ή ως πηλίκο ή ως λόγος ή ως ποσοστό επί τοις εκατό (%) (Γεωργόπουλος, 2014). Οι αριθμοδείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως α) Διαχρονικός υπολογισμός, λαμβάνοντας υπόψη παλαιότερα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων της συγκεκριμένης επιχείρησης, β) Σύγκριση με ανταγωνίστριες επιχειρήσεις οι οποίες επιλέγονται κατάλληλα, γ) Σύγκριση με αριθμοδείκτες του κλάδου όπου ανήκει η επιχείρηση και, δ) Σύγκριση με βάση συγκεκριμένα λογικά πρότυπα του αναλυτή που στηρίζονται στην προσωπική του πείρα (Δασκαλάκης, 2020). Οι αριθμοδείκτες μπορούν να ταξινομηθούν α) ανάλογα με την πηγή προέλευσής τους (Αριθμοδείκτες Ισολογισμού, Αριθμοδείκτες Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως, Αριθμοδείκτες Κατάστασης Διάθεσης Αποτελεσμάτων και Αριθμοδείκτες Μικτοί) και, β) ανάλογα με την δραστηριότητα της επιχείρησης (Αριθμοδείκτες Ρευστότητας, Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας, Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας, Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας, Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί και Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους) (Γεωργόπουλος, 2014).

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε και θα αναλύσουμε με τους κυριότερους αριθμοδείκτες όπως αναφέρονται στη συνέχεια.

3.2.2. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Με τον όρο ρευστότητα νοείται η ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλεί τις άμεσες υποχρεώσεις της. Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας μετρούν δηλαδή την ικανότητα της επιχείρησης να ανταπεξέλθει στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της και προκύπτουν από τα στοιχεία του Ισολογισμού και ειδικότερα από τα βραχυπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Η μελέτη τους χρησιμεύει στην αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας της επιχείρησης, ιδιαίτερα για τη χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες (Κάντζος, 2002).

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες ρευστότητας είναι:

α) Αριθμοδείκτης Γενικής ή Έμμεσης ρευστότητας (current ratio). Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζει το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχείρησης και το περιθώριο ασφαλείας που διατηρεί η διοίκηση της επιχείρησης σχετικά με την ικανότητα της να αντιμετωπίσει μια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή κεφαλαίων κίνησης.

Αριθμοδείκτης Γενικής ή Έμμεσης Ρευστότητας = Διαθέσιμα + Απαιτήσεις + Αποθέματα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης από πλευρά ρευστότητας (Μπαμπαλός, 2021). Μια τιμή μεγαλύτερη της μονάδας σημαίνει ότι η επιχείρηση διαθέτη επαρκή ρευστότητα για να καλύψει τις τρέχουσες

υποχρεώσεις της. Μια τιμή μικρότερη από την μονάδα σημαίνει ότι η επιχείρηση θα αντιμετωπίσει δυσκολίες στην εξόφληση των τρεχουσών υποχρεώσεών της. Μια τιμή ίση με την μονάδα σημαίνει ότι η κατάσταση της επιχείρησης είναι οριακή στο να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις τρέχουσες υποχρεώσεις της (Γεωργόπουλος, 2014). Σύμφωνα με διεθνή βιβλιογραφία μια τιμή του αριθμοδείκτη μεγαλύτερη από 2 είναι πολύ καλή, μεταξύ 1,5 και 2 είναι καλή, μεταξύ 1 και 1,5 είναι μέτρια και κάτω του 1 είναι μη ικανοποιητική (Ζοπουνίδης, Ματσατσίνης, και Γρηγορούδης, 2010).

β) Αριθμοδείκτης Ειδικής ή Άμεσης ρευστότητας (quick ratio). Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει πόσες φορές τα ταχέως ρευστοποίησιμα στοιχεία της επιχείρησης καλύπτουν τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της.

Αριθμοδείκτης Ειδικής ή Άμεσης Ρευστότητας = Διαθέσιμα + Απαιτήσεις / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας αποτελεί καλύτερη ένδειξη της ικανότητας της επιχείρησης να εξοφλεί τις τρέχουσες υποχρεώσεις της, από αυτόν της γενικής ρευστότητας καθότι σε αυτόν δεν συμπεριλαμβάνονται τα αποθέματα. Ένας αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας κοντά στην μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός. Μια τιμή μεγαλύτερη της μονάδας σημαίνει ότι τα εύκολα - ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης είναι μεγαλύτερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της οπότε μπορεί να ανταπεξέλθει εύκολα σε αυτές. Μια τιμή του αριθμοδείκτη αυτού μεγαλύτερη ή και ίση της μονάδας θεωρείται ικανοποιητική. Στην περίπτωση που η τιμή του αριθμοδείκτη είναι μικρότερη της μονάδας σημαίνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης δεν επαρκούν για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της επιχείρησης. Έτσι η εξασφάλιση της επάρκειας της ρευστότητας εξαρτάται από τις μελλοντικές πωλήσεις της επιχείρησης (Μπαμπαλός, 2021). Σύμφωνα με διεθνή βιβλιογραφία μια τιμή του αριθμοδείκτη μεγαλύτερη από 1,2 είναι πολύ καλή, μεταξύ 1 και 1,2 είναι καλή, μεταξύ 0,8 και 1 είναι μέτρια, ενώ μεταξύ 0,5 και 0,8 είναι μη ικανοποιητική (Ζοπουνίδης, Ματσατσίνης, και Γρηγορούδης, 2010).

γ) Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας (cash ratio). Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλεί τις τρέχουσες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της αποκλειστικά και μόνο με τα μετρητά που διαθέτει.

Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας = Διαθέσιμα / Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας τόσο ισχυρότερη είναι η ταμειακή θέση της επιχείρησης άρα και μικρότερος ο κίνδυνος αδυναμίας της εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της.

δ) Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος (defensive interval ratio). Ο αριθμοδείκτης αυτός μετρά σε αριθμό ημερών το χρονικό διάστημα που η επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί με

την χρησιμοποίηση των αμυντικών περιουσιακών στοιχείων που έχει στην κατοχή της χωρίς να καταφύγει σε έσοδα που προέρχονται από τις δραστηριότητες της. Με τον όρο αμυντικά περιουσιακά στοιχεία εννοούνται τα μετρητά, τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα και οι απαιτήσεις (Διακομιχάλης, 2015). Προκειμένου να εκτιμηθεί η θέση της επιχείρησης από άποψη ρευστότητας θα πρέπει να εξεταστεί πως διαμορφώνεται ο αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος αυτής για μια σειρά ετών με τον αντίστοιχο μέσο όρο του κλάδου που ανήκει η επιχείρηση, ή άλλων ομοειδών επιχειρήσεων. Αν ο αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος αυξάνεται από έτος σε έτος σημαίνει θετική εξέλιξη για την κατάσταση της επιχειρήσεως, ενώ αντίθετα αν μειώνεται διαχρονικά σημαίνει αρνητική εξέλιξη της κατάστασης της επιχείρησης.

Αριθμοδείκτης Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος = Διαθέσιμα + Απαιτήσεις / Προβλεπόμενες Ημερήσιες Λειτουργικές Δαπάνες

3.2.3. Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Ως αποδοτικότητα μιας επιχείρησης ορίζεται η ικανότητας αυτής να παράγει αποτέλεσμα είτε θετικό είτε αρνητικό. Ο επιχειρηματίας που σκοπεύει είτε να ελκύσει νέους μετόχους, είτε να πωλήσει την επιχείρησή του, είτε απλά να γνωρίζει τις επιδόσεις αυτής, έχει συμφέρον να εκτιμήσει την αποδοτικότητα της επιχείρησής του (Ζοπουνίδης, 2020).

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, οι οποίοι θα εξεταστούν στην παρούσα εργασία είναι οι εξής:

α) Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού (ROA). ***ROA = Καθαρά Κέρδη προ Φόρων / Σύνολο Ενεργητικού***. Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη από τα περιουσιακά της στοιχεία, δηλαδή μετράει το πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποιούνται τα συνολικά κεφάλαια της επιχείρησης. Αν η τιμή του αριθμοδείκτη είναι χαμηλή αυτό δείχνει ότι η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης δεν είναι αποδοτική και το αντίστροφο. Σύμφωνα με διεθνή βιβλιογραφία τιμές του αριθμοδείκτη αυτού μεγαλύτερες από είκοσι τοις εκατό (20%) είναι ικανοποιητικές, μεταξύ πέντε τοις εκατό (5%0 και είκοσι τοις εκατό (20%) είναι μέτριες και μικρότερες του πέντε τοις εκατό (5%) είναι μη ικανοποιητικές (Ζοπουνίδης, Ματσατσίνης, και Γρηγορούδης, 2010).

β) Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (ROE). ***ROE = Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια***. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει τα κέρδη που δημιουργούνται για τα Ίδια Κεφάλαια (για τους μετόχους), δηλαδή αποτυπώνει το πόσο αποδοτικά λειτουργεί την επιχείρηση ο μάνατζερ προς όφελος των μετόχων. Μετρά δηλαδή την αποτελεσματικότητα με την οποία τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης απασχολούνται σε αυτήν. Μια υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη αυτού σημαίνει πως η επιχείρηση ευημερεί. Η ευημερία αυτή της επιχείρησης μπορεί να

οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκησή της, στις ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες και στην εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της. Μια χαμηλή τιμή του αριθμοδείκτη αυτού σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν είναι αποτελεσματική. Η μη αποτελεσματικότητα της επιχείρησης μπορεί να οφείλεται είτε σε λανθασμένες επιλογές της διοίκησης, είτε σε αρνητικό κλίμα στο γενικότερο μακρο-οικονομικό περιβάλλον, καθώς και σε διάφορους άλλους παράγοντες. Σύμφωνα με διεθνή βιβλιογραφία, τιμή του αριθμοδείκτη αυτού μεγαλύτερη από 25% είναι ικανοποιητική, μεταξύ 0% και 25% είναι μέτρια και μικρότερη του 0% μη ικανοποιητικές (Ζοπουνίδης, Ματσατσίνης, και Γρηγορούδης, 2010).

γ) Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Απασχολούμενου Κεφαλαίου (ROCE). ***ROCE = Καθαρά Κέρδη προ φόρων / (Ίδια Κεφάλαια + Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις)***. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη και αναφέρεται στην αποδοτικότητα των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή και όχι στα συνολικά κεφάλαια. Αποτυπώνει την κερδοφορία του απασχολούμενου κεφαλαίου της επιχείρησης είτε αυτό προέρχεται από Ίδια Κεφάλαια είτε από Ξένα Κεφάλαια. Υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη αυτού δείχνει μεγάλη αποδοτικότητα των απασχολούμενων στην επιχείρηση κεφαλαίων σε αντίθετη με την χαμηλή τιμή που δείχνει ότι η επιχείρηση δεν είναι επιτυχημένη.

δ) Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας πωλήσεων (ROS1). ***ROS1 = (λειτουργικά κέρδη προ φόρων) / (πωλήσεις)*100***. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης δηλαδή τα λειτουργικά της κέρδη σε ποσοστό επί των πωλήσεων της. Η χρήση του αριθμοδείκτη αυτού και μόνο ως γνώμονα για την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης θα πρέπει να γίνεται με προσοχή καθότι μπορεί αυτός να επηρεαστεί και από άλλους παράγοντες οι οποίοι δεν μπορούν να ελεγχθούν από την ίδια την επιχείρηση όπως για παράδειγμα μια οικονομική συγκυρία.

Στον υπολογισμό κάποιων από τους παραπάνω αριθμοδείκτες συχνά χρησιμοποιείται το EBIT. Είναι ένα από τα μέτρα που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστεί το κέρδος της επιχείρησης.

EBIT (*Earnings Before Interest and Taxes) = **Έσοδα - Λειτουργικές Δαπάνες ή***

EBIT (*Earnings Before Interest and Taxes) = **Κέρδη προ τόκων και φόρων.***

3.2.4. Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής - Βιωσιμότητας

Η ανάλυση των αριθμοδεικτών βιωσιμότητας και διάρθρωση κεφαλαίου σκοπό έχει να εξεταστεί η ικανότητα της επιχείρησης να επιβιώνει και να λειτουργεί μακροπρόθεσμα, στο μέλλον. Οι αριθμοδείκτες αυτοί εξετάζουν δηλαδή την ικανότητα που έχει η επιχείρηση στο να εξυπηρετεί τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της που προκύπτουν από την χρηματοδότηση της από τα Ίδια και από τα Ξένα Κεφάλαια (όπως να καταβάλλει τόκους, δόσεις, μερίσματα κ.α.)

καθώς και να εξασφαλίζει τους δανειστές της. Η ανάλυση των αριθμοδεικτών αυτών ενδιαφέρει τους μακροχρόνιους πιστωτές της επιχείρησης (τράπεζες, χρηματοδοτικούς οργανισμούς και ομολογιούχους) που θέλουν να γνωρίζουν για το πως θα εξελιχθεί η δυναμική της επιχείρησης όσο αφορά την απόδοση των κεφαλαίων τους και της πιστοληπτικής ικανότητας της (Μακρής, 2021).

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής είναι οι εξής:

α) Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης. ***Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης = Ξένα Κεφάλαια / Ίδια Κεφάλαια.*** Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζει τη σχέση Ξένων Κεφαλαίων προς τα Ίδια Κεφάλαια που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, και εκθέτει αν υπάρχει υπερδανεισμός στην επιχείρηση. Οι μέτοχοι θεωρούν ότι η ύπαρξη ξένων κεφαλαίων κρύβει κινδύνους για τα χρήματα που έχουν επενδύσει. Οι δανειστές πιστεύουν ότι όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία Ιδίων Κεφαλαίων στα Συνολικά Κεφάλαια της επιχείρησης τόσο περισσότερο είναι εξασφαλισμένοι σε περίπτωση που θα προκύψουν τυχόν ζημίες, σε αντίθεση με την μεγάλη συμμετοχή των ξένων κεφαλαίων στο συνολικό κεφάλαιο. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού τόσο περισσότερο υπερχρεωμένη είναι η επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι σταθερές επιβαρύνσεις της και οι υποχρεώσεις για την εξόφλησή τους. Η υψηλή αναλογία ξένων κεφαλαίων σημαίνει επίσης περιορισμό στην ανεξαρτησία της επιχείρησης στη λήψη αποφάσεων και περιορισμό στη χρηματοοικονομική της ευελιξία (Μακρής, 2021).

β) Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας. ***Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας = (Ίδια Κεφάλαια / Συνολικά Κεφάλαια)*100).*** Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την ποσοστιαία συμμετοχή των Ιδίων Κεφαλαίων στα Συνολικά Κεφάλαια της επιχείρησης, δηλαδή απεικονίζει την διάρθρωση των κεφαλαίων της επιχείρησης. Ή αλλιώς δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να ανταπεξέλθει στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις της όπως αντίστοιχα ο αριθμοδείκτης της γενικής ρευστότητας δείχνει την ικανότητα της να ανταπεξέλθει στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Για το λόγο αυτό μια συνδυαστική μελέτη των δύο αυτών αριθμοδεικτών (αριθμοδείκτης κεφαλαιακής επάρκειας και αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας) είναι πολύ σημαντική καθότι παρουσιάζει την εικόνα της επιχείρησης σχετικά με την χρηματοοικονομική της κατάσταση. Οι τιμές του αριθμοδείκτη αυτού κυμαίνονται από το μηδέν (0) έως το ένα (1). Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού τόσο πιο ανεξάρτητη είναι οικονομικά η επιχείρηση, έχει μεγαλύτερη αυτονομία σε αντίθεση με τον μικρότερο δείκτη που σημαίνει εξαρτημένη επιχείρηση (μια αρνητική εικόνα για τους πιστωτές). Ταυτόχρονα όμως μια πολύ υψηλή τιμή, όπως μεγαλύτερη του 0,8 πιθανότατα να σημαίνει ότι δεν γίνεται ορθή χρησιμοποίηση φθηνών Ξένων Κεφαλαίων, που αντιστοιχεί σε χαμηλή αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων. Επίσης και μια πολύ χαμηλή τιμή, μικρότερη του 0,3 κρύβει σοβαρούς

κινδύνους που μπορεί να οδηγήσουν και μέχρι την ανάληψη της διοίκησης της επιχείρησης από τους πιστωτές ή ακόμα και μέχρι την πτώχευση αυτής. Αν ο αριθμοδείκτης αυτός έχει διαχρονικά μια καθοδική πορεία αυτό δείχνει ότι η μακροχρόνια οικονομική κατάσταση της επιχείρησης δεν είναι καλή, σε αντίθεση με ένα δείκτη με ανοδική πορεία που δείχνει ότι μακροχρόνια η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης βελτιώνεται. Αν η τιμή του αριθμοδείκτη ισούται με την μονάδα (1) σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν έχει υποχρεώσεις προς τρίτους δηλαδή τα Ξένα Κεφάλαια ισούται με μηδέν (0). Αντιθέτως αν η τιμή του αριθμοδείκτη ισούται με το μηδέν (0) σημαίνει ότι η επιχείρηση έχει ζημίες το ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των Ιδίων Κεφαλαίων της (Μακρής, 2021).

γ) Αριθμοδείκτης Χρηματοδότησης Ενεργητικού. ***Αριθμοδείκτης Χρηματοδότησης Ενεργητικού = (Σύνολο Ξένων Κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού)*100***. Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει σε τι ποσοστό τα στοιχεία του Ενεργητικού της επιχείρησης έχουν χρηματοδοτηθεί από Ξένα Κεφάλαια. Δείχνει το βαθμό της δανειακής εξάρτησης της επιχείρησης από Ξένα Κεφάλαια και το βαθμό πίεσης των δανειστών στην επιχείρηση. Ικανοποιητική είναι η τιμή του αριθμοδείκτη αν ισούται με το 0,5 επειδή αυτή δείχνει ότι τα Ίδια Κεφάλαια ισούται με τα Ξένα Κεφάλαια. Μια τιμή μικρότερη του 0,5 δείχνει ότι υπάρχει ικανότητα δανεισμού και εξασφάλιση των πιστωτών, σε αντίθεση με τιμή μεγαλύτερη του 0,5 που δείχνει περιορισμένη δανειοληπτική ικανότητα της επιχείρησης ή δανεισμός με μη ικανοποιητικούς όρους για την επιχείρηση.

δ) Αριθμοδείκτης Μακροπρόθεσμου Δανεισμού. ***Αριθμοδείκτης Μακροπρόθεσμου Δανεισμού = (Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Ίδια Κεφάλαια + Ξένα Κεφάλαια)*100***. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την διάρθρωση του μακροπρόθεσμου χρέους (μακροπρόθεσμα δάνεια και ομολογιακά δάνεια) δηλαδή τι ποσοστό του μακροχρόνιου κεφαλαίου είναι μακροχρόνιο χρέος. Μικρή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει περιορισμένη έκθεση της επιχείρησης σε δανεισμό σε αντίθεση με μεγάλη τιμή του αριθμοδείκτης που σημαίνει μεγάλη έκθεση της επιχείρησης σε μακροχρόνιο δανεισμό.

3.2.5. Αριθμοδείκτες εξυπηρέτησης χρέους

α) Αριθμοδείκτες ICR και ECR. ***ICR = EBIT / Τόκοι Χρεωστικοί*** και ***ECR = EBITDA / Τόκοι Χρεωστικοί***. Οι αριθμοδείκτες αυτοί δείχνουν πόσες φορές τα κέρδη καλύπτουν τους χρεωστικούς τόκους της επιχείρησης. Είναι μέτρο ελέγχου της χρησιμοποίησης, ορθής ή μη, των Ξένων Κεφαλαίων. Υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει, για την επιχείρηση, δυνατότητα εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων, καταβολή των τόκων, αναχρηματοδότηση του χρέους με χαμηλό επιτόκιο δανεισμού, καλή πιστοληπτική ικανότητα. Για τους επενδυτές μπορεί να σημαίνει αρκετά «ασφαλής» επιχείρηση που δεν εκμεταλλεύεται ευκαιρίες για μεγιστοποίηση

των κερδών της μέσω μόχλευσης. Χαμηλή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει «κίνδυνος» εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων, όχι καλή πιστοληπτική ικανότητα και αδυναμία αναχρηματοδότησης ή αναχρηματοδότηση με δυσμενείς για την επιχείρηση όρους.

β) Αριθμοδείκτες ECR_debt και ECR (extended). ***ECR_debt = EBITDA / Σύνολο χρέους και ECR (extended) = (EBITDA + Δαπάνη Μισθωμάτων) / (Τόκοι + Αποπληρωμή Κεφαλαίου + Δαπάνη Μισθωμάτων)***, αριθμοδείκτης απλός και διευρυμένος. Οι αριθμοδείκτες αυτοί δείχνουν πόσες φορές, τα κέρδη μιας επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων καλύπτουν το σύνολο του δανεισμού της. Δείχνουν δηλαδή την ικανότητα ή μη της επιχείρησης για αποπληρωμή των δανείων από τις ταμειακές ροές της.

Αριθμοδείκτης με υψηλή τιμή σημαίνει καλή οικονομική κατάσταση και δυνατότητα πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίων. Αριθμοδείκτης με χαμηλή τιμή σημαίνει οικονομική δυσχέρεια για την επιχείρηση με αδυναμία αυτής για πρόσβαση σε δανειακές αγορές.

γ) Ένας εναλλακτικός αριθμοδείκτης είναι ο DSCR (Debt Service Coverage Ratio). ***DSCR = EBIT / (Χρεολύσια + Τόκοι)***. Στην περίπτωση αυτού του αριθμοδείκτη δεν λαμβάνονται υπόψη οι αποσβέσεις. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί αντί των EBIT να υπολογίζονται τα Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων. Αν η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού είναι μεγαλύτερη της μονάδας (1) σημαίνει ότι τα κέρδη της επιχείρησης είναι μεγαλύτερα από τις ετήσιες δανειακές της υποχρεώσεις, άρα η πιστοληπτική ικανότητά της είναι καλή και έχει και την δυνατότητα αναχρηματοδότησης με ευνοϊκούς γι' αυτή όρους. Αν η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού είναι μικρότερη της μονάδας (1) σημαίνει ότι τα κέρδη της επιχείρησης δεν είναι ικανά να καλύψουν τις ετήσιες δανειακές της υποχρεώσεις, άρα η πιστοληπτική ικανότητά της είναι χαμηλή και δεν μπορεί να προσελκύσει κεφάλαια ή η προσέλκυση αυτών γίνεται με δυσμενείς για την επιχείρηση όρους (Μακρής, 2021).

Στον υπολογισμό κάποιων από τους παραπάνω αριθμοδείκτες χρησιμοποιείται το EBITDA (EBIT Before Depreciation and Amortization). ***EBITDA = Έσοδα – Λειτουργικές Δαπάνες και Αποσβέσεις ή EBITDA = Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων***. Είναι ένας λογιστικός – οικονομικός δείκτης που αποτυπώνει την κερδοφορία της επιχείρησης.

3.2.6. Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί

Οι επενδυτικοί αριθμοδείκτες συσχετίζουν τον αριθμό των μετοχών μιας επιχείρησης και τη χρηματιστηριακή τους τιμή, με τα κέρδη, τα μερίσματα και τα άλλα περιουσιακά της στοιχεία. Δείχνουν τι πιστεύουν οι επενδυτές για τις επιδόσεις και τις προοπτικές της επιχείρησης. Οι επενδυτικοί αριθμοδείκτες, που εκφράζονται σε αξίες ανά μετοχή, χρησιμοποιούνται από τους μετόχους και από τους δυνητικούς μετόχους των εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων

προκειμένου αυτοί να λάβουν αποφάσεις σχετικές με το αν θα αγοράσουν ή αν θα πουλήσουν μετοχές μιας επιχείρησης.

Οι κυριότεροι επενδυτικού αριθμοδείκτες είναι οι παρακάτω:

α) Κέρδη ανά μετοχή (EPS). ***EPS=Καθαρά κέρδη Χρήσης / Αριθμός Μετοχών σε Κυκλοφορία.***

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει τι ποσό θα λάβει η κάθε μετοχή αν η επιχείρηση αποφασίσει να διανείμει το σύνολο των κερδών της. Ο αριθμοδείκτης αυτός φανερώνει το ποσό που θα πλήρωναν οι επενδυτές για τα ανά μετοχή καθαρά κέρδη και συγκεκριμένα πόσα ευρώ είναι διατεθειμένος να καταβάλλει ένας επενδυτής για κάθε 1 € κέρδους (Κυριαζόπουλος, 2015). Μεγαλύτερος δείκτης σημαίνει καλύτερη απόδοση της επιχείρησης. Για να εξαχθούν όμως ορθότερα συμπεράσματα θα πρέπει η ανάλυση να γίνεται σε βάθος χρόνου και να συγκρίνεται και με τον δείκτη άλλων ομοειδών επιχειρήσεων.

β) Μέρισμα ανά μετοχή (Divident Per Share). ***DPS = (Συνολική Αξία Μερισμάτων) / (Αριθμός Μετοχών σε Κυκλοφορία)***. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το μέρισμα που καταβάλλεται ανά μετοχή. Είναι ένας χρήσιμος αριθμοδείκτης που δίνει την πληροφορία του ποσοστού των κερδών που μοιράζονται στους μετόχους, δηλαδή του μερίσματος, και του ποσοστού που παρακρατείται από την επιχείρηση με τη μορφή αποθεματικών. Ακόμη, χρησιμεύει για τη διαχρονική ανάλυση της κατά μετοχή πορείας του μερίσματος και την παρακολούθηση της μερισματικής πολιτικής της επιχείρησης. Προκειμένου να παρέχουν ασφάλεια στους επενδυτές οι επιχειρήσεις συνηθίζουν να δίνουν ένα σταθερό και ελαφρώς αυξανόμενο μέρισμα κάθε χρόνο καθορίζοντας το ύψος του μερίσματος τέτοιο ώστε να είναι σε θέση να το δίνουν και στο μέλλον (Κάντζος, 2002). Υψηλότερη τιμή του αριθμοδείκτη υποδηλώνει ελκυστικότητα προς τους πιθανούς νέους επενδυτές αλλά και για τους υπάρχοντες μετόχους.

γ) Μερισματική απόδοση (DPR). ***DPR=DPS/EPS***, είναι μια παραλλαγή των παραπάνω δεικτών. Ο αριθμοδείκτης αυτός χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί πόσο ικανοποιητικά διανέμει η εταιρία τα κέρδη της στους μετόχους. Η αναλογία αυτή δίνει την δυνατότητα στους επενδυτές να μετρήσουν εάν τα μερίσματα της εταιρείας είναι κατάλληλα και βιώσιμα. Οι μεγάλες εταιρείες έχουν συνήθως υψηλό δείκτη DPR καθώς μοιράζουν περισσότερα κέρδη στους μετόχους, ενώ οι μικρές και αναπτυσσόμενες εταιρείες οι οποίες έχουν χαμηλά έσοδα ή προτιμούν να διατηρούν αποθεματικά έχουν χαμηλό δείκτη DPR και πιθανόν κάποιες και μηδενικό (Μακρής, 2021).

δ) Τιμή προς Λογιστική Αξία Μετοχής (P/BV). ***P/BV = Χρηματιστηριακή Αξία Μετοχής / Εσωτερική Αξία Μετοχής***, όπου Εσωτερική Αξία Μετοχής = Ίδια Κεφάλαια / Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία. Η τιμή του αριθμοδείκτη δείχνει πόσες φορές η τιμή της κοινής μετοχής είναι μεγαλύτερη από την λογιστική αξία. Αποτελεί ένδειξη εάν η μετοχή είναι υπερτιμημένη ή

υποτιμημένη. Αν η τιμή P/BV = 1 ο αριθμοδείκτης θεωρείται ικανοποιητικός, αν η τιμή P/BV > 1 η μετοχή είναι υπερτιμημένη και αν η τιμή P/BV < 1 η μετοχή είναι υποτιμημένη (Κυριαζόπουλος, 2015). Όσο πλησιέστερη προς τη μονάδα είναι η τιμή του αριθμοδείκτη τόσο ελκυστικότερη καθίσταται η αγορά της μετοχής.

Β. Μέρος: Μελέτη Περίπτωσης (ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε., Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μελέτη Περίπτωσης Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ.) Α.Ε.

4.1. Η εταιρία

Η εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ) Α.Ε. ιδρύθηκε το 1998 από συγχώνευση των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου ΔΕΠ που μετονομάστηκαν σε Ελληνικά Πετρέλαια. Είναι ένας κορυφαίος Όμιλος στον τομέα της ενέργειας και πρωταγωνιστεί στις ενεργειακές εξελίξεις στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και δραστηριοποιείται σε 6 χώρες. Οι μετοχές του Ομίλου διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Μέτοχοι του ομίλου είναι η Paneuropean Oil & Industrial Holdings S.A. που κατέχει το 45,.5% των μετοχών, το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) που κατέχει το 35,5% των μετοχών, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες για τους έλληνες θεσμικούς επενδυτές που κατέχουν το 5,3% των μετοχών, τους ξένους θεσμικούς επενδυτές που κατέχουν το 5,9% των μετοχών και τους ιδιώτες επενδυτές που κατέχουν το 7,8% των μετοχών.

Οι δραστηριότητες του ομίλου είναι:

- διύλιση, εφοδιασμός και εμπορία πετρελαιοειδών. Κατέχει περίπου το 60% της εγχώριας αγοράς χονδρικής εμπορίας πετρελαιοειδών και το 65% της διυλιστικής δυναμικότητας της χώρας μας έχοντας στην κατοχή της τα τρία από τα συνολικά τέσσερα διυλιστήρια της Ελλάδος, αυτά που λειτουργούν στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στην Θεσσαλονίκη. Είναι η κύρια δραστηριότητα του Ομίλου και η οποία αντιπροσωπεύει περίπου το 75% του συνολικού Ενεργητικού του.

- λιανική εμπορία πετρελαιοειδών. Κατέχει ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά μέσω της θυγατρικής της εταιρίας ΕΚΟ με δίκτυο περίπου 1.700 πρατηρίων. Δραστηριοποιείται και στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης μέσω ενός δικτύου 300 πρατηρίων, και κατέχει σημαντική θέση στην εμπορία καυσίμων στην Κύπρο, στην Βουλγαρία, στην Σερβία, στο Μαυροβούνιο και στην Βόρεια Μακεδονία.

- παραγωγή και εμπορία πετροχημικών. Είναι η μόνη με δυνατότητα παραγωγής χημικών και πετροχημικών στην Ελλάδα καλύπτοντας το περίπου το 50% της εγχώριας αγοράς.

- ✓ έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων. Συμμετέχει ενεργά στις έρευνες υδρογονάνθρακες που γίνονται στη χώρα μας.
- ✓ παραγωγή ενέργειας και φυσικό αέριο. Μέσω κοινοπραξίας με την EDISON λειτουργεί δύο ηλεκτροπαραγωγικές μονάδες και είναι ο κύριος εισαγωγέας και προμηθευτής φυσικού αερίου στη χώρα μας.
- ✓ τεχνικές μελέτες.

Ο Όμιλος με αίσθημα ευθύνης συμβάλλει στην εθνική συλλογική προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας του Covid-19 στηρίζοντας εμπράκτως το σύστημα υγείας προσφέροντας, ύστερα από συνεννόηση με το Υπουργείο Υγείας και τους αρμόδιους φορείς, νοσοκομειακό εξοπλισμό, υγειονομικό υλικό, ειδικές υπηρεσίες, προσφέροντας καύσιμα και παράλληλη στήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Η συνεισφορά στην αντιμετώπιση της πανδημίας ξεπέρασε τα οκτώ (8) εκατομμύρια ευρώ.

Ο Όμιλος Ελληνικά Πετρέλαια καταγράφει την υψηλότερη κερδοφορία του με τα καθαρά EBITDA να ανέρχονται στα 758 εκατομμύρια ευρώ και κατατάσσεται το 2017, σύμφωνα με την λίστα Reuters Thomson, ανάμεσα στις 100 κορυφαίες ενεργειακές εταιρίες του κόσμου. Ταυτόχρονα συγκαταλέγεται στους μεγαλύτερους εξαγωγείς προϊόντων στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, και η μονάδα καταλυτικής πυρόλυσης του διυλιστηρίου Ασπροπύργου, σύμφωνα με μελέτη της Solomon, κατατάσσεται στις δύο κορυφαίες στον κόσμο (https://www.helpe.gr/).

4.2. Ιστορική αναδρομή

Το 1955 η ελληνική κυβέρνηση αποφασίζει την κατασκευή στον Ασπρόπυργο του πρώτου διυλιστηρίου πετρελαίου στην Ελλάδα. Η κατασκευή του ξεκίνησε το 1956 και ολοκληρώθηκε το 1958 όπου έγιναν και τα εγκαίνια του.

Το 1966 ο Τομ Πάππας, εγκαινιάζει στη Δυτική Θεσσαλονίκη το διυλιστήριο της ESSO PAPPAS. Το 1975 το ελληνικό δημόσιο αποκτά τον έλεγχο της διύλισης, της διάθεσης και της εμπορίας των διυλισμένων προϊόντων με την ίδρυση της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου ΑΕ (Δ.Ε.Π.), το οποίο αποκλειστικό δικαίωμα είχε μέχρι το 1980. Το ίδιο έτος, το 1975, εξαγοράζει και τα Ελληνικά Διυλιστήρια Ασπροπύργου ΑΕ (ΕΛ.Δ.Α.). Ο Όμιλος του Ιωάννη Λάτση εγκαινιάζει στην Ελευσίνα το διυλιστήριο της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ. Ο Όμιλος των εταιριών ESSO PAPPAS, ο οποίος διέθετε διυλιστήριο στη Δυτική Θεσσαλονίκη, εξαγοράζεται από το ελληνικό δημόσιο και μετονομάζεται σε ΕΚΟ, το 1981.

Ιδρύεται η Δημόσια Επιχείρηση Παροχής Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Π.Α.) και αναλαμβάνει για λογαριασμό του δημοσίου τη διύλιση και τη διάθεση διυλισμένων προϊόντων στην εσωτερική

αγορά. Το 1985 ιδρύθηκαν από το Ελληνικό δημόσιο οι εταιρίες ΔΕΠ-ΕΚΥ (με αντικείμενο την έρευνα και ανάπτυξη υδρογονανθράκων) και η ΔΕΠΑ (Δημόσια Επιχείρηση Παροχής Αερίου). Η αγορά πετρελαίου απελευθερώνεται και η Δ.Ε.Π. αναλαμβάνει τη διύλιση και διάθεση προϊόντων για δικό της λογαριασμό μέσω των διυλιστηρίων ΕΛ.Δ.Α. και ΕΚΟ.

Το 1998 συγχωνεύονται όλες οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου ΔΕΠ και μετονομάζονται σε Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ) Α.Ε. που αποτελεί έναν από τους καλύτερους ομίλους στον τομέα της ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Το 2003 συγχωνεύεται σε αυτήν η εταιρία ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. αποκτώντας έτσι ο Όμιλος και το διυλιστήριο της Ελευσίνας.

Στα χρόνια που ακολουθούν με σκοπό να δραστηριοποιηθεί ο Όμιλος στον τομέα παραγωγής και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας συστήνεται η κοινοπραξία ELPEDISON σε συνεργασία με την ιταλική EDISON SpA.

Το 2009 η BP HELLAS μεταβιβάζει τα εμπορικά της δικαιώματα στον Όμιλο Ελληνικά Πετρέλαια με σκοπό την ενδυνάμωση της θέσης του Ομίλου στην εγχώρια αγορά πετρελαιοειδών, καθώς και του δικτύου πρατηρίων καυσίμων, αποθηκευτικών χώρων, και εμπορικών και βιομηχανικών πελατών.

Το 2022, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρίας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 10.12.2021 η οποία εγκρίθηκε με την με αριθ. 142903/03.01.2022 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων αλλάζει η επωνυμία της εταιρίας και από «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.» γίνεται «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με διακριτικό τίτλος: «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.» (https://www.helpe.gr/).

4.3. Οικονομικές Καταστάσεις

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. εγκρίνονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και οι μέτοχοι έχουν τη δυνατότητα να τις τροποποιήσουν και μετά τη δημοσίευσή τους. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Σ' αυτές παρουσιάζονται η οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και οι ταμειακές ροές με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

1.Χρηματοοικονομικά στοιχεία – μέρος των οποίων αποτιμάται στην εύλογη αξία

2.Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία

3.Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στη λογιστική αξία και την εύλογη αξία μείον τυχόν έξοδα που απαιτούνται για την πώληση

Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της εταιρίας (https://www.helpe.gr/).

4.4. Χρηματοοικονομική Ανάλυση εταιρίας ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. ετών 2018 – 2021

Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί χρηματοοικονομική ανάλυση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ.) Α.Ε. με τη χρήση αριθμοδεικτών και για το χρονικό διάστημα 2018-2021.

4.4.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας.

Πίνακας 6: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΕΛ.ΠΕ.)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 - 2019**	**2019 - 2020**	**2020-2021**
1	γενικής ή έμμεσης (current)	1,18	1,19	1,10	0,85	0,85%	-9,49%	-25,17%
2	ειδικής (quick)	0,78	0,79	0,79	0,47	0,68%	-0,27%	-32,25%
3	ταμειακής (cash)	0,48	0,40	0,51	0,26	-8,22%	11,57%	-25,39%
4	αμυντικού χρονικού διαστήματος (defensive interval)	75,38	83,11	98,96	68,34	10,26%	19,06%	-30,94%

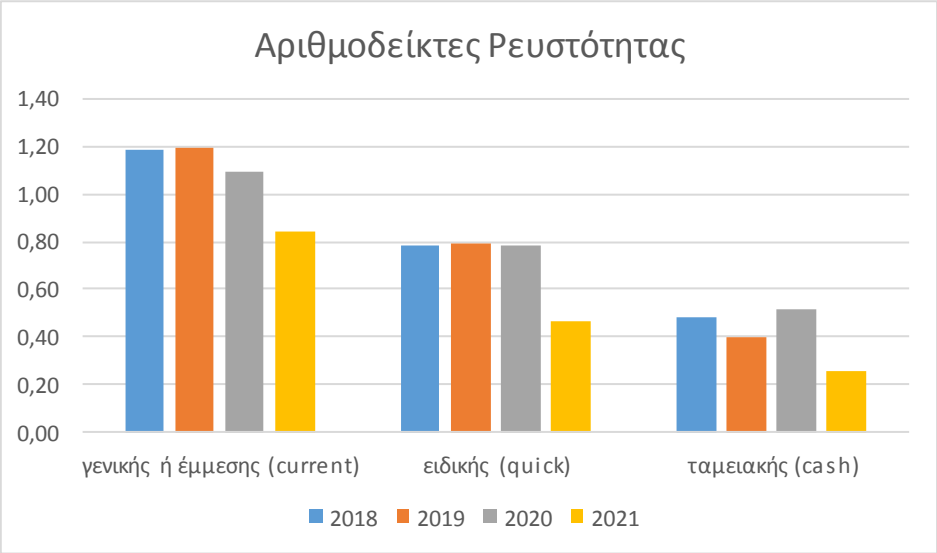

Γράφημα 6: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΕΛ.ΠΕ.)

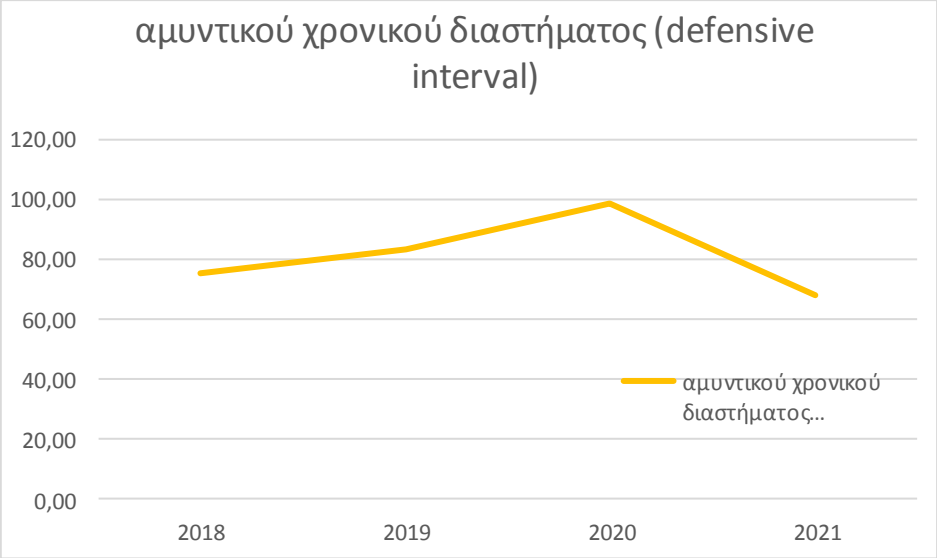

Γράφημα 7: Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος (ΕΛ.ΠΕ.)

Σχολιασμός αριθμοδεικτών ρευστότητας.

Η τιμή του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας, ο οποίος δείχνει το μέτρο ρευστότητας της επιχείρησης και τα περιθώρια ασφάλειας, παρατηρείται ότι τα τρία πρώτα έτη της μελέτης (2018 – 2020) είναι μεγαλύτερη της μονάδας που σημαίνει ότι η επιχείρηση είναι σε θέση να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Σε αντίθεση, το έτος 2021 η τιμή του αριθμοδείκτη γίνεται μικρότερη της μονάδας που σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν έχει την απαραίτητη ρευστότητα ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Η τιμή του αριθμοδείκτη ειδικής ρευστότητας, που δείχνει την σχέση που υπάρχει μεταξύ των πλέον ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων

υποχρεώσεων, είναι μικρότερη της μονάδας, όλα τα έτη της μελέτης, που σημαίνει ότι τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης δεν είναι ικανά να καλύψουν τις τρέχουσες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η τιμή του αριθμοδείκτη διαχρονικά δεν είναι ικανοποιητική άρα η εξασφάλιση της επάρκειας της ρευστότητας της εταιρίας εξαρτάται από τις μελλοντικές πωλήσεις της. Έτσι, η κάλυψη των τρεχουσών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της, οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση από το έτος 2020 στο έτος 2021, εξαρτάται από τις πωλήσεις που θα έχει. Η τιμή του αριθμοδείκτη το έτος 2021 είναι πολύ χαμηλή, ανέρχεται σε 0,47 και είναι μειωμένος έναντι του 2020 κατά 32,25%, πράγμα που οφείλεται από την μία στη μείωση των άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων της και από την άλλη στην αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της.

Η τιμή του αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας, που δείχνει την ικανότητας της επιχείρησης να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της από τα ταμειακά της διαθέσιμα, είναι όλα τα έτη της μελέτης πολύ χαμηλός, σημαντικά μικρότερος της μονάδας, με αποκορύφωμα το έτος 2021 που ανέρχεται μόλις στο 0,26, που σημαίνει ότι η επιχείρηση, πιθανόν θα, έχει πρόβλημα ταμειακής ρευστότητας.

Η τιμή του αριθμοδείκτη αμυντικού χρονικού διαστήματος παρατηρείται ότι αυξάνεται από έτος σε έτος που σημαίνει ότι το χρονικό διάστημα αυτό η επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί με την χρησιμοποίηση των αμυντικών περιουσιακών της στοιχείων χωρίς να απαιτείται να καταφύγει σε πωλήσεις αποθεμάτων και εμπορευμάτων. Το έτος 2021 όμως, ο αριθμοδείκτης αυτός έχει μια μεγάλη πτώση έναντι του 2020 κατά 30 μονάδες περίπου δηλαδή από 98,96 που ήταν το έτος 2020 διαμορφώθηκε σε 68,34 το έτος 2021 που δείχνει ότι η επιχείρηση εξαντλεί τα αμυντικά της περιουσιακά στοιχεία.

Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών ρευστότητας τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με μια μικρή ανοδική πορεία το 2019 με εξαίρεση τον αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας ο οποίος παρουσιάζει μια μικρή μείωση με την τιμή του να διαμορφώνεται σε 0,40 το 2019 έναντι 0,48 που ήταν το 2018, που σημάνει ότι η εταιρία ακολουθεί μια σταθερή – βελτιωτική πορεία. Η αρνητική επίδραση όμως του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των αριθμοδεικτών ρευστότητας, και κατ' επέκταση και στη διαμόρφωση των τιμών των αριθμοδεικτών. Συγκεκριμένα παρατηρείται μείωση των διαθεσίμων και των απαιτήσεων της εταιρίας το 2021 (περίοδος Covid-19) έναντι αυτών του 2019 (περίοδος προ Covid-19) και ταυτόχρονα σημαντική αύξηση, την ίδια περίοδο, των αποθεμάτων κατά 38% περίπου και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά περίπου 46%. Η αύξηση των βραχυπρόθεσμων

υποχρεώσεων σε συνδυασμό με την μείωση των ρευστοποιήσιμων στοιχείων (εκτός των αποθεμάτων) της εταιρίας οδήγησε στην μείωση των τιμών των αριθμοδεικτών. Από την άλλη η αύξηση των αποθεμάτων δεν ήταν ικανή να συγκρατήσει την μείωση των τιμών των αριθμοδεικτών καθότι ήταν μικρότερη αυτής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Έτσι παρατηρείται ότι κατά την περίοδο εμφάνισης του Covid-19 στην Ελλάδα (έτος 2020), πριν προλάβουν ακόμη να γίνουν εμφανείς οι επιπτώσεις του από την λήψη των μέτρων για την αποφυγή της μετάδοσής του, μόνο ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας παρουσιάζει μια μικρή μείωση ενώ οι άλλοι αριθμοδείκτες παρουσιάζουν αύξηση αποδεικνύοντας έτσι την θετική – βελτιωτική πορεία της εταιρίας. Το έτος 2021, όμως, που η πανδημία του Covid-19 και τα περιοριστικά μέτρα συνεχίστηκαν γίνονται πλέον εμφανείς οι αρνητικές επιπτώσεις τους στα οικονομικά της εταιρίας που εκφράζονται με την σημαντική μείωση των τιμών όλων των αριθμοδεικτών, έναντι αυτών του έτους 2020 που ξεκίνησε η πανδημία του Covid-19 στην Ελλάδα.

4.4.2 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας.

Πίνακας 7: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΕΛ.ΠΕ.)

Α/Α	Αριθμοδείκτης	Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2018 - 2019	2019 - 2020	2020-2021
1	ROA	= (καθαρά κέρδη προ φόρων)/(σύνολο ενεργητικού)	7,46%	4,04%	-7,90%	4,38%	-3,42%	-11,95%	12,28%
2	ROE	= (καθαρά κέρδη)/(σύνολο ιδίων κεφαλαίων)	24,38%	14,13%	-18,61%	11,51%	-10,25%	-32,74%	30,12%
3	ROCE	= (EBIT)/(σύνολο ιδίων κεφαλαίων + μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις)	11,49%	6,19%	-11,63%	9,92%	-5,30%	-17,82%	21,55%
4	ROS1	= (λειτουργικά κέρδη προ φόρων)/(πωλήσεις)* 100	5,30%	3,26%	-9,33%	4,04%	-2,04%	-12,59%	13,37%

5	**EBIT**	= Κέρδη προ τόκων και φόρων	475.732	261.844	-477.277	340.367	-44,96%	-282,28%	-171,31%

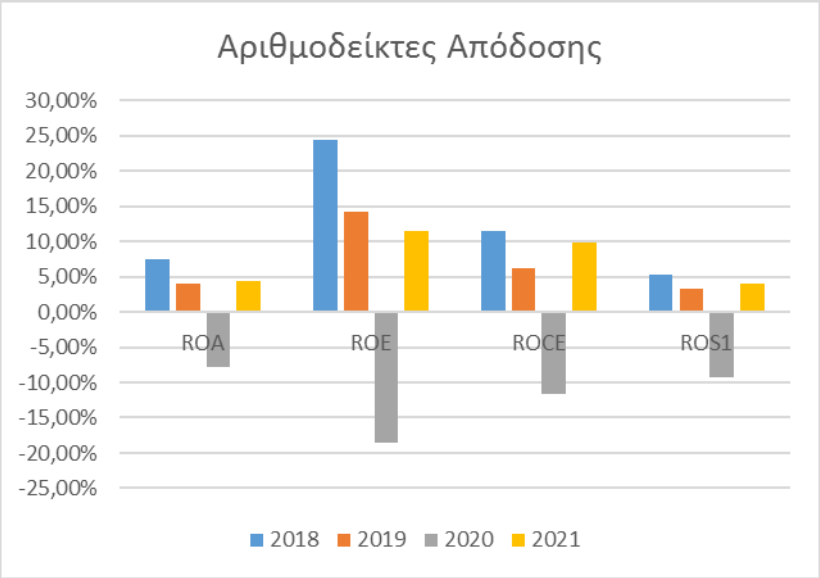

Γράφημα 8: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΕΛ.ΠΕ.)

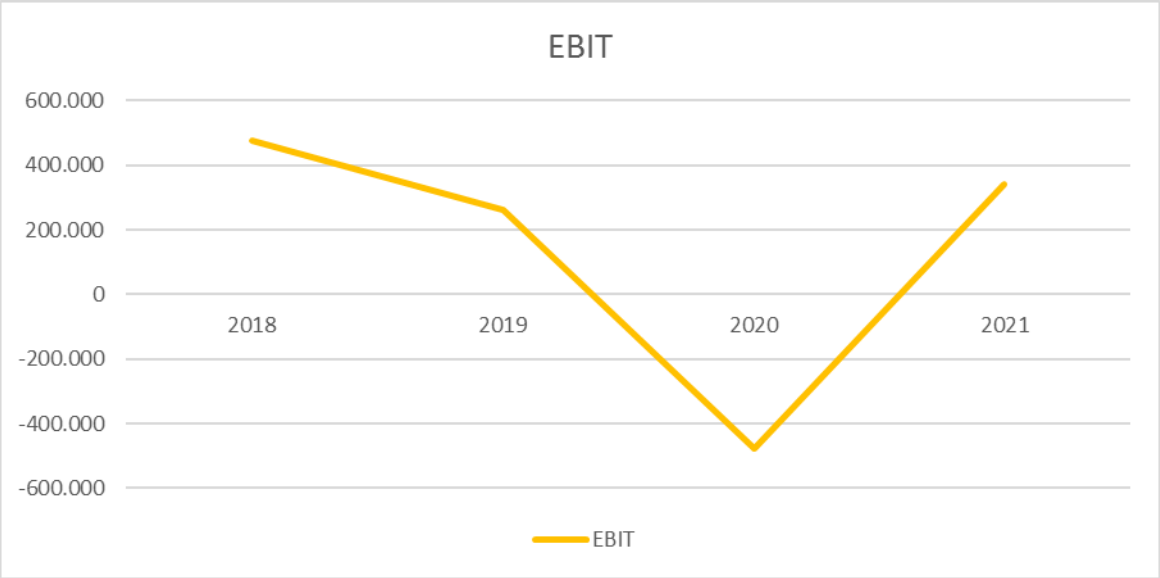

Γράφημα 9: EBIT (ΕΛ.ΠΕ.)

Σχολιασμός Αριθμοδεικτών Απόδοσης

Ο αριθμοδείκτης ROE διαχρονικά μειώνεται. Στη μείωσή του συμβάλλει, με μικρό ποσοστό, η μείωση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων, αλλά κυρίως επηρεάζεται από το γεγονός ότι η εταιρία το έτος 2020 έχει ζημίες αντί για κέρδη. Η αύξηση του αριθμοδείκτη αυτού το έτος 2021 και η θετική τιμή του οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει μια μικρή αύξηση του συνόλου των

ιδίων κεφαλαίων αλλά κυρίως επειδή το έτος αυτό αντί για ζημίες που είχε η εταιρία το έτος 2020 το έτος 2021 είχε κέρδη.

Όσον αφορά στον αριθμοδείκτης ROS1, ο αριθμοδείκτης παρουσιάζει μικρότερη μείωση το έτος 2019, λόγω και του γεγονότος ότι η εταιρία παρουσιάζει μικρή μείωση των πωλήσεων από το έτος 2018 στο έτος 2019 (της τάξης του 11%), το οποίο σημαίνει ότι ο αριθμοδείκτης επηρεάζεται κυρίως από την μείωση των λειτουργικών κερδών (της τάξης του 45%). Από την άλλη, το έτος 2020 η εταιρία παρουσίασε μείωση τόσο στα λειτουργικά κέρδη (της τάξης του 282%) αλλά επίσης, μειώθηκαν πολύ και οι πωλήσεις (36%), επηρεάζοντας επίσης σημαντικά τον αριθμοδείκτη. Παρά το γεγονός όμως ότι η μείωση των πωλήσεων θα οδηγούσε σε αύξηση του αριθμοδείκτη, το γεγονός ότι η εταιρία πλέον έχει λειτουργικές ζημίες, η αύξηση αυτή επιδρά αρνητικά (οδηγεί σε έναν αυξημένα αρνητικό αριθμοδείκτη). Το έτος 2021 η τιμή του αριθμοδείκτη αυξάνεται έναντι αυτής του έτους 2020, λόγω του γεγονότος ότι η εταιρία παρουσιάζει σημαντική αύξηση των πωλήσεων από το έτος 2020 στο έτος 2021 (της τάξης του 64,73%), ταυτόχρονα υπάρχει και αύξηση των λειτουργικών κερδών (της τάξης του 171,31%).

Η πηγή της επίδρασης των αριθμοδεικτών είναι το γεγονός ότι η εταιρία πρωτογενώς παρουσιάζει ζημίες, δηλαδή ακόμα και στο μικτό περιθώριο κέρδους (ζημίας στην προκειμένη περίπτωση), με τα λοιπά λειτουργικά έσοδα να μην είναι ικανά να αναστρέψουν το αποτέλεσμα της ζημίας, όσον αφορά στο λειτουργικό αποτέλεσμα της εταιρίας.

Τέλος, παρατηρείται ότι το σύνολο ενεργητικού της εταιρίας, και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, παρουσιάζουν μικρή μεταβολή από έτος σε έτος, οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι η απόδοσης της εταιρίας στους αριθμοδείκτες ROA και ROCE έχει μειωθεί σχεδόν αποκλειστικά λόγω της μείωσης των καθαρών κερδών προ φόρων.

Ως συμπέρασμα καταλήγουμε ότι η απόδοσης της εταιρίας έχει επηρεαστεί σημαντικά από την μείωση των κερδών (μικτού κέρδους/λειτουργικού κέρδους/καθαρού κέρδους) και λόγω των μειωμένων πωλήσεων κατά το έτος 2020. Το έτος 2021 όμως με την αύξηση των κερδών (μικτού κέρδους/λειτουργικού κέρδους/καθαρού κέρδους) καθώς και των αυξημένων πωλήσεων η θέση της εταιρίας βελτιώνεται. Οι μειωμένες πωλήσεις και οι ζημίες της χρήσης 2020 επηρεάζουν και το αποτέλεσμα άλλων αριθμοδεικτών οπότε είναι σημαντικό να προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε το λόγο αυτής της μείωσης.

Ύστερα από ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας αλλά και της ετήσιας οικονομικής έκθεσης του ομίλου (καθώς δεν μπορέσαμε να βρούμε οικονομική έκθεση που να αφορά μόνο την μητρική εταιρία), παρατηρήσαμε τα εξής:

(α) Ο κλάδος που συμμετέχει σημαντικά στο σύνολο των πωλήσεων, αλλά και στο EBITDA, είναι ο τομέας της διύλισης, ο οποίος αντιπροσωπεύει το 95% των πωλήσεων, και το 86% του EBITDA (σε απόλυτες τιμές).

(β) «Η λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου το 2020 επηρεάστηκε αρνητικά από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 η οποία είχε δυσμενή επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα συνολικότερα της Ελλάδος και παγκοσμίως. Το αδύναμο περιβάλλον διύλισης με τα ενδεικτικά περιθώρια Μεσογείου να εμφανίζουν σημαντική επιδείνωση, η ασθενική ζήτηση καθώς και η μειωμένη διαθεσιμότητα μονάδων, για ανάγκες της 5ετούς συντήρησης στο διυλιστήριο Ασπροπύργου (το μεγαλύτερο έργο συντήρησης στην ιστορία του Ομίλου), διαμόρφωσαν τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA στα €333 εκατ. (2019: €572 εκατ.). Οι επιπτώσεις των ανωτέρω αντισταθμίστηκαν εν μέρει από την αύξηση στις εξαγωγές και την εκμετάλλευση των αποθηκευτικών χώρων των εγκαταστάσεων του Ομίλου, μέσω πράξεων εμπορίας και αποθήκευσης contango.»

(γ) Τα κέρδη της εταιρίας είναι επιρρεπή στην μεταβολή της αποτίμησης των αποθεμάτων (που επηρεάζει το κόστος πωληθέντων και άρα και το μικτό κέρδος) και των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων (one-off έξοδα που επηρεάζουν τα λειτουργικά κέρδη της εταιρίας). Για τον λόγο αυτό, ο όμιλος παρουσιάζει και έναν εναλλακτικό δείκτη, τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA.

Σύμφωνα με τον ορισμό του ομίλου, *«Τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA (Adjusted EBITDA) ορίζονται ως τα Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA, προσαρμοσμένα με την επίδραση: α) αποτίμησης των αποθεμάτων (που ορίζεται ως η επίδραση της διακύμανσης των τιμών των αποθεμάτων αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου στο μικτό περιθώριο και υπολογίζεται με τη διαφορά της αποτίμησης του κόστους πωληθέντων με τρέχουσες τιμές αργού και προϊόντων και της αποτίμησης με κόστος κτήσης) στον κλάδο Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας και β) των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων (ενδεικτικά περιλαμβάνουν έξοδα πρόωρης συνταξιοδότησης, απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων και άλλα μη επαναλαμβανόμενα και μη λειτουργικά έξοδα) σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική στον κλάδο διύλισης. Τα Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA χρησιμεύουν ως ένδειξη για το ύψος των λειτουργικών ταμειακών ροών (πριν από τυχόν επενδυτικές δαπάνες) σε ένα περιβάλλον με σταθερές τιμές πετρελαίου και προϊόντων.»* Συγκεκριμένα για το 2020 και για τον όμιλο, παρά το γεγονός ότι τα δημοσιευμένα κέρδη EBITDA και δημοσιευμένα καθαρά κέρδη είναι αρνητικά (όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα του ομίλου – εικόνα 9), τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA και τα συγκρίσιμα καθαρά κέρδη είναι θετικά. Συγκριτικά με το έτος 2019 διαφαίνεται μία σημαντική μείωση στα συγκρίσιμα κέρδη, το οποίο σημαίνει ότι ακόμα και εάν εξαιρεθούν οι μεταβολές εκτός της συνήθους λειτουργίας της εταιρίας, υπάρχει και πάλι μείωση των κερδών το έτος 2020. Παρ' όλα αυτά, τα

συγκρίσιμα κέρδη φαίνονται να είναι ένας αριθμοδείκτης που βοηθάει περισσότερο την συγκρισιμότητα από έτος σε έτος, και θα ήταν περισσότερο χρήσιμος να χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό των υπόλοιπων αριθμοδεικτών για να φανεί η πορεία της εταιρίας και η βιωσιμότητά της. Δυστυχώς, δεν μπορέσαμε να συλλέξουμε στοιχεία για την εταιρία ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε την σύγκριση, καθώς οι αριθμοδείκτες των συγκρίσιμων κερδών είναι διαθέσιμοι μόνο για ολόκληρο τον όμιλο. Εάν αγνοήσουμε το έτος 2020, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα προηγούμενη έτη η εταιρία είχε μία ικανοποιητική απόδοση που δυστυχώς μειώθηκε με τον καιρό, επηρεαζόμενη από τη μείωση των πωλήσεων και από την κρίσης της πανδημίας τους covid-19. Όμως, το έτος 2021 σε σύγκριση με το έτος 2020 διαφαίνεται μία σημαντική αύξηση στα συγκρίσιμα κέρδη (όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα του ομίλου – εικόνα 10) δηλαδή η λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου αυξήθηκε, με τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA να διαμορφώνονται στα 401 εκατομμύρια ευρώ έναντι των 333 εκατομμυρίων ευρώ που είχαν διαμορφωθεί το 2020.

Στοιχεία Αποτελεσμάτων Ομίλου (εκατ. €)	2020	2019
Κύκλος εργασιών	**5.782**	**8.857**
Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA[11]	**-253**	**574**
(Κέρδη)/Ζημίες από Απόθεμα	**525**	**-24**
Άλλα μη λειτουργικά στοιχεία[11]	**62**	**22**
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA[11]	**333**	**572**
Δημοσιευμένα καθαρά κέρδη/(ζημίες)	**-397**	**164**
Συγκρίσιμα καθαρά κέρδη/(ζημίες)[11]	**5**	**185**

Εικόνα 9: Επιχειρησιακές εξελίξεις ομίλου ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.

Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε., https://www.helpe.gr/userfiles/8ea1f0cb-9e62-48e4-b947-a27b00fb14bb/HELPE_2020_FINAL.pdf [Πρόσβαση: 25 Φεβρουαρίου 2022].

Στοιχεία Αποτελεσμάτων Ομίλου (εκατ. €)	2021	2020
Κύκλος εργασιών	9.222	5.782
Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA[13]	657	-253
Αποτίμηση Αποθεμάτων (Κέρδη)/Ζημίες[13]	-308	525
Ιδιαίτερα στοιχεία[13]	52	62
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA[13]	401	333
Δημοσιευμένα κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων[13]	341	-397
Συγκρίσιμα κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων[13]	144	5

Εικόνα 10: Επιχειρησιακές εξελίξεις ομίλου ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.

Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε., https://www.helpe.gr/userfiles/8ea1f0cb-9e62-48e4-b947-a27b00fb14bb/BoD%20Report%20GR%202021.pdf [Πρόσβαση: 25 Μαΐου 2022]

Οι τιμές των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) έχουν μια πτωτική πορεία που οφείλεται κυρίως στη μείωση των καθαρών κερδών της εταιρίας και στη μείωση των πωλήσεών της. Η αρνητική επίδραση όμως του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας, και κατ' επέκταση και στη διαμόρφωση των τιμών τους. Συγκεκριμένα παρατηρείται μείωση των καθαρών κερδών της εταιρίας το έτος 2021 (περίοδος Covid-19) έναντι αυτών του έτους 2018 (περίοδος προ Covid-19) που ανέρχεται περίπου στο 56,11%, μείωση του λειτουργικού αποτελέσματος κατά 28,45% καθώς και μείωση των πωλήσεων αυτής κατά 6%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το πρώτο έτος της πανδημίας του Covid-19 στην Ελλάδα (έτος 2020) η αρνητική επίδραση των μέτρων της Κυβέρνησης έπαιξαν σημαντικό ρόλο στα οικονομικά της εταιρία και η χρήση έκλεισε με ζημία και με μείωση των πωλήσεων της. Για το λόγο αυτό όλοι οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας της εταιρίας ήταν αρνητικοί. Το 2021, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχιζόταν η εταιρία κατάφερε να κλείσει την χρήση της με κέρδη με αποτέλεσμα οι τιμές των αριθμοδεικτών να γίνουν και πάλι θετικοί. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλο το χρονικό διάστημα της μελέτης (περίοδος προ Covid-19 και περίοδος Covid-19) οι τιμές των αριθμοδεικτών κυμαίνονταν σε χαμηλά επίπεδα χαρακτηρίζοντας μέτρια την απόδοση της εταιρίας με εξαίρεση το 2020 που οι τιμές τους είναι αρνητικές άρα και η απόδοση χαρακτηρίζεται μη ικανοποιητική.

4.4.3 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής.

Πίνακας 8: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΕΛ.ΠΕ.)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**Περιγραφή**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 - 2019**	**2019 - 2020**	**2020-2021**
1	Κεφαλαιακής Διάρθρωσης	Ξένα Κεφάλαια / Ίδια Κεφάλαια	1,97	1,89	2,32	2,35	-7,89%	42,76%	3,54%
2	Κεφαλαιακής Επάρκειας (Ιδιοκτησίας)	(Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Κεφαλαίων) * 100	0,34	0,35	0,30	0,30	0,92%	-4,46%	-0,32%
3	Χρηματοδότησης Ενεργητικού	(Σύνολο Ξένων Κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού) * 100	0,66	0,65	0,70	0,70	-0,92%	4,46%	0,32%
4	Μακροπρόθεσμου Δανεισμού	(Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Ι.Κ. + Ξένα Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια) * 100	0,48	0,47	0,56	0,42	-0,01	-1,03	-0,14

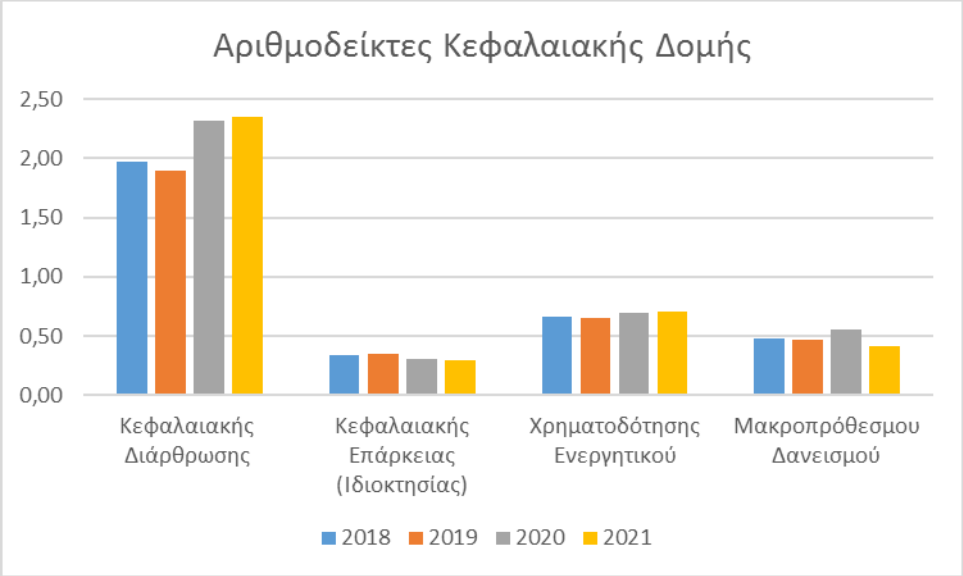

Γράφημα 10: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΕΛ.ΠΕ.)

Σχολιασμός αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Κεφαλαιακής Διάρθρωσης διαχρονικά κυμαίνεται πάνω από το θεωρητικά αποδεκτό όριο διατηρώντας μια αυξητική τάση, φανερώνοντας ότι η εταιρία δεν έχει καλή πιστοληπτική ικανότητα και ότι υπάρχει έλλειψη οικονομικής ανεξαρτησίας.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ή Ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερος της μονάδας και συγκεκριμένα κυμαίνεται στο 0,30 τα έτη 2020 και 2021. Η τιμή αυτή σημαίνει ότι η εταιρία είναι εξαρτημένη καθώς και ότι είναι περιορισμένη η δυνατότητα αυτής για δανεισμό ή τυχόν δανεισμός θα γίνει με επαχθείς όρους. Διαχρονικά παρατηρείται μια καθοδική πορεία του αριθμοδείκτη αυτού που δείχνει μια δυσμενή εξέλιξη στην μακροχρόνια οικονομική κατάσταση της εταιρίας. Αυτό σημαίνει ότι είναι μειωμένη η οικονομική της αυτάρκεια, η ικανότητα της για δανεισμό και η παροχή ασφάλεια προς τους πιστωτές της. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή καθότι η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού είναι στο όριο του 0,30 και αν μειωθεί ακόμη η τιμή του αυτό θα εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την επιχείρηση καθότι μπορεί να οδηγηθεί σε μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων της και απώλεια της ανεξαρτησίας της.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Χρηματοδότησης Ενεργητικού όλα τα έτη της μελέτης είναι μη ικανοποιητικός καθότι βρίσκεται πάνω από το 0,5 γεγονός που δηλώνει γενικά περιορισμένη δανειοληπτική ικανότητα ή δανεισμό με επαχθείς για την εταιρία όρους. Αρνητικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι η τιμή του αριθμοδείκτη έχει μια ανοδική πορεία που σημαίνει ότι η θέση της εταιρίας δεν βελτιώνεται.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Μακροπρόθεσμου Δανεισμού είναι μικρή που σημαίνει περιορισμένη έκθεση σε δανεισμό της εταιρίας. Παρατηρείται από έτος σε έτος μείωση της τιμής του με

εξαίρεση το έτος 2020 που η τιμή του διαμορφώθηκε σε 0,56 ενώ το έτος 2021 διαμορφώθηκε σε 0,42 που σημαίνει ότι το ποσοστό του μακροχρόνιου κεφαλαίου που αντιστοιχεί σε μακροχρόνιο χρέος μειώνεται το έτος 2021 έναντι αυτού του έτους 2020 το οποίο είναι θετικό για την εταιρία.

Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με μια μικρή διαφοροποίηση το 2019 (μικρή αύξηση ή μείωση των αριθμοδεικτών) προς το καλύτερο, φανερώνοντας ότι η εταιρία σταδιακά βελτιώνει τη θέση της. Η αρνητική επίδραση όμως του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής, και κατ' επέκταση και στη διαμόρφωση των τιμών τους. Συγκεκριμένα παρατηρείται να αυξάνονται οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρίας το έτος 2021 (περίοδος Covid-19) έναντι αυτών του έτους 2019 (περίοδος προ Covid-19) σε ποσοστό περίπου 10,95% συμπαρασύροντας σε μια αυξητική τάση και τους αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής. Το έτος 2021, παρόλο που η πανδημία του Covid-19 και τα περιοριστικά μέτρα συνεχίζονται, παρατηρείται οι τιμές των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής να κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα με αυτές του 2020 πράγμα θετικό για την εταιρία. Εξαίρεση παρουσιάζει μόνο ο αριθμοδείκτης κεφαλαιακής διάρθρωσης που παρουσιάζει μια μικρή αύξηση ύψους 3,54%. Στα θετικά της εταιρίας πρέπει να καταγραφεί το γεγονός ότι η τιμή του αριθμοδείκτη μακροπρόθεσμου δανεισμού το έτος 2021 μειώνεται και διαμορφώνεται σε επίπεδα κάτω και αυτών της προ Covid-19 περιόδου που σημαίνει ότι παρά τα περιοριστικά μέτρα που έχει λάβει η Κυβέρνηση για την αποτροπή της μετάδοσης του Covid-19 η εταιρία το έτος 2021 κατάφερε να διαχειριστεί τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της μειώνοντας αυτές κατά 37,15% έναντι αυτών του έτους 2020.

4.4.4 Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης χρέους

Πίνακας 9: Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης χρέους (ΕΛ.ΠΕ.)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**Περιγραφή**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 - 2019**	**2019 - 2020**	**2020-2021**
1	**ICR**	= (EBIT)/(τόκοι χρεωστικοί)	3	2	-5	4	-35,06%	-305,48%	-178,96%
2	**ECR**	= (EBITDA)/(τόκοι χρεωστικοί)	5	4	-3	6	-20,19%	-183,98%	-283,66%

3	**ECR(debt)**	= (EBITDA)/(σύνολο χρέους)	0,24	0,17	-0,12	0,21	-29,92%	-172,28%	32,76%
4	**Leverage**	= (Δάνεια + Υποχρεώσεις μισθώσεων)/(Σύνολο ιδίων κεφαλαίων)	120%	112%	142%	126%	-7,54%	29,98%	-15,83%
5	**Debt**	= Δάνεια + Υποχρεώσεις μισθώσεων	2.572.948	2.514.597	2.590.046	2.523.744	-2,27%	3,00%	-2,56%
6	**Equity**	= Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.146.677	2.238.835	1.820.132	1.995.467	4,29%	-18,70%	9,63%
7	**ECR(extended)**	= (EBITDA + Δαπάνη Μισθωμάτων)/(Τόκοι + Αποπληρωμή Κεφαλαίου + Δαπάνη Μισθωμάτων)	0,99	0,93	-0,21	0,83	-5,49%	-122,01%	-502,19%
8	**DSCR**	'= (EBIT)/(Χρεολύσια + Τόκοι)	0,76	0,58	-0,33	0,54	-24,66%	-157,13%	-263,07%

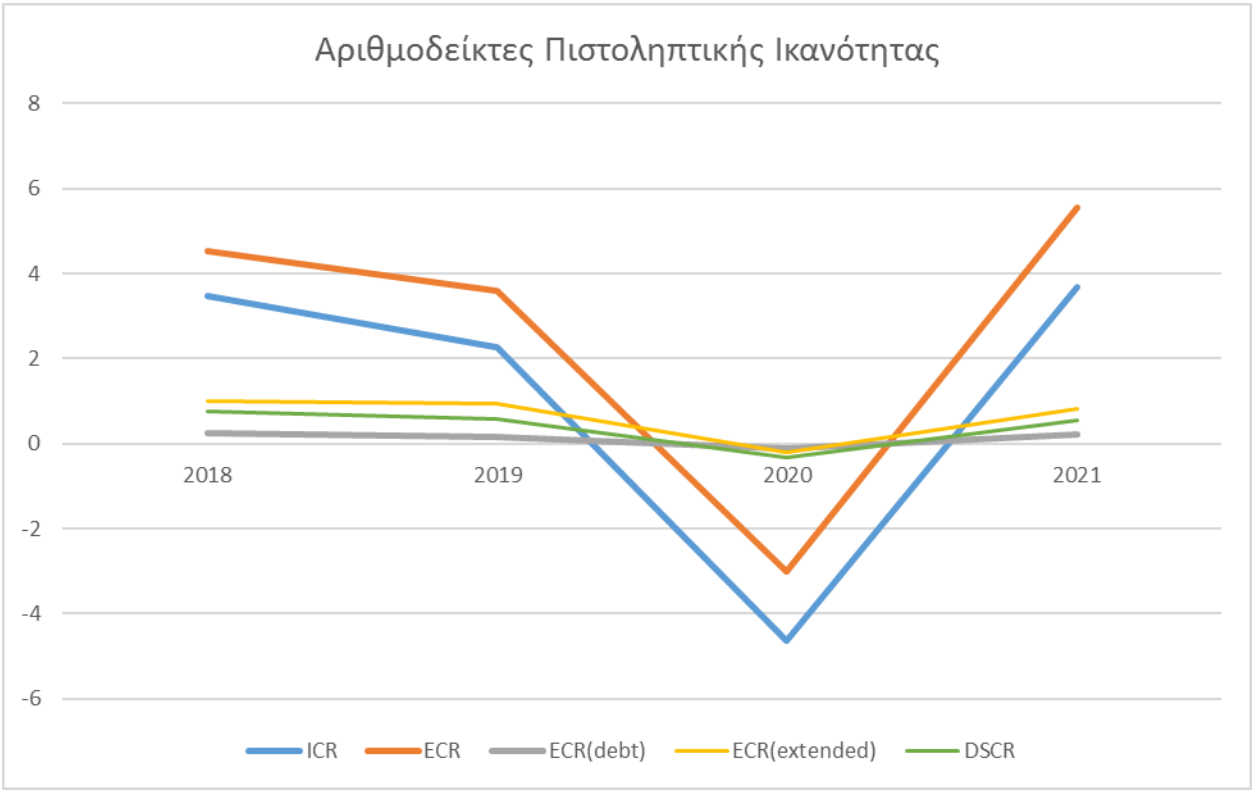

Γράφημα 11: Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης χρέους (ΕΛ.ΠΕ.)

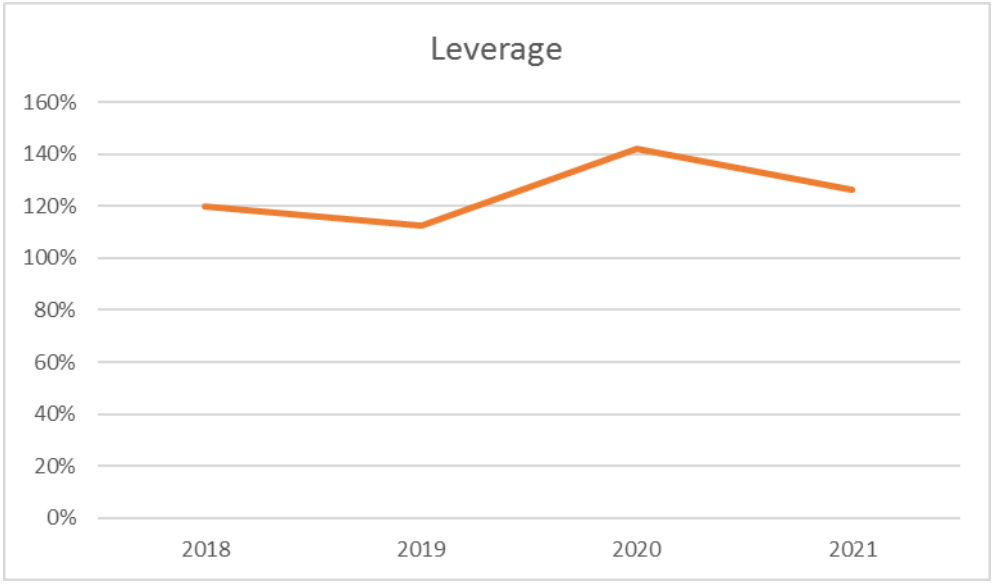

Γράφημα 12: Αριθμοδείκτες Leverage (ΕΛ.ΠΕ.)

Ο αριθμοδείκτης Leverage παρουσιάζει μικρές αλλαγές τα έτη της μελέτης (2018-2021) και κυμαίνεται από το 112% έως το 142%. Γενικά η εταιρία φαίνεται να στηρίζεται πολύ στα ξένα κεφάλαια, και δη στον μακροπρόθεσμο δανεισμό, ο οποίος από μόνος του το έτος 2020 φαίνεται να υπερτερεί των ιδίων κεφαλαίων (μακροπρόθεσμο δανεισμός 2,1 δις ενώ το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων 1,8 δις). Αυτό σημαίνει ότι η εταιρία στηρίζεται πολύ στα ξένα κεφάλαια και άρα εξαρτάται από τους δανειστές της σε μεγάλο βαθμό. Το μετοχικό κεφάλαιο είναι αρκετά μικρό

(1 δις) ώστε να χρηματοδοτήσει το ενεργητικό της εταιρίας. Ο αριθμοδείκτης Leverage έχει διακυμάνσεις από χρόνο σε χρόνο, τόσο λόγω της αύξησης του μακροπρόθεσμου δανεισμού που έχει η εταιρία, όσο και λόγω της μείωσης των ιδίων κεφαλαίων, λόγω των μειωμένων κερδών, αλλά και των μερισμάτων που διανέμει η εταιρία. Το έτος 2021 όμως τα δεδομένα αλλάζουν καθώς ο μακροπρόθεσμος δανεισμός το έτος αυτό δεν υπερτερεί πλέον των ιδίων κεφαλαίων (μακροπρόθεσμο δανεισμός 1,2 δις ενώ το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων 2,0 δις).

Όσον αφορά τους αριθμοδείκτες κάλυψης τόκων ECR και ICR, παρατηρείται ότι το έτος 2018 το ποσό ήταν αρκετά ικανοποιητικό ώστε η εταιρία να μπορεί να καλύπτει την αποπληρωμή των τόκων (ICR =6 και ECR = 5). Το ίδιο ισχύει και για τον ECR(debt) ο οποίος το έτος 2018 ήταν 0,24, το οποίο δείχνει ότι τα ετήσια κέρδη της εταιρίας καλύπτουν 0,24 φορές το δανεισμό της εταιρίας, και άρα είναι ικανή να αποπληρώσει σε εύλογο χρονικό διάστημα τα δάνειά της. Αντίστοιχα, με δείκτη αποπληρωμής τόκων ICR=6 και ECR=5 η εταιρία είναι σε θέση να αποπληρώνει τους τόκους των δανείων από τα κέρδη που έχει η εταιρία.

Παρατηρείται όμως ότι η κατάσταση αυτή αλλάζει το έτος 2019 με την αξιολόγηση της εταιρίας να μειώνεται από κατηγορία Α σε κατηγορία Β (αλλά η εταιρία να είναι ακόμα ικανή να αποπληρώνει τους τόκους και τα δάνεια), ενώ το έτος 2020 η εταιρία δεν παράγει πλέον κέρδη, αλλά ζημίες, με τους τρεις αριθμοδείκτες να γυρίζουν αρνητικοί. Το έτος 2021 το οποίο κλείνει με κέρδη για την εταιρία και πάλι, η τιμή των αριθμοδεικτών είναι ICR = 4 και ECR = 6 δηλαδή η εταιρία είναι σε θέση να αποπληρώνει τους τόκους των δανείων από τα κέρδη που έχει η εταιρία. Η τιμή του ECR(debt) γίνεται 0,21 δηλαδή τα ετήσια κέρδη της εταιρίας καλύπτουν 0,21 φορές το δανεισμό της εταιρίας, και άρα είναι ικανή να αποπληρώσει σε εύλογο χρονικό διάστημα τα δάνειά της. Η τιμή του DSCR τα δύο πρώτα έτη της μελέτης (έτη 2018 & 2019) κυμαίνεται πάνω της μονάδας που είναι θετικό για την εταιρία καθότι σημαίνει ότι τα κέρδη της εταιρίας είναι ικανά να καλύψουν τις ετήσιες δανειακές της υποχρεώσεις άρα η πιστοληπτική της ικανότητα είναι καλή. Η θέση της εταιρίας όμως αλλάζει τα επόμενα έτη 2020 και 2021 που η τιμή του είναι αρνητική το έτος 2020 και το έτος 2021 διαμορφώνεται κάτω της μονάδας που σημαίνει ότι τα κέρδη της εταιρίας δεν είναι πλέον σε θέση να καλύψει τις δανειακές της υποχρεώσεις. Θετικό μπορεί να θεωρηθεί η ανοδική πορεία της τιμής του το έτος 2021 έστω και αν είναι κάτω της μονάδας, αν βέβαια αυτό συνεχιστεί και τα επόμενα έτη.

Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών εξυπηρέτησης χρέους τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) έχουν μια μειωτική τάση που δεν είναι θετικό για την εταιρία. Η αρνητική επίδραση όμως του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών των αριθμοδεικτών εξυπηρέτησης του χρέους και κατ’

επέκταση και στη διαμόρφωση των τιμών τους. Συγκεκριμένα αν και παρατηρείται μείωση των χρεωστικών τόκων διαχρονικά και κατά την προ Covid-19 περίοδο και κατά την Covid-19 περίοδο η μείωση αυτή είναι πολύ μικρότερη της διαχρονικής μείωσης των κερδών της εταιρίας των αντίστοιχων ετών και ως εκ τούτου μειώνονται οι τιμές των αριθμοδεικτών. Το έτος 2020, εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας η χρήση της εταιρίας κλείνει με ζημία με αποτέλεσμα οι τιμές των αριθμοδεικτών να διαμορφώνονται αρνητικοί. Το έτος 2021, παρόλο που η πανδημία του Covid-19 και τα περιοριστικά μέτρα συνεχίζονται, η εταιρία κατάφερε να κλείσει τη χρήση με κέρδη οπότε και οι τιμές των αριθμοδεικτών διαμορφώθηκαν σε θετικά επίπεδα με την τιμή των περισσότερων από αυτούς να είναι ίδια ή και μεγαλύτερη αυτή του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδος).

4.4.5 Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί.

Πίνακας 10: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΕΛ.ΠΕ.)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**Περιγραφή**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 – 2019**	**2019 - 2020**	**2020-2021**
1	Earnings per Share (EPS)	Καθαρά Κέρδη Χρήσης / Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	1,71	1,04	-1,11	0,75	-39,56%	-207,08%	167,80%
2	Divident Per Share (DPS)	Συνολική Αξία Μερισμάτων / Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	0,50	0,25	0,10	0,40	-50,00%	-59,95%	299,67%
3	DPR	DPS/EPS	29,19%	24,15%	-9,03%	53,25%	-5,04%	-33,18%	62,28%

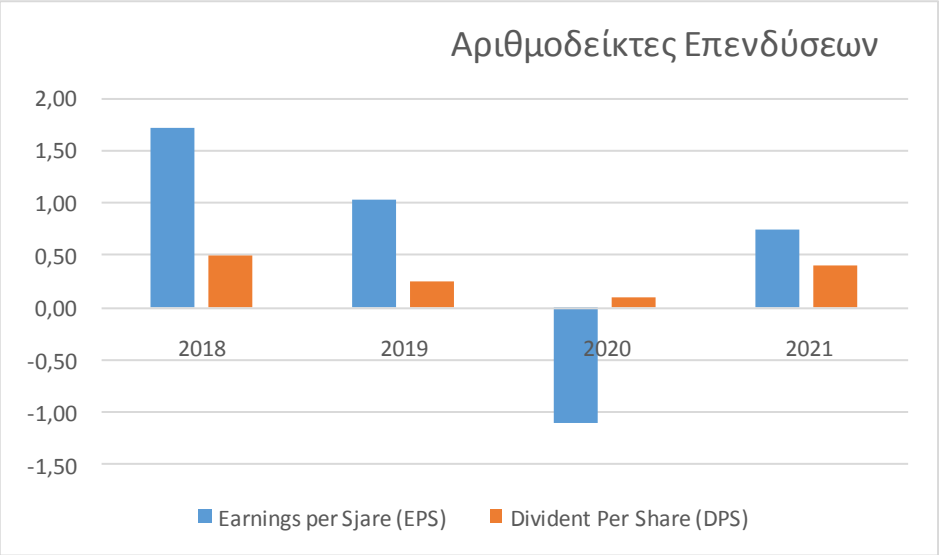

Γράφημα 13: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΕΛ.ΠΕ.)

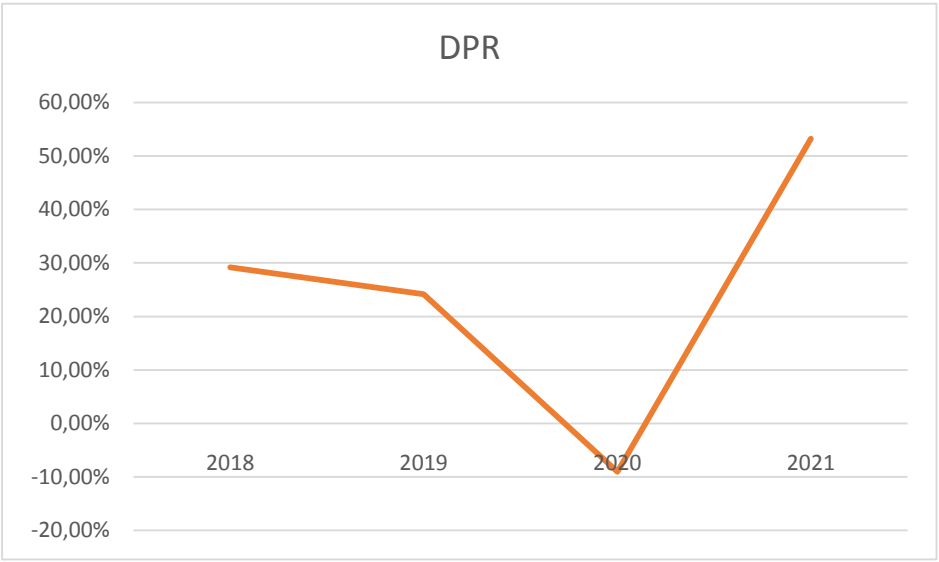

Γράφημα 14: Αριθμοδείκτες DPR (ΕΛ.ΠΕ.)

Σχολιασμός Επενδυτικών Αριθμοδεικτών.

Η τιμή του αριθμοδείκτης Κέρδη ανά μετοχή είναι χαμηλή και παρατηρείται ότι από έτος σε έτος μειώνεται. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι ένα μέτρο της αποδοτικότητας της εταιρίας και η μείωση της τιμής του από έτος σε έτος είναι αρνητικό για την εταιρία γιατί δείχνει την εξέλιξη της αποδοτικότητας της. Το έτος 2020 η τιμή του αριθμοδείκτη γίνεται αρνητική και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η εταιρία είχε ζημίες που οφειλόταν στα περιοριστικά μέτρα που έλαβε η Κυβέρνηση λόγω Covid-19, και το έτος 2021 η τιμή του να γίνεται και πάλι θετική αλλά να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα.

Αριθμοδείκτης Μέρισμα ανά μετοχή. Η εταιρία ΕΛ.ΠΕ. διανέμει μερίσματα έτσι οι μετοχές της θεωρούνται ελκυστικές για τυχόν νέους επενδυτές αλλά και για τους υπάρχοντες μετόχους. Αν

και για τα τρία πρώτα έτη της μελέτης η τιμή του αριθμοδείκτη έχει μία πτωτική τάση που πιθανόν να θεωρηθεί πρόβλημα, έρχεται το 2021 που η τιμή του αριθμοδείκτη αυξάνεται αρκετά και από 0,10 που ήταν το έτος 2020 έφτασε σε 0,40 βελτιώνοντας έτσι τη θέση της.

Γενικά οι τιμές των επενδυτικών αριθμοδεικτών τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) παρουσίαζαν μια πτωτική πορεία. Συγκεκριμένα για τον αριθμοδείκτη EPS η μείωση της τιμής του από το έτος 2018 στο έτος 2019 οφείλεται στο γεγονός ότι τα καθαρά κέρδη χρήσης της εταιρίας μειώθηκαν περίπου κατά 39,56 %. Η αρνητική επίδραση όμως του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών των επενδυτικών αριθμοδεικτών, και κατ' επέκταση και στη διαμόρφωση της τιμής του. Έτσι η χρήση του έτους 2020 έκλεισε με ζημία, διαμορφώνοντας την τιμή αυτού σε αρνητικά επίπεδα. Το έτος 2021, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχιζόταν, η εταιρία κατάφερε να κλείσει την χρήση με κέρδη, βελτιώνοντας την οικονομική της θέση, οπότε η τιμή του αριθμοδείκτη έγινε και πάλι θετική. Όσο αφορά τον αριθμοδείκτη DPS η μείωση της τιμής του από το έτος 2018 στο έτος 2019 οφείλεται στο γεγονός ότι τα η εταιρία αποφάσισε να διανείμει μερίσματα μειωμένα έναντι αυτών του έτους 2018 περίπου κατά 50,00%. Έτσι η εταιρία το έτος 2020, παρά τις δύσκολες συνθήκες, αποφάσισε να χορηγήσει μέρισμα όμως μειωμένο περίπου κατά 59,95%, έναντι αυτό του έτους 2019. Τέλος το έτος 2021, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχιζόταν, η εταιρία μοίρασε αυξημένο μέρισμα, λίγο μειωμένο αυτού που είχε χορηγήσει το έτος 2018 (προ Covid-19 περίοδο) διαμορφώνοντας την τιμή του αριθμοδείκτη αυτού περίπου στο ύψος του έτους 2018, κάνοντας την μετοχή της και πάλι ελκυστική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Μελέτη Περίπτωσης Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

5.1. Η εταιρία

Η Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. είναι μια κορυφαία ελληνική βιομηχανία και αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς σαπουνιών και υγρών καλλυντικών στην Ευρώπη. Δραστηριοποιείται στον τομέα αυτόν πάνω από 150 χρόνια. Ιδρύθηκε το 1870 στη Λέσβο από το Δημήτριο Παπουτσάνη. Ανήκει σε μια από τις πιο ανταγωνιστικές εταιρείες στην Ελλάδα καθώς εξελίσσει συνεχώς τα προϊόντα της προκειμένου να κινήσει το ενδιαφέρον των καταναλωτών για νέα προϊόντα, με βασικά χαρακτηριστικά αυτών τα καινοτόμα χαρακτηριστικά τους και η υψηλής ποιότητας πρώτες ύλες. Διαθέτει την μεγαλύτερη μονάδα καθετοποιημένης παραγωγής στα βαλκάνια και μια από τις πλέον εξελιγμένες τεχνολογικά που καθημερινά δημιουργεί καινοτομίες και εξαιρετικά προϊόντα και έτσι ανεβάζουν την θέση της τόσο στην ελληνική όσο και στην διεθνή αγορά. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και σε περισσότερες από 25 χώρες σε όλο τον κόσμο. Στην Ελλάδα έχει εκτεταμένο δίκτυο διανομής με περισσότερα από 6.000 σημεία πώλησης στο κανάλι λιανικής, στα φαρμακεία και duty free ενώ τα ξενοδοχειακά προϊόντα της διατίθενται στο B2Bκανάλι. Οι κύριες δραστηριότητες της εταιρείας είναι οι ίδιες μάρκες όπως Καραβάκι, Natura, Olivia, Αρωματικά. Τα προϊόντα της διατίθενται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες (Αγγλία, Γερμανία, Βέλγιο, Αυστρία, Σουηδία, Ολλανδία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Αλβανία, Ρουμανία, Σερβία, Βουλγαρία, Λιθουανία, Ρωσία, Κύπρος), στην Αμερική (ΗΠΑ, Καναδά, Μεξικό), στην Ασία (Ιαπωνία, Χονγκ-Κονγκ) και στην Αυστραλία. Τα εργαστήρια της αναπτύσσουν πάνω από 50 νέες φόρμουλες το χρόνο, τελειοποιούν τις μεθόδους παραγωγής και δημιουργούν προϊόντα από εκλεκτές πρώτες ύλες και συστατικά από τη φύση.

Πρόσφατα η εταιρία απέσπασε δύο σημαντικές διακρίσεις, στο 22ο Συνέδριο Marketing & Πωλήσεων που διοργάνωσε το περιοδικό «**The Business Review**». Συγκεκριμένα, το KARAVAKI βραβεύτηκε με το βραβείο GOLD στην κατηγορία «Αιωνόβια Brand Awards» για τα 72 χρόνια παρουσίας του στην ελληνική αγορά, ενώ η νέα vegan σειρά Papoutsanis Aromatics τιμήθηκε με την κορυφαία διάκριση «Best Launches Award 2021-2022» (https://www.papoutsanis.gr/el/).

5.2. Ιστορική Αναδρομή

Η εταιρία Παπουτσάνης ιδρύθηκε στη Λέσβο το 1870 από τον επιχειρηματία Δημήτρης Παπουτσάνης ο οποίος κατασκεύασε το πρώτο ατμοκίνητο εργοστάσιο παραγωγής

ελαιόλαδου και σαπωνοποιείου της περιοχής και με αγνά φυτικά υλικά αρχίζει την παραγωγή του πράσινου σαπουνιού. Το 1913 μεταφέρει την μονάδα παραγωγής από τη Λέσβο στον Πειραιά και κατασκευάζει ένα από τα πρώτα εργοστάσια παραγωγής σαπουνιού στην Ελλάδα. Το 1917 ξεκινά στο εργοστάσιο του Πειραιά η παραγωγή πράσινου σαπουνιού μπουγάδας και η παραγωγή κύβων σαπουνιού Μασσαλίας. Το 1936 παράγει σαπούνι με άρωμα πασχαλιάς και σαπούνι «Φλώρα», το πρώτο σε συσκευασία ζελατίνας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1950 η εταιρία, λαμβάνοντας υπόψη την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων, παρουσιάζει στην αγορά ένα αρωματικό σαπούνι το οποίο έχει διαχρονική επιτυχία μέχρι και σήμερα, το εμβληματικό «Καραβάκι». Το 1967 η εταιρία μεταφέρει τις εγκαταστάσεις της στην Κάτω Κηφισιά και ταυτόχρονα επεκτείνεται και στην παραγωγή λιπαρών οξέων-γλυκερίνης, καλλυντικών και βρώσιμων ελαίων και λιπών. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 στο εργοστάσιο της Κηφισιάς κατασκευάζεται το πρώτο σαπούνι γλυκερίνης με την υπογραφή Παπουτσάνης. Το 1972 η εταιρία εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Τον Φεβρουάριο του 2001, εγκαινιάζει τις νέες εργοστασιακές εγκαταστάσεις της στη Ριτσώνα Εύβοιας.

Σήμερα, η εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε., είναι η πιο σύγχρονη εταιρία παραγωγής σαπουνιών και ξενοδοχειακών προϊόντων προσωπικής περιποίησης στην Ευρώπη και το μοναδικό στην Ελλάδα. Το πρώτο εξάμηνο του 2018 παρατηρείται σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών περίπου κατά 19,8% (κύκλος εργασιών Α’ εξαμήνου 2018 ανέρχεται σε 12 εκατομμύρια ευρώ έναντι 10 εκατομμυρίων το Α’ εξάμηνο του 2017).

Η εταιρία Παπουτσάνης έχει μια δυνατή παρουσία σε ολόκληρη την Ελλάδα, την Ευρώπη και σε περισσότερες από 25 χώρες σε όλο τον κόσμο. Τα προϊόντα της διατίθενται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες (Αγγλία, Γερμανία, Βέλγιο, Αυστρία, Σουηδία, Ολλανδία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Αλβανία, Ρουμανία, Σερβία, Βουλγαρία, Λιθουανία, Ρωσία, Κύπρος), στην Αμερική (ΗΠΑ, Καναδά, Μεξικό), στην Ασία (Ιαπωνία, Χονγκ-Κονγκ) και στην Αυστραλία.

Στην Ελλάδα έχει εκτεταμένο δίκτυο διανομής με περισσότερα από 6.000 σημεία πώλησης των επώνυμων προϊόντων της στο κανάλι λιανικής, των προϊόντων επιλεκτικής διανομής σε φαρμακεία και duty free και των ξενοδοχειακών προϊόντων στο κανάλι B2B (https://www.papoutsanis.gr/el/).

5.3. Οικονομικές Καταστάσεις

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. εγκρίνονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και είναι αναρτημένες, μαζί με την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή και την ετήσια έκθεση του Δ.Σ. στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.papoutsanis.gr

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρουσιάζουν την οικονομική θέση της εταιρείας τη χρηματοοικονομικής της επίδοση και τις ταμειακές ροές της με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τους μακροοικονομικούς και μικροοικονομικούς παράγοντες και την επίδρασή τους στις επιχειρησιακές δραστηριότητες (https://www.papoutsanis.gr/el/).

5.4. Χρηματοοικονομική Ανάλυση εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. ετών 2018 – 2021

Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί χρηματοοικονομική ανάλυση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. με τη χρήση αριθμοδεικτών και για το χρονικό διάστημα 2018-2021. Σημειώνεται ότι κατά την μελέτη των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2021 παρατηρήθηκε επαναδιατύπωση των ποσών μερικών γραμμών των οικονομικών καταστάσεων που αφορούσαν το έτος 2020. Κατά την ανάλυση των αριθμοδεικτών στηριχθήκαμε στα ποσά των αρχικών καταστάσεων (χρήσης 2020) καθότι οι αλλαγές στα ποσά θεωρήθηκαν επουσιώδης.

5.4.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Πίνακας 11: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**Περιγραφή**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 - 2019**	**2019 - 2020**	**2020-2021**
1	Γενικής ή έμμεσης ρευστότητας(current)	Διαθέσιμα + Απαιτήσεις + Αποθέματα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1,23	1,30	1,09	1,18	6,90%	-21,01%	8,39%

2	Ειδικής ή άμεσης ρευστότητας (quick)	Διαθέσιμα + Απαιτήσεις / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,83	0,84	0,78	0,81	1,90%	-6,50%	2,96%
3	Ταμειακής ρευστότητας (cash)	Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,32	0,30	0,30	0,32	-1,27%	-0,39%	1,61%
4	Αμυντικού χρονικού διαστήματος (defensive interval)	Διαθέσιμα + Απαιτήσεις / Προβλεπόμενες Ημερήσιες Λειτουργικές Δαπάνες	121,80	93,63	112,62	121,98	-0,23	0,20	0,08

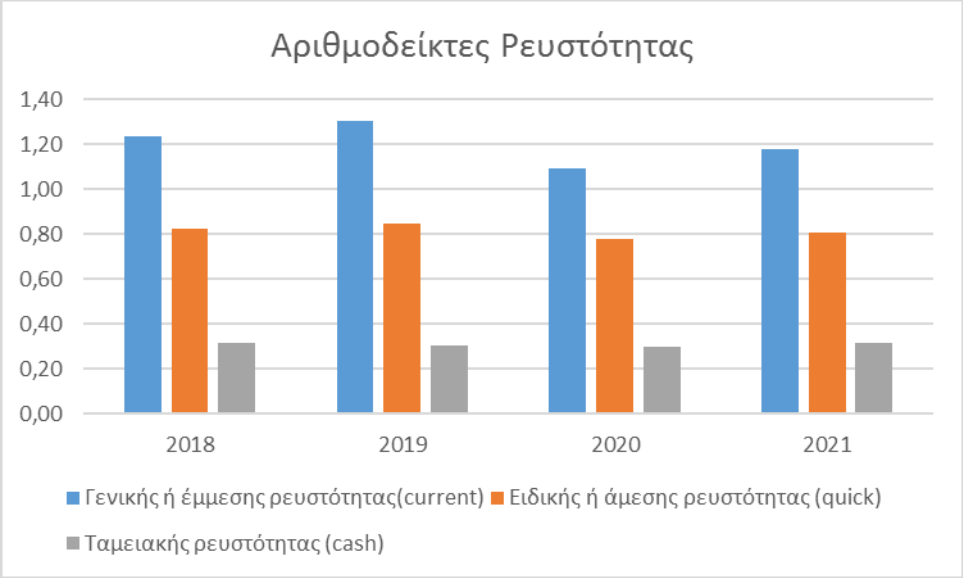

Γράφημα 15: Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

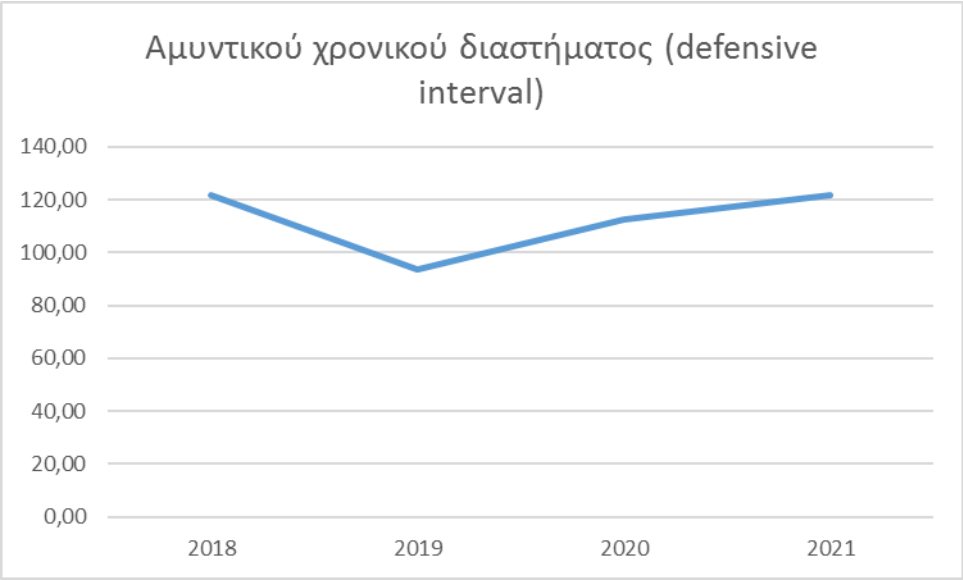

Γράφημα 16: Αριθμοδείκτες Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Σχολιασμός αριθμοδεικτών ρευστότητα.

Η τιμή του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας, που δείχνει το μέτρο ρευστότητας της εταιρίας και τα περιθώρια ασφάλειας, παρατηρείται ότι για όλα τα έτη της μελέτης της Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. είναι μεγαλύτερη της μονάδας που σημαίνει ότι η επιχείρηση είναι σε θέση να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Το έτος 2021 παρατηρείται μια αύξηση της τιμής του αριθμοδείκτη έναντι αυτού του έτους 2020 που σημαίνει ότι βελτιώνεται η θέση της εταιρίας όσο αφορά την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η αντίστοιχη τιμή τα έτη 2018 και 2019 είναι υψηλότερη που σημαίνει ότι είχε καλύτερη ρευστότητα τα έτη αυτά.

Η τιμή του αριθμοδείκτη ειδικής ρευστότητας, που δείχνει την σχέση που υπάρχει μεταξύ των πλέον ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, είναι μικρότερη της μονάδας, όλα τα έτη της μελέτης, που σημαίνει ότι τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης δεν είναι ικανά να καλύψουν τις τρέχουσες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η τιμή του αριθμοδείκτη διαχρονικά δεν είναι ικανοποιητική που σημάνει ότι η επιχείρηση αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας οπότε δεν είναι σε θέση να καλύψει με ευκολία τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της και επιπλέον ότι διατηρεί πολύ μεγάλες ποσότητες αποθεμάτων. Έτσι η κάλυψη των τρεχουσών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της, οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση και συγκεκριμένα από το έτος 2020 που ανερχόταν σε 14.140.182 € το έτος 2021 ανήλθαν σε 20.191.035 €, εξαρτάται από τις πωλήσεις που θα έχει. Η τιμή του αριθμοδείκτη το έτος 2021 παρουσιάζει μία αύξηση έναντι αυτή του έτους 2020 που ανήλθε στο 2,96% και σημάνει βελτίωση της θέσης της εταιρίας. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι αν και η τιμή του αριθμοδείκτη αυτή είναι μικρότερη της μονάδας

η τιμή του είναι πλησίον της μονάδας πράγμα που σημαίνει ότι τυχόν πρόβλημα που μπορεί να παρουσιαστεί είναι διαχειρίσιμο.

Η τιμή του αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας, που δείχνει την ικανότητας της εταιρίας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μόνο με τα ταμειακά της διαθέσιμα, είναι όλα τα έτη της μελέτης πολύ χαμηλός, αρκετά κάτω της μονάδας, κυμαινόμενος σε 0,30 και 0,32, πράγμα που σημαίνει ότι η επιχείρηση έχει πρόβλημα ταμειακής ρευστότητας.

Η τιμή του αριθμοδείκτη αμυντικού χρονικού διαστήματος είναι αρκετά καλός που σημαίνει ότι η εταιρία μπορεί να λειτουργεί με την χρησιμοποίηση των αμυντικών περιουσιακών της στοιχείων χωρίς να απαιτείται να καταφύγει σε πωλήσεις αποθεμάτων και εμπορευμάτων. Το έτος 2021 ο αριθμοδείκτης αυτός έχει μια άνοδο έναντι της τιμής του έτους 2020 και φτάνει την τιμή που είχε το 2018 δηλαδή πριν την υγειονομική κρίση.

Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών ρευστότητας τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με μια μικρή ανοδική πορεία το 2019 με εξαίρεση τον αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας ο οποίος παρουσιάζει μια μικρή μείωση με την τιμή του να διαμορφώνεται σε 0,30 το έτος 2019 έναντι 0,32 που ήταν το έτος 2018, και του αμυντικού χρονικού διαστήματος που από 121,80 το έτος 2018 διαμορφώνεται σε 93,63 το έτος 2019. Έτσι θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εταιρία ακολουθεί μια σταθερή – βελτιωτική πορεία, στην προ Covid-19 περίοδο. Στην περίοδο της κρίσης του Covid-19 τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας βελτιώθηκαν, καθότι ο Covid-19 είχε θετικές επιπτώσεις σε αυτά. Συγκεκριμένα το έτος 2020 παρατηρείται μια μικρή μείωση των τιμών των αριθμοδεικτών της ρευστότητας αλλά το έτος 2021 οι τιμές τους πλησιάζουν αυτές της προ Covid-19 περιόδου και συγκεκριμένα αυτές του έτους 2018. Παρά το γεγονός, όμως, ότι όλα τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία της εταιρίας από σε έτος σε έτος αυξάνονται από την περίοδος προ Covid-19 αλλά και μέσα στην περίοδος του Covid-19, εν τούτοις οι τιμές των αριθμοδεικτών ρευστότητας δεν αυξάνονται αντίστοιχα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει αλματώδης αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ειδικά μέσα στην περίοδο της κρίσης του Covid-19, όπου παρατηρείται αύξηση αυτών το έτος 2021 (περίοδος του Covid-19) έναντι του έτους 2018 (προ Covid-19 περίοδο) πλέον του 117%. Δηλαδή η αύξηση των ρευστοποιήσιμων στοιχείων της εταιρίας (μετρητά, απαιτήσεις και αποθέματα) κατά την περίοδο του Covid-19 δεν ήταν ικανή να αντισταθμίσει την αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της και για το λόγο αυτό οι τιμές των αριθμοδεικτών την περίοδο του Covid-19 δεν είχαν την βελτίωση που θα έπρεπε να αντιστοιχεί στη αλματώδη βελτίωση των οικονομικών της εταιρίας την περίοδο αυτή.

5.4.2 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Πίνακας 12: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Α/Α	Αριθμοδείκτης	Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2018 – 2019	2019 - 2020	2020-2021
1	**ROA**	= (καθαρά κέρδη προ φόρων)/(σύνολο ενεργητικού)	4,30%	6,39%	11,23%	10,50%	2,09%	4,84%	-0,73%
2	**ROE**	= (καθαρά κέρδη)/(σύνολο ιδίων κεφαλαίων)	6,02%	7,35%	17,64%	19,49%	1,33%	10,30%	1,84%
3	**ROCE**	= (καθαρά κέρδη προ φόρων)/(σύνολο ιδίων κεφαλαίων + μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις)	5,62%	8,19%	15,49%	15,39%	2,57%	7,30%	-0,10%
4	**ROS1**	= (λειτουργικά κέρδη προ φόρων)/(πωλήσεις)*100	6,97%	8,22%	14,14%	12,19%	1,25%	5,92%	-1,95%
5	**EBIT**	= Κέρδη προ τόκων και φόρων + χρηματοοικονομικό κόστος καθαρό	1.690.514	2.521.261	5.767.420	6.676.432	49,14%	128,75%	15,76%

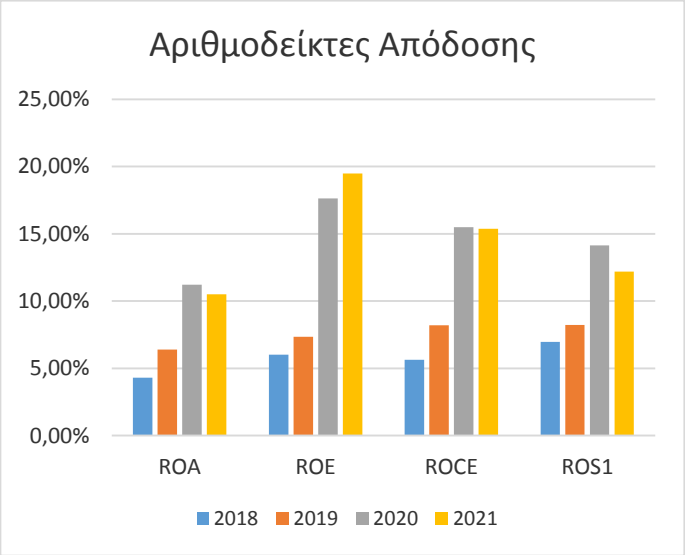

Γράφημα 17: Αριθμοδείκτες Απόδοσης (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

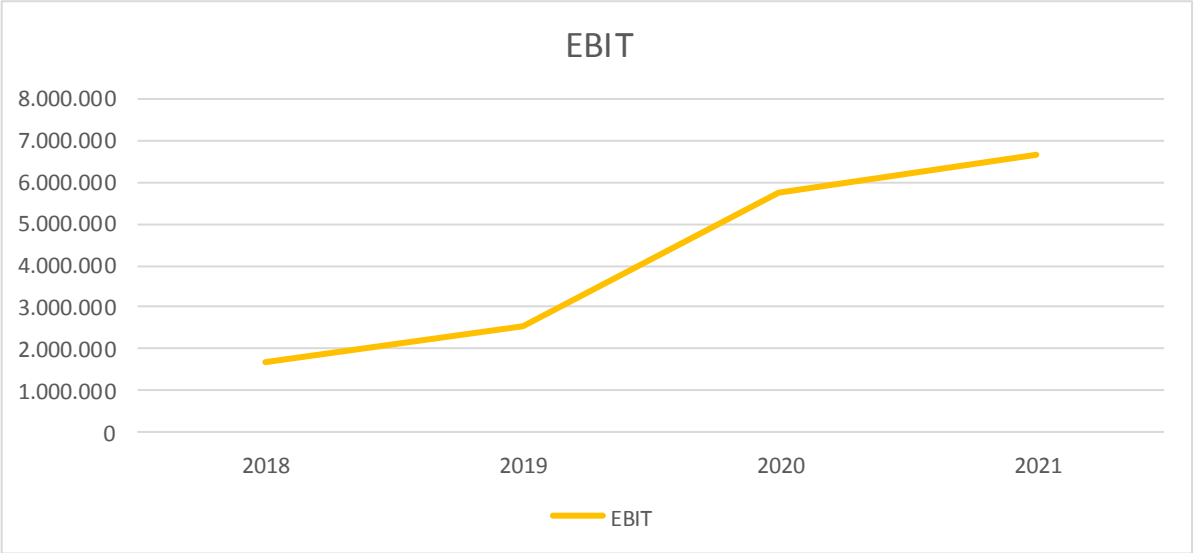

Γράφημα 18: EBIT (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Σχολιασμός των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας.

Η διαχρονική αύξηση των τιμών του αριθμοδείκτη ROE οφείλεται στην αύξηση του συνόλου ιδίων κεφαλαίων, καθώς και στην διαχρονική αύξηση των κερδών της. Το έτος 2021 παρατηρείται μια μικρή μείωση της τιμής του αριθμοδείκτη, από 11,23% σε 10,50%, παρά την αύξηση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων και των κερδών της, η οποία οφείλεται στην αύξηση του ενεργητικού της εταιρίας από 51,4 δις σε 63,5 δις ευρώ.

Όσον αφορά στον αριθμοδείκτης ROS1, και ο αριθμοδείκτης αυτός παρουσιάζει διαχρονικά μια αυξητική τάση (που οφείλεται στην διαχρονική αύξηση τόσο των λειτουργικών κερδών όσο και των πωλήσεων). Το έτος 2021 όμως, παρά το γεγονός ότι υπάρχει αύξηση των λειτουργικών κερδών καθώς και αύξηση των πωλήσεων έναντι του έτους 2020, εν τούτοις, η τιμή του αριθμοδείκτη μειώνεται και από 14,14% του έτους 2020 διαμορφώνεται σε 12,19% το έτος 2021. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η αύξηση των λειτουργικών κερδών το έτος 2021 έναντι του έτους 2020 ανήλθε σε 15,76% (ποσό 909.012,00 €), ενώ η αύξηση των πωλήσεων ανήλθε σε 34,24% (ποσό 13.969.927,00 €).

Τέλος, παρατηρείται ότι το σύνολο ενεργητικού της εταιρίας, και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, παρουσιάζουν μικρή μεταβολή από έτος σε έτος, οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι η απόδοση της εταιρίας στους αριθμοδείκτες ROA και ROCE έχει αυξηθεί σχεδόν αποκλειστικά λόγω της αύξησης των καθαρών κερδών προ φόρων.

Ως συμπέρασμα καταλήγουμε ότι η απόδοση της εταιρίας έχει επηρεαστεί σημαντικά από την αύξηση των κερδών (μικτού κέρδους/λειτουργικού κέρδους/καθαρού κέρδους) και λόγω της

αύξησης των πωλήσεων διαχρονικά. Το έτος 2020 όμως με την αύξηση των κερδών (μικτού κέρδους/λειτουργικού κέρδους/καθαρού κέρδους) καθώς και των αυξημένων πωλήσεων κατά το έτος 2020 οι τιμές των αριθμοδεικτών εκτινάχτηκαν, βελτιώνοντας ακόμη περισσότερο την ήδη θετική θέση της εταιρίας, πράγμα που συνεχίζεται και το έτος 2021 με τις τιμές των αριθμοδεικτών να κυμαίνονται περίπου στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί το έτος 2020. Σε γενικές γραμμές θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εταιρία είχε μία ικανοποιητική απόδοση που αυξήθηκε με τον καιρό, επηρεασμένη από τη αύξηση των πωλήσεων της λόγω της της πανδημίας του Covid-19.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. κ. Τασόπουλος, σχολίασε τα οικονομικά αποτελέσματα της χρήσης 2021 αναφέροντας ότι: *«Η Παπουτσάνης διατήρησε την αναπτυξιακή της πορεία κατά τη διάρκεια του 2021 παρά τις συνεχιζόμενες επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Η ισχυρή επίδοση στα λειτουργικά μεγέθη αντανακλά την επιτυχία του επενδυτικού πλάνου, τη συνεχή βελτίωση και στους τέσσερις τομείς δραστηριοποίησης, καθώς και την υψηλή ανταγωνιστικότητα των προϊόντων στην ελληνική και διεθνή αγορά.».*

Από τα οικονομικά της στοιχεία (όπως φαίνεται στους παρακάτω πίνακες – εικόνες 11 και 12) προκύπτει ότι το έτος 2021, παρά την πανδημία του Covid-19, η εταιρία συνέχισε την αναπτυξιακή της πορεία και παρουσίασε υψηλές επιδόσεις, σημαντική άνοδο σε αποτελέσματα και αύξηση πωλήσεων σε όλους τους τομείς που δραστηριοποιείται. Συγκεκριμένα ο κύκλος εργασιών από 30,7 εκ. ευρώ το έτος 2019 ανήλθε σε 40,8 εκ. ευρώ το έτος 2020 και 54,8 εκ. ευρώ το έτος 2021, και τα EBITDA από 3,8 εκ. ευρώ το 2019 ανήλθαν σε 7,5 εκ. ευρώ το έτος 2020 και 8,3 εκ. ευρώ το έτος 2021. Τέλος τα κέρδη μετά φόρων από 1,3 εκ. ευρώ το έτος 2019 ανήλθαν σε 3,8 εκ. ευρώ το έτος 2020 και 4,9 εκ. ευρώ το έτος 2021. Η εταιρία δηλαδή παρουσιάζει, διαχρονικά, βελτιωμένη κερδοφορία.

	Χρήση 2020	Χρήση 2019	Μεταβολή%
Κύκλος εργασιών	€ 40,8 εκατ.	€ 30,7 εκατ.	+33%
Μικτό κέρδος	€ 13,1 εκατ.	€ 8,8 εκατ.	+48%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων EBITDA	€ 7,5 εκατ.	€ 3,8 εκατ.	+100%
Κέρδη προ φόρων	€ 5,2 εκατ.	€ 1,9 εκατ.	+181%
Κέρδη μετά από φόρους	€ 3,8 εκατ.	€ 1,3 εκατ.	+184%

Εικόνα 11: Βασικά οικονομικά μεγέθη χρήσης 2020, Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

Πηγή: Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε., https://www.papoutsanis.gr/Uploads/Documents/132469/22%20%CE%9C%CE%B1%CF%81%CF%84%202021.pdf [Πρόσβαση: 25 Μαΐου 2022]

	Χρήση 2021	Χρήση 2020	Μεταβολή (σε %)
Κύκλος εργασιών	€54,8 εκατ.	€40,8 εκατ.	34,1%
Μικτό κέρδος	€17,8 εκατ.	€13,1 εκατ.	36%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων EBITDA	€8,3 εκατ.	€7,6 εκατ.	9%
Κέρδη προ φόρων	€6,1 εκατ.	€5,3 εκατ.	14%
Κέρδη μετά από φόρους	€4,9 εκατ.	€3,9 εκατ.	26%

Εικόνα 12: Βασικά οικονομικά μεγέθη χρήσης 2021, Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

Πηγή: Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε., https://www.papoutsanis.gr/Uploads/Documents/131338/%CE%94%CE%A4%20%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%84%CF%83%CE%B1%CC%81%CE%BD%CE%B7%CF%82.pdf [Πρόσβαση: 25 Μαΐου 2022].

Οι τιμές των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) έχουν μια ανοδική πορεία που οφείλεται κυρίως στη αύξηση των καθαρών κερδών της εταιρίας και στη αύξηση των πωλήσεών της. Η θετική επίδραση του Covid-19 και των περιοριστών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας, και κατ' επέκταση και στη διαμόρφωση των τιμών τους. Οπότε συνεχίζεται η ανοδική πορεία των τιμών των αριθμοδεικτών αυτών το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) και σχεδόν διπλασιάζονται έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Το έτος 2021, παρά το γεγονός ότι οι πωλήσεις της εταιρίας και τα καθαρά τη κέρδη αυξήθηκαν οι τιμές των αριθμοδεικτών κυμάνθηκαν περίπου στο ύψος του έτους 2020. Πρέπει να σημειωθεί ότι όλο το χρονικό διάστημα της μελέτης (περίοδος προ Covid-19 και περίοδος Covid-19) οι τιμές των αριθμοδεικτών κυμαίνονταν σε χαμηλά επίπεδα χαρακτηρίζοντας μέτρια την απόδοση της εταιρίας, όμως θετικό για την εταιρία θεωρείται το γεγονός ότι διαχρονικά οι τιμές των αριθμοδεικτών αυξάνονται.

5.4.3 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής

Πίνακας 13: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Α/Α	**Αριθμοδείκτης**	**Περιγραφή**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2018 - 2019**	**2019 – 2020**	**2020-2021**
1	Κεφαλαιακής	(Ξένα Κεφάλαια / Ίδια	1,14	1,05	1,37	1,52	-9,46%	32,07%	14,63%

	Διάρθρωσης	Κεφάλαια)*100							
2	Κεφαλαιακής Επάρκειας (Ιδιοκτησίας)	(Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Κεφαλαίων) * 100	0,47	0,49	0,42	0,40	2,16%	-6,61%	-2,45%
3	Χρηματοδότησης Ενεργητικού	(Ξένα Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού) * 100	0,53	0,51	0,58	0,60	-2,16%	6,61%	2,45%
4	Μακροπρόθεσμου Δανεισμού	(Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις /(Ίδια Κεφάλαια + Ξένα Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια)) * 100	0,39	0,37	0,42	0,42	-0,02	0,04	-0,01%

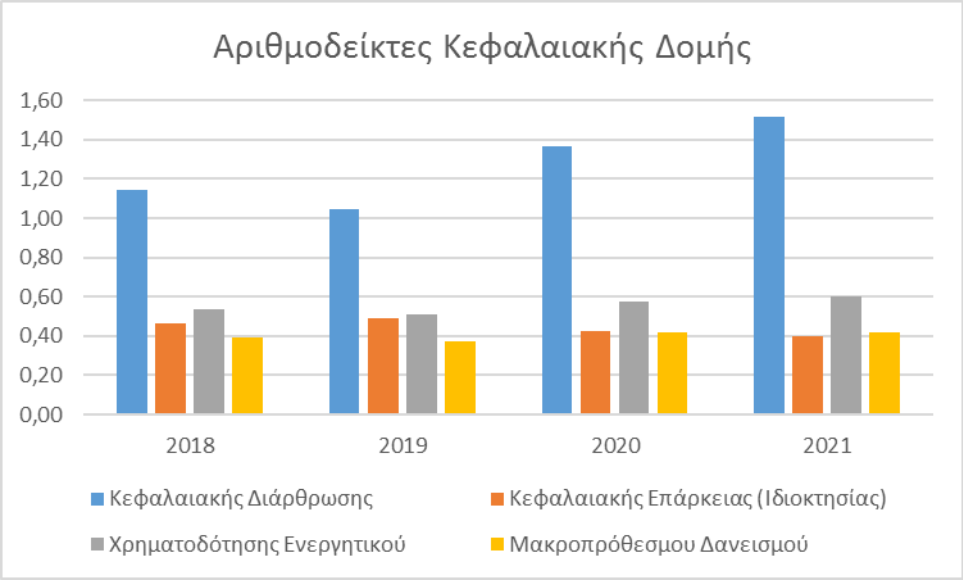

Γράφημα 19: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Σχολιασμός αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Κεφαλαιακής Διάρθρωσης διαχρονικά κυμαίνεται πάνω από το θεωρητικά αποδεκτό όριο διατηρώντας μια αυξητική τάση, φανερώνοντας κακή πιστοληπτική ικανότητα και έλλειψη οικονομικής ανεξαρτησίας.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ή Ιδιοκτησίας είναι κάτω της μονάδας και συγκεκριμένα βρίσκεται πλησίον του 0,50 με εξαίρεση το έτος 2021 που η τιμή του διαμορφώνεται στο 0,40. Η τιμή αυτή του αριθμοδείκτη δείχνει αρχικά ότι υπάρχει μια ισορροπία μεταξύ Ιδίων και Ξένων Κεφαλαίων. Διαχρονικά όμως παρατηρείται μια καθοδική πορεία του αριθμοδείκτη αυτού που σημαίνει ότι μειώνεται η ανεξαρτησία της εταιρίας και αν συνεχιστεί αυτή η μείωση σημαίνει και μείωση της οικονομικής της αυτάρκειας, της ικανότητάς της για δανεισμό και της παροχής ασφάλειας προς τους πιστωτές της.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Χρηματοδότησης Ενεργητικού είναι πάνω του 0,5 και ακολουθεί διαχρονικά μια ανοδική πορεία με το έτος 2021 να διαμορφώνεται σε 0,60. Αυτό σημαίνει ότι διαχρονικά περιορίζεται η δανειοληπτική ικανότητα της εταιρίας και τυχόν δανεισμός αυτής θα γίνει με επαχθείς για την εταιρία όρους.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Μακροπρόθεσμου Δανεισμού είναι μικρή που σημαίνει περιορισμένη έκθεση σε δανεισμό της εταιρίας. Όμως παρατηρείται από έτος σε έτος μία αύξηση της τιμής του αριθμοδείκτη που είναι αρνητικό για την εταιρία αν συνεχιστεί η αύξησή του και τα επόμενα έτη.

Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής διάρθρωσης τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με μια μικρή διαφοροποίηση το έτος 2019 (μικρή αύξηση ή μείωση των αριθμοδεικτών) προς το καλύτερο, φανερώνοντας ότι η εταιρία σταδιακά βελτιώνει τη θέση της. Συγκεκριμένα παρατηρείται να αυξάνονται οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρίας το 2021 (περίοδος Covid-19) έναντι αυτών του 2018 (περίοδος προ Covid-19) σε ποσοστό περίπου 82,47% συμπαρασύροντας σε μια αυξητική τάση και τους αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής. Αντίστοιχα παρατηρείται και αύξηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της εταιρίας του έτους 2021 (περίοδος του Covid-19) κατά περίπου 53,84% έναντι αυτών του έτους 2018 (προ Covid-19 περίοδος) που σημαίνει περιορισμένη έκθεση σε δανεισμό της εταιρίας. Παρά το γεγονός, δηλαδή, ότι η πανδημία του Covid-19 είχε θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά της εταιρίας, στην περίοδο του Covid-19 (έτη 2020 και 2021) αυτή δεν κατάφερε όχι μόνο να κρατήσει τις υποχρεώσεις της και μακροπρόθεσμες και συνολικές σε χαμηλά επίπεδα, αντίθετα τις αύξησε με αποτέλεσμα οι αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής να μην βελτιωθούν αλλά να κυμαίνονται σε επίπεδα υψηλότερα αυτών της προ Covid-19 περιόδου. Αποτέλεσμα αυτών είναι, παρά την καλή οικονομική θέση της εταιρίας να μειώνεται η ανεξαρτησία της, η οικονομική της αυτάρκεια καθώς και η δανειοληπτική της ικανότητα.

5.4.4 Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους

Πίνακας 14: Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτηση Χρέους (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

A/A	Αριθμοδείκτης	Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2018-2019	2019 – 2020	2020-2021
1	**ICR**	= (EBIT)/(τόκοι χρεωστικοί)	3	4	18	13	46,35%	359,80%	-25,86%
2	**ECR**	= (EBITDA)/(τόκοι χρεωστικοί)	6	9	20	21	69,81%	108,51%	6,62%
3	**ECR(debt)**	= (EBITDA)/(σύνολο χρέους)	0,29	0,46	0,60	0,50	62,31%	28,47%	-17,07%
4	**Leverage**	= (Δάνεια + Υποχρεώσεις μισθώσεων)/(Σύνολο ιδίων κεφαλαίων)	52%	42%	58%	66%	-9,79%	15,31%	8,40%
5	**Debt**	= Δάνεια + Υποχρεώσεις μισθώσεων	9.567.620	8.153.312	12.495.381	16.688.692	-14,78%	53,26%	33,56%
6	**Equity**	= Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	18.365.456	19.270.696	21.684.952	25.277.441	4,93%	12,53%	16,57%
7	**ECR(extended)**	= (EBITDA + Δαπάνη Μισθωμάτων)/(Τόκοι + Αποπληρωμή Κεφαλαίου + Δαπάνη Μισθωμάτων)	1,16	0,62	1,26	1,28	-46,55%	25,67%	2,05%
8	**DSCR**	'= (EBIT)/(Χρεολύσια + Τόκοι)	0,55	0,36	0,91	0,96	-35,07%	153,81%	5,82%

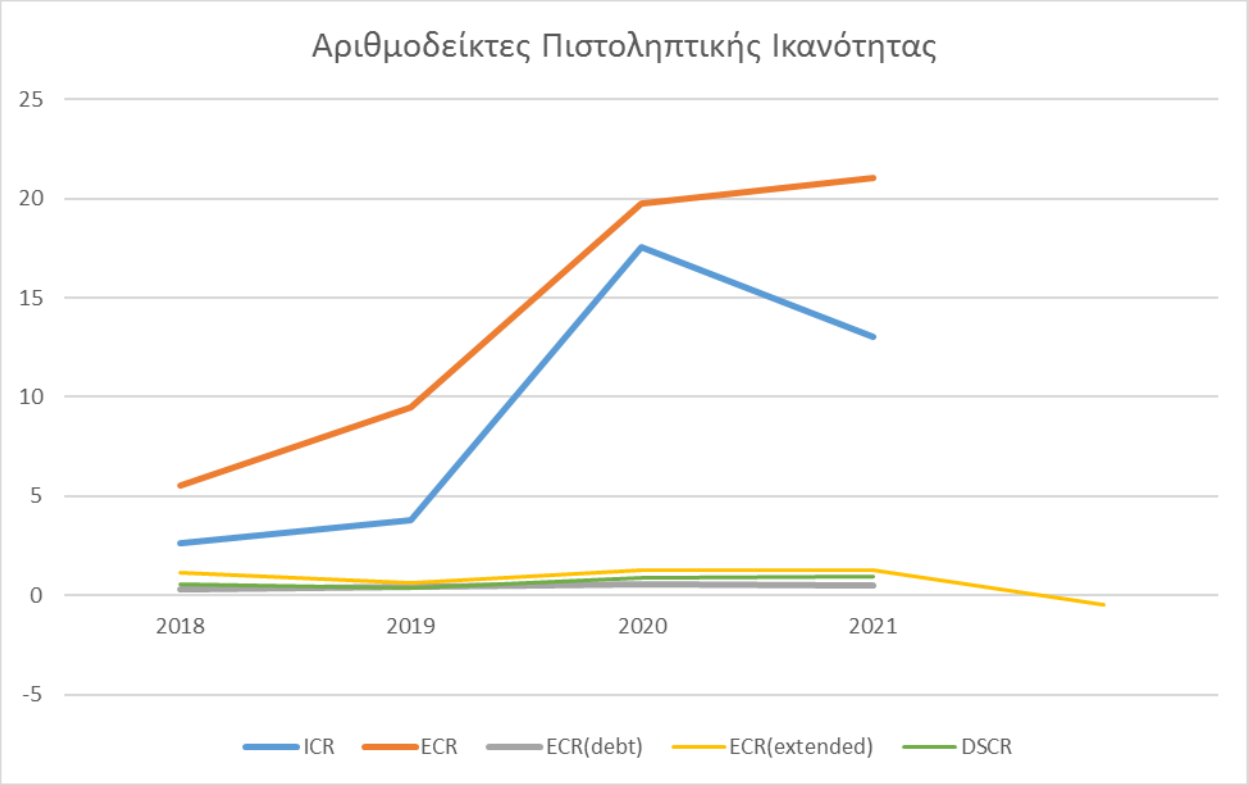

Γράφημα 20: Αριθμοδείκτες Εξυπηρέτησης Χρέους (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

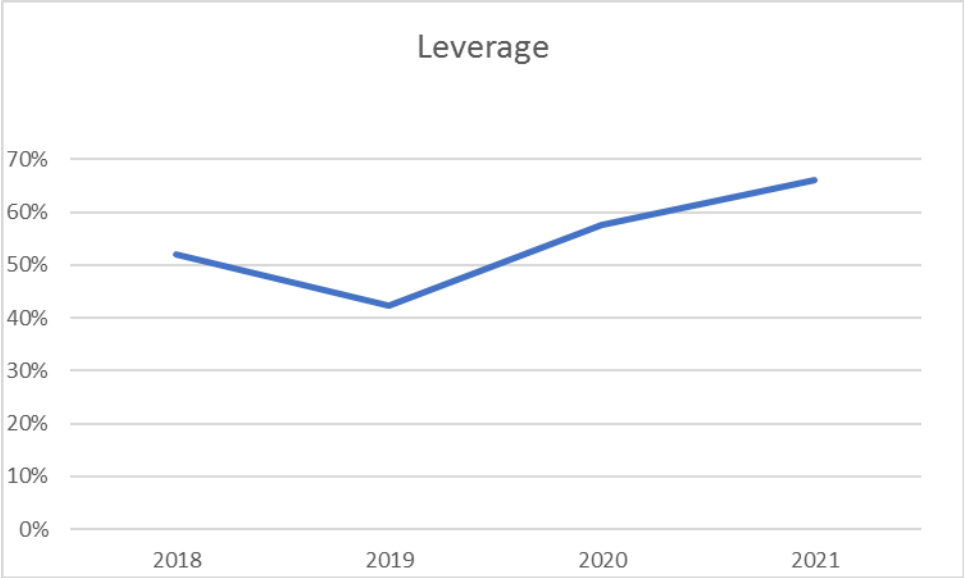

Γράφημα 21: Αριθμοδείκτες Leverage (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Ο αριθμοδείκτης Leverage παρουσιάζει μικρές αλλαγές τα έτη της μελέτης (2018-2021) και κυμαίνεται από το 42% έως το 66%. Γενικά η εταιρία φαίνεται να στηρίζεται στα ίδια κεφάλαια και όχι στον μακροπρόθεσμο δανεισμό καθότι τα ίδια κεφάλαια υπερτερούν του μακροπρόθεσμου δανεισμού. Για το έτος 2021 το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων ανέρχεται σε 25,3 δις σε αντίθεση με τον μακροπρόθεσμο δανεισμό ο οποίος ανέρχεται σε 12,7 δις. Αυτό σημαίνει ότι η εταιρία στηρίζεται πολύ στα ίδια κεφάλαια και άρα δεν εξαρτάται από τους

δανειστές της. Το μετοχικό κεφάλαιο βέβαια δεν είναι αρκετό (14,5 δις) ώστε να χρηματοδοτήσει το ενεργητικό της εταιρίας. Ο αριθμοδείκτης Leverage έχει διακυμάνσεις από χρόνο σε χρόνο που οφείλονται στην αύξηση του μακροπρόθεσμου δανεισμού που έχει η εταιρία καθώς και στην αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, λόγω της αύξησης των κερδών, αλλά και των μερισμάτων που διανέμει η εταιρία (τα έτη 2018 και 2019 δεν διένειμε κέρδη).

Όσον αφορά τους αριθμοδείκτες κάλυψης τόκων ECR και ICR, παρατηρείται ότι όλα τα έτη της μελέτης (2018-2021) η τιμή τους ήταν αρκετά ικανοποιητική ώστε η εταιρία να μπορεί να καλύπτει την αποπληρωμή των τόκων (οι τιμές του ICR κυμαίνονταν από 3 έως 18 και οι τιμές του ECR κυμαίνονταν από 6 έως 21). Το ίδιο ισχύει και για τον ECR(debt) ο οποίος το 2020 έχει την υψηλότερη τιμή της περιόδου του ελέγχου και ήταν 0,60, το οποίο δείχνει ότι τα ετήσια κέρδη της εταιρίας καλύπτουν 0,60 φορές το δανεισμό της εταιρίας, και άρα είναι ικανή να αποπληρώσει σε εύλογο χρονικό διάστημα τα δάνειά της. Αντίστοιχα, το ίδιο έτος, 2018, με δείκτη αποπληρωμής τόκων ICR=18 και ECR=20 η εταιρία είναι σε θέση να αποπληρώνει τους τόκους των δανείων από τα κέρδη που έχει. Η καλή θέση της εταιρίας συνεχίζεται και το έτος 2021 το οποίο κλείνει με κέρδη για την εταιρία και πάλι, η τιμή των αριθμοδεικτών είναι (ICR = 13 και ECR = 21) δηλαδή η εταιρία είναι σε θέση να αποπληρώνει τους τόκους των δανείων από τα κέρδη που έχει η εταιρία. Η τιμή του ECR(debt) γίνεται 0,50 δηλαδή τα ετήσια κέρδη της εταιρίας καλύπτουν 0,50 φορές το δανεισμό της εταιρίας, και άρα είναι ικανή να αποπληρώσει σε εύλογο χρονικό διάστημα τα δάνειά της. Η τιμή του DSCR τα δύο πρώτα έτη της μελέτης (έτη 2018 & 2019) κυμαίνεται κάτω της μονάδας που είναι αρνητικό για την εταιρία καθότι σημαίνει ότι τα κέρδη της εταιρίας δεν είναι ικανά να καλύψουν τις ετήσιες δανειακές της υποχρεώσεις άρα η πιστοληπτική της ικανότητα είναι χαμηλή. Η θέση της εταιρίας όμως αλλάζει τα επόμενα έτη 2020 και 2021 που η τιμή του είναι πλησίον της μονάδας που σημαίνει ότι τα κέρδη της εταιρίας είναι πλέον σε θέση να καλύψουν τις δανειακές της υποχρεώσεις. Γενικά οι τιμές των αριθμοδεικτών εξυπηρέτησης χρέους τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) έχουν μια αυξητική τάση που είναι θετικό για την εταιρία. Ο Covid-19 όμως είχε θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά της εταιρίας με αλματώδης αύξηση των κερδών της το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) και η οποία συνεχίστηκε και το έτος 2021, συμπαρασύροντας σε αύξηση και τις τιμές των αριθμοδεικτών, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε τιμές πολύ υψηλότερες της προ Covid-19 περιόδου, το οποίο είναι πολύ θετικό για την εταιρία.

5.4.5 Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί

Πίνακας 15: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Α/Α	Αριθμοδείκτης	Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2018 – 2019	2019 - 2020	2020-2021
1	Earnings per Share (EPS)	Καθαρά Κέρδη Χρήσης / Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	30,86	56,35	142,20	182,39	82,62%	152,34%	28,26%
2	Divident Per Share (DPS)	Συνολική Αξία Μερισμάτων / Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	0,00	0,00	0,07	0,05	0,00	100,00%	-25,94%
3	DPR	DPS/EPS	0,00%	0,00%	0,05%	0,03%	0,00%	0,05%	-0,02%

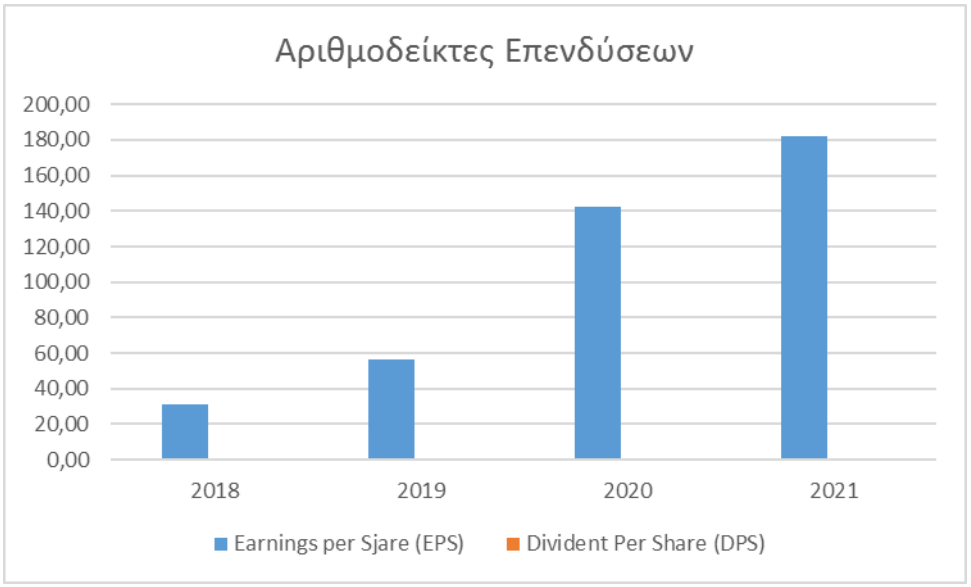

Γράφημα 22: Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

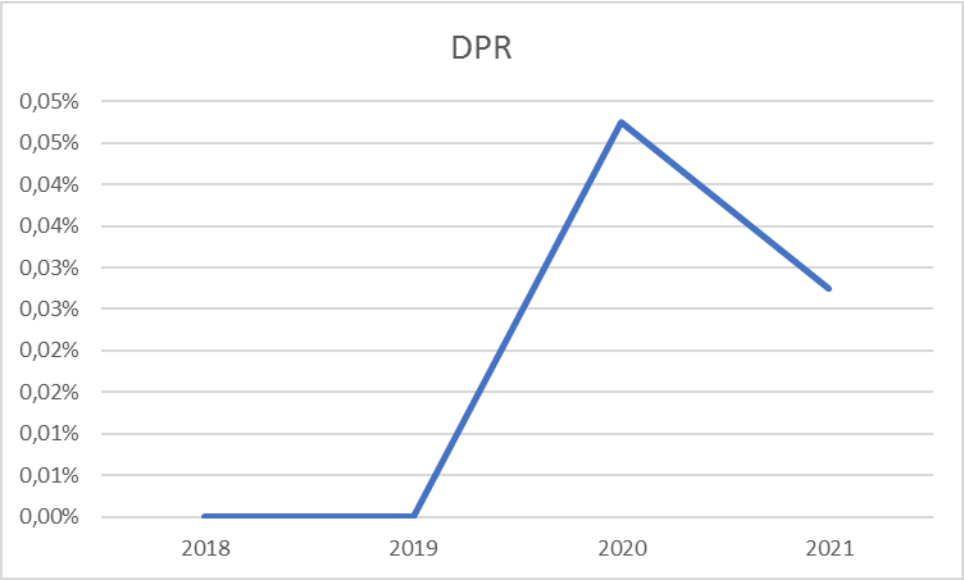

Γράφημα 23: Αριθμοδείκτης DPR (ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ)

Σχολιασμός Επενδυτικών Αριθμοδεικτών.

Η τιμή του αριθμοδείκτη Κέρδη ανά μετοχή (EPS) είναι υψηλή και παρατηρείται ότι από έτος σε έτος αυξάνεται. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι ένα μέτρο της αποδοτικότητας της εταιρίας και η αύξηση της τιμής του από έτος σε έτος είναι θετικό για την εταιρία γιατί δείχνει τη θετική εξέλιξη της αποδοτικότητας της εταιρίας.

Αριθμοδείκτης Μέρισμα ανά μετοχή. Η εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. τα δύο πρώτα έτη της μελέτης (έτη 2018 και 2019) δεν διανέμει μερίσματα και έτσι οι μετοχές της δεν θεωρούνται ελκυστικές για τυχόν νέους επενδυτές αλλά και για τους υπάρχοντες μετόχους. Από το έτος, όμως, 2020 και μετά αρχίζει να διανέμει μερίσματα κάνοντας ελκυστικές τις μετοχές της.

Η τιμή του αριθμοδείκτη EPS τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) παρουσίαζαν μια ανοδική πορεία η οποία οφείλεται στην αύξηση των κερδών της. Στη συνέχεια το έτος 2020, στην περίοδο του Covid-19, η τιμή του αριθμοδείκτη αυξήθηκε περίπου κατά 152% καθότι τα καθαρά κέρδη της χρήσης αυξήθηκαν πάνω από 170% έναντι αυτών του έτους 2019. Η επίδραση του Covid-19 και των περιοριστικών μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση προς αποφυγή της μετάδοσής του ήταν θετική και εμφανής στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας καθότι αυτή ασχολήθηκε με την παραγωγή προϊόντων υψηλής, για την περίοδο της πανδημίας, ζήτησης. Έτσι η μεγάλη αύξηση των καθαρών κερδών οδήγησε με τη σειρά της σε αύξηση και της τιμής του αριθμοδείκτη EPS. Το έτος 2021, λόγω της πανδημίας και της παραγωγή των προϊόντων υψηλής ζήτησης τα καθαρά κέρδη της εταιρίας αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο σε ποσοστό περίπου 29% και η τιμή του αριθμοδείκτη διαμορφώθηκε από 142,20 το έτος 2020 σε 182,39 το έτος 2021. Η πανδημία του Covid-19 ευνόησε την εταιρία καθότι η απόδοσή της μέσα στην κρίση εκτινάχτηκε στα ύψη, βλέποντας την τιμή του αριθμοδείκτη EPS να αυξάνεται από

30,86 το 2018 (προ Covid-19 περίοδο) σε 182,39 το 2021 (περίοδος της κρίσης του Covid-19). Όσο αφορά τον αριθμοδείκτη DPS η τιμή του τα έτη 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος) είναι μηδενική και οφείλεται στο γεγονός ότι η εταιρία αποφάσισε να μην διανείμει μερίσματα. Η εταιρία το έτος 2020, μέσα στην περίοδο της κρίσης του Covid-19, που είδε την οικονομική της θέση να βελτιώνεται αρκετά, αποφάσισε να χορηγήσει μέρισμα κάνοντας τις μετοχές της ελκυστικές. Και το έτος 2021 η εταιρία μοίρασε μέρισμα μειωμένο, όμως, σε σχέση με αυτό του έτους 2020, αλλά καλύτερο έναντι του μηδενικού μερίσματος του έτους 2018, της προ Covid-19 περιόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Σύγκριση Αριθμοδεικτών εταιριών ΕΛ.ΠΕ Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

Για τις εταιρίες Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. οι οποίες είναι δύο εταιρίες του κλάδου της βιομηχανίας, που ανήκουν όμως σε διαφορετικούς τομείς, και οι οποίες κατέχουν ηγετική θέση η κάθε μια στον τομέα της, έγινε χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεών τους με τη χρήση αριθμοδεικτών, για το χρονικό διάστημα 2018-2021 (δύο έτη της προ Covid-19 περιόδου -2018 και 2019-, και δύο έτη της περιόδου του Covid-19 -2020 και 2021-). Για τις παραπάνω αναφερόμενες εταιρίες σκοπός δεν είναι να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων των αριθμοδεικτών τους, επειδή αυτές ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς της οικονομίας, αλλά να γίνει σύγκριση των επιδράσεων του Covid-19 στα οικονομικά τους στοιχεία και το πως συνέβαλλε στην ρευστότητα, αποδοτικότητα, βιωσιμότητα κ.λ.π..

Η πανδημία του Covid-19 επηρέασε την οικονομική θέση των εταιριών αυτών με διαφορετικό τρόπο, και συγκεκριμένα τα περιοριστικά μέτρα που επέβαλε η Ελληνική Κυβέρνηση για την αποφυγή της μετάδοσης του Covid-19 επηρέασαν αρνητικά την εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., σε αντίθεση με την εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. η οποία την περίοδο του Covid-19 ασχολήθηκε με την παραγωγή προϊόντων υψηλής ζήτησης και αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί ο κύκλος εργασιών της και τα καθαρά της κέρδη.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν με βάση τη μελέτη.

Ρευστότητα

Παρατηρώντας τις τιμές των αριθμοδεικτών ρευστότητας της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. βλέπουμε ότι το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) οι τιμές των αριθμοδεικτών γενικής και ειδικής ρευστότητας μειώθηκαν έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδος), ενώ της ταμειακής ρευστότητας και του αμυντικού χρονικού διαστήματος αυξήθηκαν. Το έτος 2021 που η πανδημία συνεχίζεται, μειώθηκαν σημαντικά οι τιμές όλων των αριθμοδεικτών σε σχέση με αυτές του έτους 2020 και διαμορφώθηκαν σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα από αυτά του έτους 2019 (προ Covnd-19 περίοδος). Για την εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. οι τιμές των αριθμοδεικτών ρευστότητας το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) μειώθηκαν έναντι αυτών του 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Το έτος 2021, εν μέσω της πανδημίας οι τιμές τους αυξήθηκαν έναντι αυτών του έτους 2020, και συγκεκριμένα οι τιμές των γενικής και ειδικής ρευστότητας διαμορφώθηκαν περίπου στο ύψος του 2019 ενώ οι ταμειακής ρευστότητας και αμυντικού χρονικού διαστήματος αυξήθηκαν λίγο έναντι αυτών του 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ρευστότητας της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. έχει επηρεαστεί περισσότερο από τον Covid-19 συγκριτικά με την ρευστότητα της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

Αποδοτικότητα

Οι τιμές των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. βλέπουμε ότι το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) μειώθηκαν, και έλαβαν αρνητικές τιμές, έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), εξαιτίας του γεγονότος ότι η χρήση έκλεισε με ζημία. Το έτος 2021, όμως, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχίζεται, οι τιμές των αριθμοδεικτών έγινε και πάλι θετική όμως κυμάνθηκαν σε χαμηλά επίπεδα, πολύ χαμηλότερα αυτών των ετών 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Για την εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) οι τιμές των αριθμοδεικτών αυτών αυξήθηκαν αρκετά (σχεδόν διπλασιάστηκαν) έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), εξαιτίας της αλματώδη αύξησης των κερδών της. Το έτος 2021, όμως, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχίζεται, η τιμή των αριθμοδεικτών κυμάνθηκε περίπου στο ύψος αυτό που είχαν διαμορφωθεί το έτος 2020 με μια μικρή απόκλιση, αλλά σε υψηλότερα επίπεδα αυτών των ετών 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Με βάση τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι η απόδοση της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. έχει επηρεαστεί περισσότερο από τον Covid-19 συγκριτικά με την απόδοση της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε.

Βιωσιμότητα

Παρατηρώντας τις τιμές των αριθμοδεικτών βιωσιμότητας της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. βλέπουμε ότι το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) οι αυξομειώσεις των τιμών τους έναντι αυτών του 2019 (προ Covid-19 περίοδο), είναι αρνητικό για την επιχείρηση. Το έτος 2021, παρά του γεγονότος της συνέχισης της πανδημίας η εταιρία κράτησε τις τιμές σχεδόν όλων των αριθμοδεικτών βιωσιμότητάς της στα ίδια επίπεδα με αυτά του έτους 2020, δηλώνοντας μια σταθερή πορεία. Εξαίρεση αποτελεί η μείωση κατά 25,00% του αριθμοδείκτη μακροπροθέσμου δανεισμού το 2021 έναντι αυτής του έτους 2020, και η οποία διαμορφώθηκε σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα της προ Covid-19 περιόδου. Για την εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. οι αυξομειώσεις των τιμών των αριθμοδεικτών βιωσιμότητας τα έτη 2020 και 2021 (περίοδος Covid-19) έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), είναι αρνητικό για την εταιρία. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η βιωσιμότητα της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. έχει επηρεαστεί περισσότερο από τον Covid-19 συγκριτικά με την βιωσιμότητα της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες

Οι τιμές των επενδυτικών αριθμοδεικτών της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. βλέπουμε ότι το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) μειώθηκαν έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), αρνητικό για την εταιρία. Το έτος 2021, όμως, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχίζεται, οι τιμές των αριθμοδεικτών αυξήθηκαν ανατρέποντας το αρνητικό, για την εταιρία, κλίμα. Για την εταιρία Παπουτσάνης το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) η τιμή του αριθμοδείκτη

EPS αυξήθηκε έναντι αυτής του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), ομοίως αυξήθηκε και το έτος 2021 έναντι αυτής του έτους 2020. Η τιμή του αριθμοδείκτη DPS το έτος 2019 (προ Covid-19 περίοδο) ήταν μηδενική, καθότι η εταιρία δεν χορήγησε μέρισμα, και το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) διαμορφώθηκε σε 0,07, ενώ το έτος 2021 μειώθηκε σε 0,05 όμως η τιμή είναι καλύτερη από την μηδενική τιμή των ετών 2018 και 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι τιμές των επενδυτικών αριθμοδεικτών της εταιρίας Παπουτσάνη Α.Β.Ε.Ε. επηρεάστηκαν περισσότερο από τον Covid-19 συγκριτικά με αυτές της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Εξυπηρέτηση χρέους

Οι τιμές των αριθμοδεικτών εξυπηρέτησης χρέους της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. βλέπουμε ότι το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) μειώθηκαν, και έλαβαν αρνητικές τιμές, έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο), εξαιτίας του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη χρήση έκλεισε με ζημία. Το έτος 2021, όμως, παρά το γεγονός ότι η πανδημία συνεχίζεται, οι τιμές των αριθμοδεικτών έγιναν και πάλι θετικές και διαμορφώθηκαν περίπου στα επίπεδα αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Για την εταιρία Παπουτσάνης το έτος 2020 (περίοδος Covid-19) οι τιμές των αριθμοδεικτών αυτών παρουσίασαν μια αλματώδη αύξηση έναντι αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδο) που οφείλεται στην αύξηση των κερδών της. Το έτος 2021, και ενώ η πανδημία συνεχίζεται, οι τιμές των αριθμοδεικτών μειώθηκαν έναντι αυτών του έτους 2020 όμως διαμορφώθηκαν σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από αυτών του έτους 2019 (προ Covid-19 περίοδος). Με βάση τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι οι τιμές των αριθμοδεικτών της εξυπηρέτησης χρέους της εταιρίας Παπουτσάνη έχουν επηρεαστεί περισσότερο από τον Covid-19 συγκριτικά με αυτές της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Συμπεράσματα

7.1. Συμπεράσματα

Το ξέσπασμα της πανδημίας του Covid-19 βρήκε την Ελλάδα σε πολύ διαφορετικό επίπεδο ετοιμότητας σε σχέση με αυτό που βρισκόταν πριν την οικονομική κρίση του 2009, καθότι είχε ξεκινήσει να ανακάμπτει από την χρηματοοικονομική κρίση. Το έτος 2020, στην αρχή της πανδημίας, η Ελλάδα είχε ήδη ολοκληρώσει το πρόγραμμα προσαρμογής και η ελληνική οικονομία παρουσίαζε πλέον θετικά δημοσιονομικά μεγέθη.

Σε αντίθεση με το γενικό απαισιόδοξο κλίμα που επικρατούσε λόγω της αβεβαιότητας που προκάλεσε η υγειονομική κρίση, η οποία μετατράπηκε σε οικονομική κρίση, οι επιχειρήσεις αντέδρασαν άμεσα προσαρμοζόμενες στις ανάγκες της πανδημίας του Covid-19 υιοθετώντας την τηλεργασία και άλλες ψηφιακές λύσεις για την συνέχιση της λειτουργίας τους. Παρ' όλα αυτά η πανδημία του Covid-19 και τα μέτρα που λήφθηκαν από την Ελληνική Κυβέρνηση για τον περιορισμό της μετάδοσης του Covid-19 επηρέασε την οικονομική θέση των επιχειρήσεων άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά αναλόγως με τον τομέα δραστηριότητάς τους.

Οι εταιρίες που μελετήθηκαν στην παρούσα εργασία (ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. και ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ Α.Β.Ε.Ε.) ανήκουν σε δύο διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας με διαφορετικές δραστηριότητες (κατέχουν όμως και οι δύο κορυφαία θέση στο κλάδο τους), οπότε και η πανδημία είχε διαφορετικό αντίκτυπο στην οικονομική τους θέση.

Η εταιρία ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. που ανήκει στον κλάδο της βιομηχανίας και συγκεκριμένα στο τομέα της ενέργειας και βρισκόταν πρώτη στη λίστα των δέκα top εταιριών σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της είδε τα έσοδά της και τα κέρδη της, την περίοδο του Covid-19, να μειώνονται σημαντικά. Στη μείωσή τους καθοριστικό ρόλο έπαιξαν τα περιοριστικά μέτρα που λήφθηκαν προς αποφυγή της εξάπλωσης του κορωνοϊού όπως περιορισμός των μετακινήσεων, αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων, καταστημάτων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κ.α. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις της το 2019 μειώθηκαν κατά 10,53% έναντι του 2018 (από 8.967 εκ. € το 2018 διαμορφώθηκαν σε 8.023 εκ. € το 2019), το 2020 μειώθηκαν κατά 36,25% έναντι του 2019 (από 8.023 εκ. € το 2019 διαμορφώθηκαν σε 5.114 εκ. € το 2020), ενώ το 2021 που άρχισε να σταθεροποιείται η κατάσταση αυξήθηκαν κατά 64,36% έναντι του 2020 (από 5.114 εκ. € το 2020 διαμορφώθηκαν σε 8.425 εκ. € το 2021). Ταυτόχρονα, τα καθαρά της κέρδη διαμορφώθηκαν το 2018 σε 523 εκ. €, το 2019 σε 316 εκ. € το 2020 σε – 338 εκ. € (ζημία) και το 2021 σε 229 εκ. €. Το 2021 δηλαδή τα έσοδα και τα καθαρά κέρδη της εταιρίας αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό πλησιάζοντας περίπου το ύψος αυτών όπως διαμορφωνόταν στην προ Covid-19 περίοδο.

Η εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. που ανήκει στον κλάδο της βιομηχανίας και συγκεκριμένα στην παραγωγή προϊόντων τα οποία είχαν υψηλή ζήτηση κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας όπως υγειονομικό υλικό και είδη προσωπικής υγιεινής κατάφερε να ανταπεξέλθει στο κτύπημα της πανδημίας του Covid-19 αυξάνοντας τον κύκλο εργασιών της και τα καθαρά της κέρδη. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις της το 2019 αυξήθηκαν κατά 26,57% έναντι του 2018 (από 24,240 εκ. € το 2018 διαμορφώθηκαν σε 30,682 εκ. € το 2019), το 2020 αυξήθηκαν κατά 32,97% έναντι του 2019 (από 30,682 εκ. € το 2019 διαμορφώθηκαν σε 40,798 εκ. € το 2020), και το 2021 αυξήθηκαν κατά 34,24% έναντι του 2020 (από 40,798 εκ. € το 2020 διαμορφώθηκαν σε 54,768 εκ. € το 2021). Ταυτόχρονα, τα καθαρά της κέρδη διαμορφώθηκαν το 2018 σε 1,105 εκ. €, το 2019 σε 1,415 εκ. € το 2020 σε 3,826 εκ. € και το 2021 σε 4,925 εκ. €.

Η εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. το χρονικό διάστημα της μελέτης (2018 – 2021), όσο αφορά τα οικονομικά της στοιχεία, κατάφερε να βελτιώσει τους δείκτες της ενώ οι δείκτες της εταιρίας ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε., την ίδια περίοδο, χειροτέρευσαν. Αυτό σημαίνει ότι η πανδημία του Covid-19 επηρέασε θετικά τα οικονομικά της εταιρίας Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. καθότι ασχολήθηκε με προϊόντα υψηλής ζήτησης κατά την περίοδο της πανδημίας ενώ τα οικονομικά της εταιρίας ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. επηρεάστηκαν αρνητικά εξαιτίας των μέτρων που έλαβε η Ελληνική Κυβέρνηση για τον περιορισμό της μετάδοσης του κορωνοϊού Covid-19.

7.2. Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η παρούσα διπλωματική εργασία ασχολήθηκε με την χρηματοοικονομική ανάλυση των εταιριών Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε., δύο ηγετικών εταιριών που ανήκουν στον κλάδο της βιομηχανίας αλλά σε διαφορετικούς τομείς η κάθε μία. Συγκεκριμένα η εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανήκει στον τομέα της ενέργειας και η εταιρία Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. ανήκει στον τομέα παραγωγής προϊόντων (σαπουνιών και υγρών καλλυντικών). Η έρευνα αφορά το χρονικό διάστημα 2018 – 2021, δηλαδή δύο χρόνια της προ Covid-19 περιόδου (2018 και 2019) και δύο χρόνια της περιόδου της πανδημίας του Covid-19 (2020 και 2021). Σκοπός της εργασίας δεν είναι η σύγκριση των αποτελεσμάτων της χρηματοοικονομικής ανάλυσης δύο εταιριών που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς της οικονομίας, αλλά να μελετηθεί η επίδραση του Covid-19 πάνω σε top εταιρίες διαφορετικών τομέων.

Θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον μελλοντικοί ερευνητές να συνεχίσουν την χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων αυτών στην μετά Covid-19 περίοδο, προκειμένου να εξαχθούν ολοκληρωμένα συμπεράσματα για τις επιπτώσεις του Covid-19 στην οικονομική θέση των επιχειρήσεων αυτών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επίσης, θα είχε και μια μελέτη στην οποία οι μελλοντικοί ερευνητές θα μελετούσαν τα αποτελέσματα των εταιριών και θα τα συνέκριναν με τα αντίστοιχα κλαδικά στοιχεία του εξωτερικού ή της παγκόσμιας αγοράς ή άλλων ομοειδών εταιριών του εξωτερικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

1. Αδαμίδης, Α. (1998). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.* Θεσσαλονίκη: Universiry Studio Press.
2. Γεωργόπουλος, Α. (2014). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.* Αθήνα : Ε. Μπένου.
3. Δασκαλάκης, Ν., (2020). *Ανάλυση και έλεγχος χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Εισαγωγή στην ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών.* Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής.
4. Διακομιχάλης, Μ., (2015). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.* ΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.
5. Ζοπουνίδης, Κ., Ματσατσίνης, Ν., και Γρηγορούδης Κ., (2010). *Χρηματοοικονομική ανάλυση των ΜΜΕ*. Πολυτεχνείο Κρήτης, Σχολή Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος.
6. Κάντζος, Κ. (2002). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων*. Αθήνα: Interbooks.
7. Κυριαζόπουλος, Γ., (2015). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες.* ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.
8. Μακρής, Η. (2021). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.* Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.
9. Μπαμπαλός, Β. (2021). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.* Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.

Ηλεκτρονικές Πηγές

1. Βαρουφάκης Γ., Πατώκος Τ., Τσερκεζής Λ., και Κουτσοπέτρος Χ., (2011). *Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και την Ευρώπη το 2011*. Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Δεκέμβριος 2011, Αθήνα. Ανακτήθηκε από: https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/04/files/study-17.pdf [Πρόσβαση: 24 Νοεμβρίου 2021].
2. Βικιπαίδεια. Λήμμα. *Ελληνικά Πετρέλαια.* Ανακτήθηκε από: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%A0%CE%B5%CF%84%CF%81%CE%AD%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%B1 [Πρόσβαση: 4 Ιανουαρίου 2022].

3. Γιακούλας, Δ., Βατικιώτης, Λ., Θανόπουλος, ., Αγγελάκης, Α., Γράβαρης, Δ., Λαμπριανίδης, Λ., Γεωργόπουλος, Δ., Βαρδαρός, Σ., και Δασκαλάκης, Ν., (2021). *Ο αντίκτυπος της πανδημίας στις επιχειρήσεις.* Έκθεση ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 2021. Ανακτήθηκε από: https://imegsevee.gr/wp-content/uploads/2020/07/%CE%95%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CE%99%CE%9C%CE%95-%CE%93%CE%A3%CE%95%CE%92%CE%95%CE%95_2020_FINAL-2.pdf [Πρόσβαση: 29 Νοεμβρίου 2021].
4. Ελληνικά Πετρέλαια. Ανακτήθηκε από: https://www.helpe.gr/the-group/from-past-to-present/ [Πρόσβαση: 3 Ιανουαρίου 2022].
5. Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ELTRUN), (2020). *Έρευνα: Η Ψηφιακή Ετοιμότητα των Μικρών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα – Η επίδραση του Covid – 19.* Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών, ALPHA BANK. Ανακτήθηκε από: https://www.alpha.gr/-/media/alphagr/files/group/agores/weekly-economic-report/2021/weekly_22072021.pdf [Πρόσβαση: 16 Δεκεμβρίου 2021].
6. Ε.Τ.Επ., (2021). *Λύσεις για την κρίση. Έκθεση Δραστηριοτήτων 2020.* Ανακτήθηκε από: https://www.eib.org/attachments/general/reports/eib_activity_report_2020_el.pdf [Πρόσβαση: 30 Νοεμβρίου 2021].
7. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, (2021). *Σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη.* Ανακτήθηκε από: https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-recovery-plan/ [Πρόσβαση: 28 Νοεμβρίου 2021].
8. Ζοπουνίδης, Κ., (2020). *Πώς εκτιμάται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης;* Naftemporiki.gr. Ανακτήθηκε από: https://www.naftemporiki.gr/story/1603575/pos-ektimatai-i-apodotikotita-mias-epixeirisis [Πρόσβαση: 28 Απριλίου 2022].
9. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, (2020). *Έκθεση ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 2020: Ψηφιακός μετασχηματισμός και μικρές επιχειρήσεις.* Ανακτήθηκε από: https://imegsevee.gr/%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B5%CF%8D%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%AD%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AD%CF%84%CE%B5%CF%82/ekthesi-imegsevee-2020-psifiakos-metasximatismos-mikres-epixeiriseis/ [Πρόσβαση: 29 Νοεμβρίου 2021].

10. IN.EM.Y., (2020). *Οι επιπτώσεις από την πανδημία του Covid-19.* Ανακτήθηκε από: https://inemy.gr/epiptosis-apo-tin-pandimia-tou-covid-19/ [Πρόσβαση: 12 Δεκεμβρίου 2021].
11. Κανέλλος, Γ., (2020). *Επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην οικονομία της ΕΕ: «Ορατός» ο κίνδυνος διεύρυνσης του οικονομικού χάσματος μεταξύ των κρατών μελών*. Ανακτήθηκε από : https://www.lawspot.gr/nomika-nea/epiptoseis-tis-pandimias-covid-19-stin-oikonomia-tis-ee-oratos-o-kindynos-dieyrynsis-toy [Πρόσβαση: 28 Νοεμβρίου 2021].
12. Καρανίκας, Γ., (2020). *2021: Επανεκκίνηση οικονομίας και αγοράς με όρους δικαιοσύνης*. Ανακτήθηκε από: https://esee.gr/2021-epanekkinisi-oikonomias-kai-agoras-me-oroys-dikaiosynis/ [Πρόσβαση: 26 Νοεμβρίου 2021].
13. Κυριακίδου, Ο., (2020). *Η σημασία της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού σε περιόδους κρίσης*. Ανακτήθηκε από https://www.epixeiro.gr/article/175109 [Πρόσβαση στις 24 Νοεμβρίου 2021].
14. Λαμπριανίδης, Λ., (2020). *Ψηφιακός μετασχηματισμός και μικρές επιχειρήσεις*. Ανακτήθηκε από: https://www.huffingtonpost.gr/entry/psefiakos-metaschematismos-kai-mikres-epicheireseis_gr_5f215627c5b66a5dd6377a8d [Πρόσβαση: 30 Νοεμβρίου 2021].
15. Μπακάλης, Ε., Σταϊκούρας, Χ., Αντωνόπουλος, Γ., Αθανασιάδης, Ι., Μόρφης, Β., Παπαδημητρίου, Ο., και Βάρφης, Π., (2020). Ψηφιακή συζήτηση με θέμα *«Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας μετά την πανδημία: Τρέχουσες δημοσιονομικές προκλήσεις και προοπτικές»*. Ανακτήθηκε από : https://m.naftemporiki.gr/story/1621031 [Πρόσβαση: 27 Νοεμβρίου 2021].
16. Παπαδημητρίου, Δ., Πιέρρος, Χ., Ροδουσάκης, Ν., και Zezza G., (2021). *Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας;* Ινστιτούτο εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε. Ανακτήθηκε από: https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/05/INE-GSEE-Levy-Econimics-Institute-STRATIGIKI-ANALISI.pdf [Πρόσβαση: 26 Νοεμβρίου 2021].
17. Παντελαίου, Σ., (2020). *Έρευνα; Επιπτώσεις της Πανδημίας Covid-19 στις Επιχειρήσεις και στους Κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.* Ανακτήθηκε από: https://dir.icap.gr/mailimages/icap.gr/Conference/13th_GR_CRC_2020_presentation_PANTELAIOU.pdf [Πρόσβαση: 16 Δεκεμβρίου 2021].
18. Παπάζογλου, Π., (2020). *Πώς ο ολικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας αποτελεί το κλειδί για την ανάκαμψη από τον COVID-19.* Ανακτήθηκε από: https://www.ey.com/el_gr/covid-19/pos-o-olikos-metasximatismos-tis-ellinikis-oikonomias-apotelei-to-kleidi-gia-tin-anakampsi-apo-ton-covid19 [Πρόσβαση: 29 Νοεμβρίου 2021].

19. Παπουτσάνης ΑΒΕΕ. Ανακτήθηκε από: https://www.papoutsanis.gr/el/poioi-eimaste-2/istoria-mas_129035/ [Πρόσβαση: 4 Ιανουαρίου 2022].
20. Πρόντζας, Π., (2021). *Από την κρίση του COVID-19 στην επανεκκίνηση της οικονομίας.* Ανακτήθηκε από: https://www.grant-thornton.gr/insights/article/apo-tin-krisi-tou-covid-19-stin-epanekkinisi-tis-oikonomias/ [Πρόσβαση: 25 Νοεμβρίου 2021].
21. Ροδόπουλος, Ν., (2021). *Η συμμετοχή της εφοδιαστικής αλυσίδας στην εθνική επανεκκίνηση 2021.* Ανακτήθηκε από: https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2021/07/PP-supply-chain.pdf [Πρόσβαση: 27 Νοεμβρίου 2021].
22. Τσέκερης, Χ. και Ζέρη, Π., (2020). "Κράτος, κοινωνία και μέσα επικοινωνίας στην εποχή του κορωνοϊού", *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 154, pp 109-128. Ανακτήθηκε από: https://www.researchgate.net/publication/343639946_Kratos_koinonia_kai_mesa_epikoinonias_sten_epoche_tou_koronoiou [Πρόσβαση 24 Νοεμβρίου 2021].
23. Υπουργείο Οικονομικών, (2021). *Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας. Στόχοι & Πολιτικές Δράσεις.* Ανακτήθηκε από : https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/epanekinisi_ellinikis_oikonomias.pdf [Πρόσβαση: 27 Νοεμβρίου 2021].
24. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, (2020). *Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020–2025.* Ανακτήθηκε από: http://www.opengov.gr/digitalandbrief/wp-content/uploads/downloads/2020/12/digitalstrategy.pdf [Πρόσβαση: 30 Νοεμβρίου 2021].
25. CSA Institute, (2020). *Έρευνα: Οι επενδύσεις ως μοχλός για βιώσιμη ανάπτυξη. Πόσο έτοιμη είναι η Ελλάδα?*. Ανακτήθηκε από; https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gr/topics/attractiveness/ey-attractiveness-survey-greece-2020.pdf [Πρόσβαση: 15 Δεκεμβρίου 2021].
26. Ceylan, R., Ozkan, B., and Mulazimogullari, E., (2020). *Historical evidence for economic effects of COVID-19*. The European Journal of Health Economics 6 (21): 817-823. Ανακτήθηκε από: https://www.researchgate.net/publication/341909841_Historical_evidence_for_economic_effects_of_COVID-19 [Πρόσβαση: 25 Νοεμβρίου 2021].
27. Deloitte (2020). *Μελέτη: Ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα οικονομίας και επιχειρήσεων.* Ανακτήθηκε από: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/gr/Documents/technology/gr_SEV_Deloitte_Digital_Maturity_Report_2020_noexp.pdf [Πρόσβαση: 14 Δεκεμβρίου 2021].

28. Euromoney, (2021). *Έρευνα: Η Ελλάδα κερδίζει έδαφος στον επενδυτικό χάρτη. Πώς θα διατηρήσουμε αυτήν τη δυναμική.* Ανακτήθηκε από: https://www.ey.com/el_gr/attractiveness/21/ereyna-ey-gia-tis-ameses-ksenes-ependyseis-stin-ellada-2021 [Πρόσβαση: 16 Δεκεμβρίου 2021].
29. International Monetary Fund, (2020). *Policy Steps to Address the Corona Crisis.* Ανακτήθηκε από: https://www-elibrary-imf-org.translate.goog/view/journals/007/2020/015/007.2020.issue-015-en.xml?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=el&_x_tr_hl=el&_x_tr_pto=sc [Πρόσβαση: 1 Δεκεμβρίου 2021].
30. KPMG (2021). *Έρευνα: Ο αντίκτυπος του Covid-19 στις οικογενειακές επιχειρήσεις. Πως επηρέασε ο Covid-19 τις οικογενειακές επιχειρήσεις παγκοσμίως.* Ανακτήθηκε από : https://home.kpmg/gr/el/home/insights/2021/04/antiktypos-covid19-stis-oikogeneiakes-epixeiriseis.html [Πρόσβαση: 13 Δεκεμβρίου 2021].
31. Krataion Consulting, (2020). *Έρευνα για το Retail στην COVID19 εποχή.* Ανακτήθηκε από: https://krataionconsulting.com/el/blog-el/%ce%ad%cf%81%ce%b5%cf%85%ce%bd%ce%b1-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%bf-retail-%cf%83%cf%84%ce%b7%ce%bd-covid19-%ce%b5%cf%80%ce%bf%cf%87%ce%ae/ [Πρόσβαση: 30 Νοεμβρίου 2021].
32. Microformats Wiki, (2020). *Covid-19*. 16 Φεβρουαρίου 2020. Ανακτήθηκε από: https://el.wikipedia.org/wiki/COVID-19 [Πρόσβαση: 24 Νοεμβρίου 2021].
33. Padhan, R., and Prabheesh, K., (2020). " The economics of COVID-19 pandemic: A survey", *Economic Analysis and Policy*, 70 (1), p.p. 220-237. Ανακτήθηκε από: file:///C:/Users/Administrator/Desktop/main_Covid-19.pdf [Πρόσβαση: 17 Δεκεμβρίου 2021]
34. PWC, (2020*). Έρευνα: Οι επιπτώσεις της πανδημίας στις ελληνικές επιχειρήσεις.* Ανακτήθηκε από: https://www.pwc.com/gr/en/publications/Greece_Covid_Report.pdf [Πρόσβαση: 13 Δεκεμβρίου 2021].
35. PWC, (2020). *Έρευνα: Energy industry and Covid-19 (coronavirus): strategising for the "new normal".* Ανακτήθηκε από: https://www.pwc.com/gx/en/issues/crisis-solutions/covid-19/energy-utilities-resources-coronavirus.html [Πρόσβαση: 10 Ιουνίου 2022].
36. Shames, J., et Cline, M., (2020). Η σημασία των αυξημένων επιπέδων πολιτικού κινδύνου, για τις επιχειρήσεις το 2021. Ανακτήθηκε από: https://www.ey.com/el_gr/geostrategy/what-elevated-levels-of-political-risk-mean-for-business-in-2021 [Πρόσβαση: 2 Ιανουαρίου 2022].

37. Statista, (2020). *Έρευνα:* Coronavirus (COVID-19): online sales growth of health and hygiene products in the United States as of March 2020, by category*. Ανακτήθηκε από: https://www.statista.com/statistics/1112767/impact-of-coronavirus-on-online-sales-values-of-health-and-hygiene-products-in-the-us/ [πρόσβαση: 10 Ιουνίου 2022]
38. WHO, (2020). *Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020*. Ανακτήθηκε από: https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020 [Πρόσβαση: 22 Νοεμβρίου 2021].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 121914222000
ΕΔΡΑ: 71ο χλμ. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑΜΙΑΣ, ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ, ΧΑΛΚΙΔΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ έως 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
(Σύμφωνα με την απόφαση 4/507/28.4.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της επιτροπής κεφαλαιαγοράς)
ΠΟΣΑ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ. Συνιστούμε, επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.papoutsanis.gr, όπου αναρτώνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και η Έκθεση ελέγχου του νόμιμου ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία - Νομαρχία:	Υπουργείο Ανάπτυξης Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιρειών και Πίστεως.
Διεύθυνση Διαδικτύου:	www.papoutsanis.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	• Πρόεδρος - εκτελεστικό μέλος: Γεώργιος Γκάτζαρος • Αντιπρόεδρος εκτελεστικό μέλος: Μενέλαος Τασόπουλος • Διευθύνων Σύμβουλος εκτελεστικό μέλος: Μιχαήλ Παναγής • Μέλος - εκτελεστικό μέλος : Μαίρη Ισκαλατιάν • Μέλος - μη εκτελεστικό μέλος : Γεώργιος Μηνούδης • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Χρήστος Γεωργαλής • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Δημήτριος Παπουτσάνης
Ημερομηνία έγκρισης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων:	13 Μαρτίου 2019
Νόμιμος Ελεγκτής:	Αναστασία Ζήρου, Αρ.Μ. ΣΟΕΛ 15841
Ελεγκτική Εταιρεία:	Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Λογιστές Α.Ε. Μέλος Δικτύου Crowe Global
Τύπος Έκθεσης Ελέγχου:	Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	26.815.600	25.355.972
Επενδύσεις σε ακίνητα	235.000	235.000
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	185.617	76.264
Λοιπά μή κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	21.268	59.894
Αποθέματα	4.426.394	3.515.533
Απαιτήσεις από πελάτες	3.790.903	4.539.873
Επιταγές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες	106.695	45.783
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.773.125	2.284.269
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**39.354.602**	**36.112.587**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Μετοχικό Κεφάλαιο	15.322.230	15.747.184
Λοιπά στοιχεία Ιδίων κεφαλαίων	3.043.226	2.161.516
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (α)	**18.365.456**	**17.908.701**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6.419.970	6.700.365
Προβλέψεις / λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.275.444	5.244.235
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	3.147.650	2.360.214
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.146.083	3.899.071
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	**20.989.146**	**18.203.886**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	**39.354.602**	**36.112.587**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

	01.01-31.12.2018	**01.01-31.12.2017**
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2018 και 01.01.2017 αντίστοιχα)	**17.908.701**	**17.608.803**
Μεταβολές λογιστικών πολιτικών	(159.751)	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	1.123.193	408.815
Αύξηση/(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	(506.686)	-
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(108.917)
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2018 και 31.12.2017 αντίστοιχα)	**18.365.456**	**17.908.701**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

	01.01-31.12.2018	**01.01-31.12.2017**
Πωλήσεις	24.240.709	20.775.451
Μικτό κέρδος	**6.708.578**	**5.830.308**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	1.562.403	982.091
Κέρδη προ φόρων	**1.062.282**	**538.567**
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	1.105.300	420.392
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)	17.893	(11.577)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α+Β)	**1.123.193**	**408.815**
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	**0,0309**	**0,0084**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	2.739.061	2.171.997

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ (1 ΙΟΥΛΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018)

	01.07 - 31.12.2018	**01.07 - 31.12.2017**
Πωλήσεις	12.259.285	10.771.320
Μικτό κέρδος	**3.366.809**	**3.012.196**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	815.229	539.228
Κέρδη προ φόρων	**541.226**	**285.028**
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	723.007	299.220
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	(46.961)	(11.577)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α+Β)	**676.046**	**287.643**
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	0,0202	0,0059
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	1.416.161	1.137.819

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Έμμεση Μέθοδος)

	01.01-31.12.2018	**01.01-31.12.2017**
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων	1.062.282	538.567
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις	1.176.658	1.189.906
Προβλέψεις	208.627	256.836
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(128.111)	(131.415)
Χρηματοοικονομικό κόστος - (καθαρό)	628.232	574.940
	2.947.689	2.428.833
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:		
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(910.861)	(116.536)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	8.057	354.863
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	2.246.846	320.306
Μείον:		
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(648.239)	(546.277)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**3.643.492**	**2.441.188**
Επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων	(2.767.779)	(1.667.302)
Αγορά Ιδίων Μετοχών	-	(108.917)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	60.765	161.038
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**(2.707.014)**	**(1.615.180)**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Επιστροφή Μετοχικού κεφαλαίου	(251.018)	-
Έξοδα μεταβολών μετοχικού κεφαλαίου	(190.649)	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	1.286.794	5.580.416
Είσπραξη επιχορήγησης	-	37.439
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια (leasing)	1.822.306	158.180
Εξοφλήσεις δανείων	(1.843.878)	(5.291.186)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(738.175)	(169.960)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες(γ)	**85.380**	**314.889**
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**1.021.858**	**1.140.896**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην έναρξη της χρήσης	1.918.717	777.821
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στη λήξη της χρήσης	**2.940.575**	**1.918.717**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας διαπραγματεύονται στο ΧΑ στη κύρια αγορά.
2. Οι βασικές λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν είναι όμοιες με αυτές της 31/12/2017
3. Στη σημείωση 5.4.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται αναφορά για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.
4. Για τις επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές που είναι ενδεχόμενο να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας γίνεται αναφορά στις σημειώσεις 5.4.1 και 6.27 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
5. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2018 ήταν 129 άτομα ενώ την 31/12/2017 ήταν 108 άτομα.
6. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών σύμφωνα με το ΔΛΠ 24 (σημείωση 6.28 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων)

	31.12.2018
α) Έσοδα	-
β) Έξοδα	-
γ) Συναλλαγές και αμοιβές διευθ. Στελεχών, μελών της διοίκησης και συνδεδεμένων με αυτά μερών	782.488
δ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-
ε) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	8.819

ΧΑΛΚΙΔΑ, 13 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ & ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΓΚΑΤΖΑΡΟΣ	**ΜΙΧΑΗΛ Ν. ΠΑΝΑΓΗΣ**	**ΜΑΙΡΗ Σ. ΙΣΚΑΛΑΤΙΑΝ**	**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**
Α.Δ.Τ ΑΝ 649624	Α.Δ.Τ. ΑΗ 064586	Α.Δ.Τ. ΑΙ 132693	Α.Δ.Τ. ΑΜ 992916- ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 50454 Α' ΤΑΞΗΣ

ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 121914222000
ΕΔΡΑ: 71ο χλμ. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑΜΙΑΣ, ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ, ΧΑΛΚΙΔΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ έως 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019
(Σύμφωνα με την απόφαση 4/507/28.4.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της επιτροπής κεφαλαιαγοράς)
(ΠΟΣΑ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ και του Ομίλου εταιρειών ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ. Συνιστούμε, επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.papoutsanis.gr, όπου αναρτώνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και η Έκθεση ελέγχου του νόμιμου ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία - Νομαρχία:	Υπουργείο Ανάπτυξης Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιρειών και Πίστεως.
Διεύθυνση Διαδικτύου:	www.papoutsanis.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	• Πρόεδρος - εκτελεστικό μέλος: Γεώργιος Γκάτζαρος • Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος εκτελεστικό μέλος: Μενέλαος Τασόπουλος • Μέλος - εκτελεστικό μέλος : Μαίρη Ισκαλατιάν • Μέλος - μη εκτελεστικό μέλος : Γεώργιος Μηνούδης • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Χρήστος Γεωργαλής • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Δημήτριος Παπουτσάνης
Ημερομηνία έγκρισης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων:	18 Μαρτίου 2020
Νόμιμος Ελεγκτής:	Παναγιώτης Νούλας, Α.Μ. ΣΟΕΛ 40711
Ελεγκτική Εταιρεία:	Grant Thornton
Τύπος Έκθεσης Ελέγχου:	Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	27.821.937	26.815.600	27.821.937	26.815.600
Επενδύσεις σε ακίνητα	226.707	235.000	226.707	235.000
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	177.878	185.617	177.878	185.617
Λοιπά μή κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	17.797	21.268	57.084	21.268
Αποθέματα	3.870.807	4.426.394	3.848.071	4.426.394
Απαιτήσεις από πελάτες	3.980.057	3.790.903	3.980.057	3.790.903
Επιταγές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες	108.896	106.695	108.896	106.695
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.300.273	3.773.125	3.250.540	3.773.125
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**39.504.351**	**39.354.602**	**39.471.170**	**39.354.602**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	14.819.862	15.322.230	14.819.862	15.322.230
Λοιπά στοιχεία Ιδίων κεφαλαίων	4.407.793	3.043.226	4.450.834	3.043.226
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (α)	**19.227.655**	**18.365.456**	**19.270.696**	**18.365.456**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	5.892.022	6.419.970	5.892.022	6.419.970
Προβλέψεις / λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.616.082	5.275.444	5.616.082	5.275.444
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	2.261.290	3.147.650	2.261.290	3.147.650
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.507.303	6.146.083	6.431.080	6.146.083
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	**20.276.696**	**20.989.146**	**20.200.474**	**20.989.146**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	**39.504.351**	**39.354.602**	**39.471.170**	**39.354.602**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	**01.01-31.12.2018**	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2018**
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2019 και 01.01.2018 αντίστοιχα)	**18.365.456**	**17.908.701**	**18.365.456**	**17.908.701**
Μεταβολές λογιστικών πολιτικών	-	(159.751)	-	(159.751)
Συνκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	1.266.102	1.123.193	1.334.985	1.123.193
Λοιπές μεταβολές	98.465	-	72.624	
Αύξηση/(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	(502.368)	(506.686)	(502.368)	(506.686)
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2019 και 31.12.2018 αντίστοιχα)	**19.227.655**	**18.365.456**	**19.270.696**	**18.365.456**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας διαπραγματεύονται στο ΧΑ στη κύρια αγορά.
2. Οι βασικές λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν είναι όμοιες με αυτές της 31/12/2018
3. Οι φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας είτε έχουν εξετασθεί από τις φορολογικές αρχές, είτε έχουν ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ. 5 Ν. 2238/1994 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 65α του Ν. 4174/2013 και η εταιρεία έχει λάβει εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή με συμπέρασμα «χωρίς επιφύλαξη». Η διοίκηση εκτιμά ότι δεν συντρέχει ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης, στις Χρηματοοικονομικές της καταστάσεις, για κάλυψη τυχόν διαφορών από φορολογικούς ελέγχους.
4. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρίας.
5. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2019 στόν όμιλο ήταν 142 άτομα ενώ την 31/12/2018 ήταν 129 άτομα.

	31.12.2019	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) Έσοδα	-	46.562
β) Έξοδα	-	-
γ) απαιτήσεος	-	46.562
δ) υποχρεωσεις	-	-
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθ. Στελεχών, μελών της διοίκησης και συνδεδεμένων με αυτά μερών	997.626	997.626
στ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-	-
ζ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	51.459	51.459

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	**01.01-31.12.2018**	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2018**
Πωλήσεις	30.667.128	24.240.709	30.682.488	24.240.709
Μικτό κέρδος	**8.810.034**	**6.708.578**	**8.802.655**	**6.708.578**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	2.327.493	1.562.403	2.395.922	1.562.403
Κέρδη προ φόρων	**1.855.162**	**1.062.282**	**1.923.495**	**1.062.282**
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	1.347.170	1.105.300	1.415.503	1.105.300
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)	(81.068)	17.893	(80.518)	17.893
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α+Β)	**1.266.102**	**1.123.193**	**1.334.985**	**1.123.193**
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	**0,055**	**0,0309**	**0,0564**	**0,0309**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	3.720.109	2.739.061	3.788.537	2.739.061

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Έμμεση Μέθοδος)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	**01.01-31.12.2018**	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2018**
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	1.855.162	1.062.282	1.923.495	1.062.282
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	1.392.616	1.176.658	1.392.616	1.176.658
Προβλέψεις	91.974	208.627	91.974	208.627
Συναλλαγματικές διαφορές	(549)	-	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(125.339)	(128.111)	(125.339)	(128.111)
Έσοδα/Έξοδα επενδύσεων	8.293	-	8.293	-
Χρηματοοικονομικό κόστος - (καθαρό)	597.766	628.232	597.766	628.232
	3.819.922	2.947.689	3.888.804	2.947.689
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	555.587	(910.861)	578.323	(910.861)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(94.214)	8.057	(92.876)	8.057
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	209.947	2.246.846	159.565	2.246.846
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(660.610)	(648.239)	(660.610)	(648.239)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**3.830.632**	**3.643.492**	**3.873.207**	**3.643.492**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων	(2.001.710)	(2.767.779)	(2.001.710)	(2.767.779)
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	(40.208)	-
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	-	60.765	-	60.765
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**(2.001.710)**	**(2.707.014)**	**(2.041.918)**	**(2.707.014)**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Επιστροφή Μετοχικού κεφαλαίου	(502.086)	(251.018)	(502.086)	(251.018)
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	13.212	-	-	-
Έξοδα μεταβολών μετοχικού κεφαλαίου	-	(190.649)	-	(190.649)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	5.029.613	1.286.794	5.029.613	1.286.794
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια (leasing)	-	1.822.306	-	1.822.306
Εξοφλήσεις δανείων	(6.142.842)	(1.843.878)	(6.142.842)	(1.843.878)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(516.737)	(738.175)	(516.737)	(738.175)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες(γ)	**(2.118.839)**	**85.380**	**(2.132.051)**	**85.380**
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**(289.918)**	**1.021.858**	**(300.763)**	**1.021.858**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην έναρξη της χρήσης	2.940.575	1.918.717	2.940.575	1.918.717
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στη λήξη της χρήσης	**2.650.657**	**2.940.575**	**2.639.812**	**2.940.575**

ΧΑΛΚΙΔΑ, 18 Μαρτίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ & ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΓΚΑΤΖΑΡΟΣ Α.Δ.Τ ΑΝ 649624	**ΜΕΝΕΛΑΟΣ Α. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** Α.Δ.Τ ΑΟ 126046	**ΜΑΙΡΗ Σ. ΙΣΚΑΛΑΤΙΑΝ**	**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ** Α.Δ.Τ. ΑΜ 992916- ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 50454 Α' ΤΑΞΗΣ

ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 121914222000
ΕΔΡΑ: 71ο χλμ. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑΜΙΑΣ, ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ, ΧΑΛΚΙΔΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ έως 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020
(Σύμφωνα με την απόφαση 4/507/28.4.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της επιτροπής κεφαλαιαγοράς)
ΠΟΣΑ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ. Συνιστούμε, επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.papoutsanis.gr, όπου αναρτώνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και η Έκθεση επισκόπησης του νόμιμου ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία - Νομαρχία:	Υπουργείο Ανάπτυξης Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιρειών και Πίστεως.
Διεύθυνση Διαδικτύου:	www.papoutsanis.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	• Πρόεδρος - εκτελεστικό μέλος: Γεώργιος Γκάτζαρος • Αντιπρόεδρος και Διευθ.Σύμβουλος εκτελ.μέλος: Μενέλαος Τασόπουλος • Μέλος - εκτελεστικό μέλος : Μαίρη Ισκαλατιάν • Μέλος - μη εκτελεστικό μέλος : Γεώργιος Μηνούδης • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Χρήστος Γεωργαλής • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Δημήτριος Παπουτσάνης
Ημερομηνία έγκρισης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων:	19 Μαρτίου 2021
Νόμιμος Ελεγκτής:	Παναγιώτης Νούλας, Α.Μ. ΣΟΕΛ 40711
Ελεγκτική Εταιρεία:	Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Τύπος Έκθεσης Ελέγχου:	Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	32.352.099	27.821.937	32.352.099	27.821.937
Επενδύσεις σε ακίνητα	226.707	226.707	226.707	226.707
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	225.252	177.878	225.252	177.878
Λοιπά μή κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	18.925	17.797	71.090	57.084
Αποθέματα	7.492.943	3.870.807	7.473.607	3.848.071
Απαιτήσεις από πελάτες	4.655.498	4.088.953	4.655.498	4.088.953
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	6.382.885	3.300.273	6.365.379	3.250.540
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**51.354.310**	**39.504.351**	**51.369.633**	**39.471.170**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	14.529.291	14.819.862	14.529.291	14.819.862
Λοιπά στοιχεία Ιδίων κεφαλαίων	7.121.756	4.416.393	7.155.661	4.450.834
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων μητρικής (i)	**21.651.047**	**19.236.255**	**21.684.952**	**19.270.696**
Δικαιώματα μειοψηφίας (ii)	18.261	(8.600)	-	-
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (α)	**21.669.307**	**19.227.655**	**21.684.952**	**19.270.696**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	9.093.029	5.892.022	9.093.029	5.892.022
Προβλέψεις / λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.451.470	5.616.082	6.451.470	5.616.082
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	3.402.352	2.261.290	3.402.352	2.261.290
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	10.738.152	6.507.303	10.737.831	6.431.080
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	**29.685.002**	**20.276.696**	**29.684.681**	**20.200.474**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α)+(β)	**51.354.310**	**39.504.351**	**51.369.633**	**39.471.170**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2020	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2019**
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2020 και 01.01.2019 αντίστοιχα)	**19.227.655**	**18.365.456**	**19.270.696**	**18.365.456**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	3.731.505	1.266.102	3.738.116	1.334.985
Λοιπές μεταβολές	(33.932)	72.624	(67.940)	72.624
Αύξηση/(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	(1.255.921)	(476.527)	(1.255.921)	(502.368)
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2020 και 31.12.2019 αντίστοιχα)	**21.669.307**	**19.227.655**	**21.684.952**	**19.270.696**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας διαπραγματεύονται στο ΧΑ στη κύρια αγορά.
2. Οι βασικές λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν είναι όμοιες με αυτές της 31/12/2019
3. Οι φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας είτε έχουν εξετασθεί από τις φορολογικές αρχές, είτε έχουν ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ. 5 Ν. 2238/1994 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 65α του Ν. 4174/2013 και η εταιρεία έχει λάβει εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή με συμπέρασμα «χωρίς επιφύλαξη». Επίσης σημειώνεται ότι για τη χρήση 2020 βρίσκεται σε εξέλιξη ο φορολογικός έλεγχος της εταιρείας από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές. Η διοίκηση εκτιμά ότι δεν συντρέχει ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης, στις Χρηματοοικονομικές της καταστάσεις, για κάλυψη τυχόν διαφορών από φορολογικούς ελέγχους.
4. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρίας.
5. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2020 στόν όμιλο ήταν 155 άτομα ενώ την 31/12/2019 ήταν 142 άτομα.

	31.12.2020	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) Έσοδα	-	-
β) Έξοδα	-	24.265
γ) απαιτήσεις	-	-
δ) υποχρεωσεις	-	-
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθ. Στελεχών, μελών της διοίκησης και συνδεδεμένων με αυτά μερών	759.544	759.544
στ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-	-
ζ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	150.477	150.477

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2020	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2019**
Πωλήσεις	40.841.939	30.667.128	40.798.694	30.682.488
Μικτό κέρδος	**13.065.140**	**8.810.034**	**13.035.130**	**8.802.655**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	5.536.102	2.327.493	5.540.222	2.395.922
Κέρδη προ φόρων	**5.206.899**	**1.855.162**	**5.211.878**	**1.923.495**
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	3.821.180	1.347.170	3.826.159	1.415.503
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)	(89.675)	(81.068)	(88.042)	(80.518)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α+Β)	**3.731.505**	**1.266.102**	**3.738.116**	**1.334.985**
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	**0,1522**	**0,055**	**0,1523**	**0,0564**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	7.455.228	3.720.109	7.459.348	3.788.537

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Έμμεση Μέθοδος)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λειτουργικές δραστηριότητες	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2019**	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2019**
Κέρδη προ φόρων	5.206.899	1.855.162	5.211.878	1.923.495
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	1.919.126	1.392.616	1.919.126	1.392.616
Προβλέψεις	1.086.831	91.974	1.086.831	91.974
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(549)	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(227.198)	(125.339)	(227.198)	(125.339)
(Έσοδα)/Έξοδα επενδύσεων	-	8.293	-	8.293
Χρηματοοικονομικό κόστος - (καθαρό)	556.401	597.766	555.542	597.766
	8.542.059	3.819.922	8.546.179	3.888.804
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(2.038.305)	(94.214)	(2.084.009)	(92.876)
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(3.641.136)	555.587	(3.644.536)	578.323
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	2.771.319	209.947	2.858.588	159.565
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(328.657)	(660.610)	(328.657)	(660.610)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**5.305.281**	**3.830.632**	**5.347.566**	**3.873.207**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	(11.958)	(40.208)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(6.496.663)	(2.001.710)	(6.496.663)	(2.001.710)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**(6.496.663)**	**(2.001.710)**	**(6.508.621)**	**(2.041.918)**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Επιστροφή Μετοχικού κεφαλαίου	(1.254.703)	(502.086)	(1.254.703)	(502.086)
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	36.291	13.212	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	10.000.000	5.029.613	10.000.000	5.029.613
Εξοφλήσεις δανείων	(5.499.580)	(6.142.842)	(5.499.580)	(6.142.842)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(485.237)	(516.737)	(485.237)	(516.737)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**2.796.770**	**(2.118.839)**	**2.760.479**	**(2.132.051)**
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**1.605.387**	**(289.918)**	**1.599.424**	**(300.763)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην έναρξη της χρήσης	2.650.657	2.940.575	2.639.812	2.940.575
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	622	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στη λήξη της χρήσης	**4.256.667**	**2.650.657**	**4.239.236**	**2.639.812**

ΧΑΛΚΙΔΑ, 19 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ & ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΓΚΑΤΖΑΡΟΣ	**ΜΕΝΕΛΑΟΣ Α. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**	**ΜΑΙΡΗ Σ. ΙΣΚΑΛΑΤΙΑΝ**	**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**
Α.Δ.Τ ΑΝ 649624	Α.Δ.Τ ΑΟ 126046	Α.Δ.Τ. ΑΙ 132693	Α.Δ.Τ. ΑΜ 992916- ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 50454 Α' ΤΑΞΗΣ

ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 121914222000
ΕΔΡΑ: 71ο χλμ. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑΜΙΑΣ, ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ, ΧΑΛΚΙΔΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ έως 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021
(Σύμφωνα με την απόφαση 4/507/28.4.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της επιτροπής κεφαλαιαγοράς)
ΠΟΣΑ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ. Συνιστούμε, επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.papoutsanis.gr, όπου αναρτώνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και η Έκθεση επισκόπησης του νόμιμου ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία - Νομαρχία:	Υπουργείο Ανάπτυξης Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιρειών και Πίστεως.
Διεύθυνση Διαδικτύου:	www.papoutsanis.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	• Πρόεδρος - εκτελεστικό μέλος: Γεώργιος Γκάτζαρος • Αντιπρόεδρος - μη εκτελεστικό μέλος : Δημήτριος Παπουτσάνης • Διευθ.Σύμβουλος εκτελ.μέλος: Μενέλαος Τασόπουλος • Μέλος - εκτελεστικό μέλος : Μαίρη Ισκαλατιάν • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Αντώνιος Μπαρούνας • Μέλος ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος : Χρήστος Γεωργαλής
Ημερομηνία έγκρισης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων:	10 Μαρτίου 2022
Νόμιμος Ελεγκτής:	Παναγιώτης Νούλας, Α.Μ. ΣΟΕΛ 40711
Ελεγκτική Εταιρεία:	Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Τύπος Έκθεσης Ελέγχου:	Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2021**	**31.12.2020**	**31.12.2021**	**31.12.2020**
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	39.554.676	32.352.099	39.554.676	32.352.099
Επενδύσεις σε ακίνητα	226.707	226.707	226.707	226.707
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	249.219	225.252	249.219	225.252
Λοιπά μή κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	39.646	18.925	39.646	71.090
Αποθέματα	7.171.973	7.492.943	7.171.973	7.473.607
Απαιτήσεις από πελάτες	7.498.311	4.655.498	7.498.311	4.655.498
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	8.836.607	6.382.885	8.836.607	6.365.379
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**63.577.139**	**51.354.310**	**63.577.139**	**51.369.633**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	14.582.616	14.529.291	14.582.616	14.529.291
Λοιπά στοιχεία Ιδίων κεφαλαίων	10.694.825	7.556.937	10.694.825	7.590.842
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων μητρικής (i)	**25.277.440**	**22.086.227**	**25.277.440**	**22.120.132**
Δικαιώματα μειοψηφίας (ii)	-	18.261	-	-
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (α)	**25.277.440**	**22.104.488**	**25.277.440**	**22.120.132**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	12.664.254	9.093.029	12.664.254	9.093.029
Προβλέψεις / λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.444.409	6.016.289	5.444.409	6.016.289
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	4.024.438	3.402.352	4.024.438	3.402.352
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	16.166.598	10.738.152	16.166.598	10.737.831
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	**38.299.699**	**29.249.821**	**38.299.699**	**29.249.500**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α)+(β)	**63.577.139**	**51.354.310**	**63.577.139**	**51.369.633**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2021	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2021**	**01.01-31.12.2020**
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2021 και 01.01.2020 αντίστοιχα)	**22.104.488**	**19.586.258**	**22.120.132**	**19.629.299**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	4.936.455	3.809.715	4.922.716	3.814.694
Λοιπές μεταβολές	(45.759)	(1.027.238)	(47.666)	(1.033.290)
Διανεμηθέντα μερίσματα	(1.816.493)	-	(1.816.493)	-
Αύξηση/(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	98.750	(264.247)	98.750	(290.571)
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2021 και 31.12.2020 αντίστοιχα)	**25.277.440**	**22.104.488**	**25.277.440**	**22.120.132**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας διαπραγματεύονται στο ΧΑ στη κύρια αγορά.
2. Οι βασικές λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν είναι όμοιες με αυτές της 31/12/2020
3. Οι φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας είτε έχουν εξετασθεί από τις φορολογικές αρχές, είτε έχουν ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ. 5 Ν. 2238/1994 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 65α του Ν. 4174/2013 και η εταιρεία έχει λάβει εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή με συμπέρασμα «χωρίς επιφύλαξη». Επίσης σημειώνεται ότι για τη χρήση 2021 βρίσκεται σε εξέλιξη ο φορολογικός έλεγχος της εταιρείας από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές. Η διοίκηση εκτιμά ότι δεν συντρέχει ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης, στις Χρηματοοικονομικές της καταστάσεις, για κάλυψη τυχόν διαφορών από φορολογικούς ελέγχους.
4. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρίας.
5. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2021 στόν όμιλο ήταν 178 άτομα ενώ την 31/12/2020 ήταν 155 άτομα.
6. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

	31.12.2021	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) Έσοδα	-	-
β) Έξοδα	-	-
γ) απαιτήσεις	-	-
δ) υποχρεωσεις	-	-
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθ. Στελεχών, μελών της διοίκησης και συνδεδεμένων με αυτά μερών	716.460	716.460
στ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-	-
ζ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	70.916	70.916

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2021	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2021**	**01.01-31.12.2020**
Πωλήσεις	54.768.621	40.841.939	54.768.621	40.798.694
Μικτό κέρδος	**17.773.205**	**13.065.140**	**17.773.205**	**13.035.130**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	6.516.061	5.663.310	6.514.845	5.667.431
Κέρδη προ φόρων	**6.103.242**	**5.330.652**	**6.102.026**	**5.335.631**
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	4.925.431	3.903.225	4.925.431	3.908.204
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)	(2.714)	(95.143)	(2.714)	(93.510)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α+Β)	**4.922.716**	**3.808.082**	**4.922.716**	**3.814.694**
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	**0,1823**	**0,1555**	**0,1822**	**0,1556**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	8.263.479	7.582.437	8.262.263	7.586.557

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Έμμεση Μέθοδος)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λειτουργικές δραστηριότητες	**01.01-31.12.2021**	**01.01-31.12.2020**	**01.01-31.12.2021**	**01.01-31.12.2020**
Κέρδη προ φόρων	6.103.242	5.330.652	6.102.026	5.335.631
Κέρδη/(Ζημίες) Περιόδου προ φόρων από διακοπείσα δραστηριότητα	(1.216)	-	-	-
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	1.747.418	1.919.126	1.747.418	1.919.126
Προβλέψεις	338.890	963.078	338.890	963.078
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(161.587)	(227.198)	(161.587)	(227.198)
(Έσοδα)/Εξοδα επενδύσεων	44.243	-	44.243	-
Χρηματοοικονομικό κόστος - (καθαρό)	574.406	556.401	574.406	555.542
	8.645.396	8.542.059	8.645.396	8.546.179
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(3.196.254)	(2.038.305)	(3.196.254)	(2.084.009)
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	357.634	(3.641.136)	357.634	(3.644.536)
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	3.546.240	2.771.319	3.563.670	2.858.588
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(513.147)	(328.657)	(513.147)	(328.657)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**8.839.869**	**5.305.281**	**8.857.300**	**5.347.566**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	-	(11.958)
Είσπραξη από πώληση Συμμετοχών	7.922	-	7.922	-
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(9.029.415)	(6.496.663)	(9.029.415)	(6.496.663)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	55.453	-	55.453	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**(8.966.039)**	**(6.496.663)**	**(8.966.039)**	**(6.508.621)**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Επιστροφή Μετοχικού κεφαλαίου	-	(1.254.703)	-	(1.254.703)
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	98.750	36.291	98.750	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	10.226.900	10.000.000	10.226.900	10.000.000
Εξοφλήσεις δανείων	(5.941.072)	(5.499.580)	(5.941.072)	(5.499.580)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(626.853)	(485.237)	(626.853)	(485.237)
Είσπραξη κρατικής επιχορήγησης	434.466	-	434.466	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(60.406)	-	(60.406)	-
Μερίσματα πληρωθέντα	(1.884.537)	-	(1.884.537)	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**2.247.248**	**2.796.770**	**2.247.248**	**2.760.479**
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**2.121.078**	**1.605.387**	**2.138.508**	**1.599.424**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην έναρξη της χρήσης	4.256.667	2.650.657	4.239.236	2.639.812
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-	622	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στη λήξη της χρήσης	**6.377.744**	**4.256.667**	**6.377.744**	**4.239.236**

ΧΑΛΚΙΔΑ, 10 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ & ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΓΚΑΤΖΑΡΟΣ	**ΜΕΝΕΛΑΟΣ Α. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**	**ΜΑΙΡΗ Σ. ΙΣΚΑΛΑΤΙΑΝ**	**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**
Α.Δ.Τ ΑΝ 649624	Α.Δ.Τ ΑΟ 126046	Α.Δ.Τ. Α0 533663	Α.Δ.Τ. ΑΜ 992916- ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 50454 Α' ΤΑΞΗΣ

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.684.237	2.719.172
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	4.799	7.042
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	1.032.372	671.622
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	318	1.252
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	8.887	19.686
		3.730.613	**3.418.774**
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	893.859	963.746
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	680.347	989.901
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	11.514
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.071.585	813.251
		2.645.791	**2.778.412**
Σύνολο ενεργητικού		**6.376.404**	**6.197.186**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	262.263	360.694
Αποτελέσματα εις νέον		864.333	428.448
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**2.146.677**	**1.809.223**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	16	1.657.598	909.579
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	151.873	89.959
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	132.539	104.331
Προβλέψεις	19	37.858	6.058
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	14.810	15.569
		1.994.678	**1.125.496**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.226.107	1.554.027
Βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	16.387	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		76.322	2.769
Δάνεια	16	915.350	1.704.951
Μερίσματα πληρωτέα		883	720
		2.235.049	**3.262.467**
Σύνολο υποχρεώσεων		**4.229.727**	**4.387.963**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**6.376.404**	**6.197.186**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019.

Ευστάθιος Τσοτσορός	Ανδρέας Σιάμισιης	Στέφανος Παπαδημητρίου
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου & Διευθύνων Σύμβουλος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος & Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου	Διευθυντής Λογιστικής

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.693.794	2.684.237
Δικαιώματα χρήσης παγίων	2,7	32.084	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	8.704	4.799
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	1.045.138	1.032.372
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	965	318
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	10	22.089	8.887
		3.802.774	**3.730.613**
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	11	899.760	893.859
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	791.257	643.261
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	29	87.616	38.294
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	3.474	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	888.564	1.070.377
		2.670.671	**2.645.791**
Σύνολο ενεργητικού		**6.473.445**	**6.376.404**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	15	283.106	262.263
Αποτελέσματα εις νέον		935.648	864.333
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**2.238.835**	**2.146.677**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	17	1.607.838	1.657.598
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	21.264	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	19	182.065	151.873
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	147.074	132.539
Προβλέψεις	21	22.797	37.858
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	13.620	14.810
		1.994.658	**1.994.678**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	16	1.271.809	1.226.107
Βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	-	16.387
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	29	5.785	76.322
Δάνεια	17	875.576	915.350
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	9.919	-
Μερίσματα πληρωτέα		76.863	883
		2.239.952	**2.235.049**
Σύνολο υποχρεώσεων		**4.234.610**	**4.229.727**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**6.473.445**	**6.376.404**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020.

Ανδρέας Σιάμισης	Κρίστιαν Τόμας	Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθύνων Σύμβουλος	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου	Διευθυντής Λογιστικής

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.766.635	2.693.794
Δικαιώματα χρήσης παγίων	7	32.1[illegible]	32.084
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	8.094	8.704
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	1.064.566	1.045.138
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	587	965
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	10	42.956	22.089
		3.914.995	**3.802.774**
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	11	599.613	899.760
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	489.979	791.257
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	29	33.830	87.616
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	9.945	3.474
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	992.748	888.564
		2.126.115	**2.670.671**
Σύνολο ενεργητικού		**6.041.110**	**6.473.445**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	15	279.576	283.106
Αποτελέσματα εις νέον		520.475	935.648
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**1.820.132**	**2.238.835**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	17	2.064.808	1.607.838
Υποχρεώσεις μισθώσεων	18	21.279	21.264
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	19	2.773	182.065
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	159.782	147.074
Προβλέψεις	21	22.287	22.797
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	12.685	13.620
		2.283.614	**1.994.658**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	16	1.427.067	1.271.809
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	4.635	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	29	450	5.785
Δάνεια	17	494.675	875.576
Υποχρεώσεις μισθώσεων	18	9.284	9.919
Μερίσματα πληρωτέα		1.253	76.863
		1.937.364	**2.239.952**
Σύνολο υποχρεώσεων		**4.220.978**	**4.234.610**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**6.041.110**	**6.473.445**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 79 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2020 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 25 Φεβρουαρίου 2021.

Ανδρέας Σιάμισιης	Κρίστιαν Τόμας	Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθύνων Σύμβουλος	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου	Διευθυντής Λογιστικής

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2021	31 Δεκεμβρίου 2020
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ενσώματα πάγια	6	2.707.520	2.766.635
Δικαιώματα χρήσης παγίων	7	26.547	32.157
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	1.111	8.094
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	933.596	1.064.566
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	37	587
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	10	143.172	42.956
Πάγιο Ενεργητικό		3.811.983	3.914.995
Αποθέματα	11	1.240.774	599.613
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	569.077	489.979
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	30	13.898	33.830
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	24	92.143	9.945
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	843.493	992.748
Κυκλοφορούν ενεργητικό		2.759.385	2.126.115
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	14	122.301	-
Σύνολο ενεργητικού		6.693.669	6.041.110
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	15	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	16	260.642	279.576
Αποτελέσματα εις νέον		714.744	520.475
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		1.995.467	1.820.132
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Δάνεια	18	1.149.696	2.064.808
Υποχρεώσεις μισθώσεων	19	16.532	21.279
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	20	60.807	2.773
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	21	174.211	159.782
Προβλέψεις	22	22.248	22.287
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	11.956	12.685
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		1.435.450	2.283.614
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	17	1.901.339	1.427.067
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	24	2.214	4.635
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	30	416	450
Δάνεια	18	1.349.300	494.675
Υποχρεώσεις μισθώσεων	19	8.216	9.284
Μερίσματα πληρωτέα		1.267	1.253
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		3.262.752	1.937.364
Σύνολο υποχρεώσεων		4.698.202	4.220.978
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.693.669	6.041.110

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. για το έτος 2021 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Ανδρέας Σιάμισης	Βασίλης Τσάιτας	Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθύνων Σύμβουλος	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου	Διευθυντής Λογιστικής

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	**8.967.702**	**7.233.600**
Κόστος πωληθέντων		(8.287.696)	(6.475.455)
Μεικτό κέρδος		**680.006**	**758.145**
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	22	(99.248)	(59.045)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	22	(95.795)	(81.825)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(875)	(119)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα) / έσοδα και λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά	24	(8.356)	(19.735)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		**475.732**	**597.421**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	9.442	12.834
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(136.636)	(153.105)
Χρηματοοικονομικά (έξοδα) / έσοδα - καθαρά	25	(127.194)	(140.271)
Έσοδα συμμετοχών	29	318.795	33.724
Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	2.244	(8.483)
Κέρδη προ φόρων		**669.577**	**482.391**
Φόρος εισοδήματος	27	(146.187)	(136.400)
Καθαρά κέρδη χρήσης		**523.390**	**345.991**
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημίες):			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	(10.878)	(7.100)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	14	(675)	-
		(11.553)	**(7.100)**
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	(5.006)	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	(14.920)	1.979
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες), καθαρά από φορολογία		**(31.479)**	**(9.711)**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**491.911**	**336.280**
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	**1,71**	**1,13**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	**8.023.563**	**8.967.702**
Κόστος πωληθέντων		(7.563.197)	(8.287.696)
Μεικτό κέρδος		**460.366**	**680.006**
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	24	(104.209)	(99.248)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	24	(85.966)	(95.795)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	(2.289)	(875)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)	26	(6.058)	(8.356)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		**261.844**	**475.732**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	10.510	9.442
Χρηματοοικονομικά έξοδα	27	(115.800)	(136.636)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	18,27	(967)	-
Έσοδα συμμετοχών	9	195.416	318.795
Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	28	(910)	2.244
Κέρδη προ φόρων		**350.093**	**669.577**
Φόρος εισοδήματος	29	(33.734)	(146.187)
Καθαρά κέρδη χρήσης		**316.359**	**523.390**
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημίες):			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	(9.835)	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	469	(675)
		(9.366)	**(11.553)**
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	12.890	(5.006)
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	1.501	(14.920)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες), καθαρά από φορολογία		**5.025**	**(31.479)**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**321.384**	**491.911**
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	30	**1,04**	**1,71**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	**5.114.813**	**8.023.563**
Κόστος πωληθέντων	24	(5.417.177)	(7.563.197)
Μεικτό κέρδος/(ζημιά)		**(302.364)**	**460.366**
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	24	(95.983)	(104.209)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	24	(78.536)	(85.966)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	(1.123)	(2.289)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα και άλλα κέρδη	26	38.444	15.592
Λοιπά λοιτουργικά έξοδα και άλλες ζημιές	26	(37.715)	(21.650)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		**(477.277)**	**261.844**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	9.727	10.510
Χρηματοοικονομικά έξοδα	27	(102.724)	(115.800)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	18,27	(1.388)	(967)
Έσοδα συμμετοχών	9	51.533	195.416
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	28	4.988	(910)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		**(515.141)**	**350.093**
Φόρος εισοδήματος	29	176.377	(33.734)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης		**(338.764)**	**316.359**
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημιές):			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	(6.311)	(9.835)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	(288)	469
		(6.599)	**(9.366)**
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	(22.008)	12.890
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου στην κατάσταση αποτελεσμάτων	15	25.077	1.501
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές), καθαρά από φορολογία		**(3.530)**	**5.025**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά από φόρους		**(342.294)**	**321.384**
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	30	**(1,11)**	**1,04**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 79 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021	31 Δεκεμβρίου 2020
Εσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	8.425.535	5.114.813
Κόστος πωληθέντων	25	(7.863.097)	(5.417.177)
Μεικτό κέρδος/(ζημιά)		562.438	(302.364)
Εξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	25	(104.996)	(95.983)
Εξοδα διοικητικής λειτουργίας	25	(92.548)	(78.536)
Εξοδα ερευνών και ανάπτυξης	26	(124)	(1.123)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα και άλλα κέρδη	27	25.723	38.444
Λοιπά λοιτουργικά έξοδα και άλλες ζημιές	27	(50.126)	(37.715)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		340.367	(477.277)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	28	7.719	9.727
Χρηματοοικονομικά έξοδα	28	(92.775)	(102.724)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	19,28	(1.110)	(1.388)
Εσοδα συμμετοχών	9	22.809	51.533
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	29	16.007	4.988
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		293.017	(515.141)
Φόρος εισοδήματος	30	(63.336)	176.377
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης		229.681	(338.764)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημιές):			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	16	(12.940)	(6.311)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	16	(345)	(288)
		(13.285)	(6.599)
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	16	25.472	(22.008)
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου στην κατάσταση αποτελεσμάτων	16	(31.794)	25.077
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές), καθαρά από φορολογία		(19.607)	(3.530)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά από φόρους		210.074	(342.294)
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	31	0,75	(1,11)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.